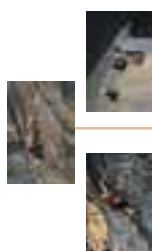

contents obsah

Úvodník Editorial	Úvodník Bača	2
Co-miks Diff & Rence	Roz & Díl Vojtěch Dvořák	2
Mistrovské jaro How does the World Champion prepare himself for the next season?	Mistrovské jaro T. Mrázek, H. Lipenská	3
La Dolce Vita One old technical route made in a new style. And more...	La Dolce Vita Stoupa a Kvak	7
Free Rider Steph Davis made a one-day free climb of the Free Rider route on El Capitan.	Free Rider Steph Davis	10
Jeď do Tater... Go to high Tatras! You can win an adventure into Patagonia.	Jeď do Tater... Giláni, Novák, Kryze	17
Kilian Fishhuber An affigy.	Kilian Fishhuber I. a H. Erber	18
Kjerag There is a permanent rain in Norway, but fantastic big walls as well!	Kjerag Vilém Pavelka	20
Yosemitská pohoda Yosemite Relax.	Yosemitská pohoda Roman Koch	26
Mix	Mix	29
Nízké Tatry nostop Nonstop march across Low Tatras.	Nízké Tatry nostop Martin Pohanka	32
Pohyb skal na Ostaši Movement of rocks at Ostas (Czech sandstone).	Pohyb skal na Ostaši V. Plná, J. Piňos	35
Co je co na písku A table of difficulties comparing classical sandstone and French scale.	Co je co na písku O. Beneš, T. Sobotka	36
Fenomén Čermák A liar or a flair for Czech climbing scene?	Fenomén Čermák Tomáš Roubal	38
Cesta nahoru V What ist the best way to improve your climbing?	Cesta nahoru V Rostislav Tomanec	42
ČHS News from the Czech Mountaineers Association.	ČHS Martin Mellan	44
Kýbl From our readers.	Kýbl J. Puš	46
Mix	Mix	46
Zajímavé knihy New books	Zajímavé knihy V. Procházka, J. Růžička	47
Mix	Mix	48
Matroš New gear.	Matroš V. Procházka, R. Fáborský	49
Tatry High Tatra's walls - Javorové bašty.	Tatry Jozef Gurník	50
Galerie Info section. (Spazzacaldera 2.487 m)	Galerie Jiří Novák	52
A jdi... Go for it...	A jdi... R. Tomanec, Bojsa, R. Štefánek	53
Info Some information about climbing in Wells.	Info Stoupa	55
Závody Competitions	Závody P. Piechowicz, J. Čermák, H. Lipenská	57
Hovory z Montany Epilogue	Hovory z Montany Tomáš Roubal	60

Titulní strana
Steph Davisová v horních pasážích cesty Free Rider, 5.13a
foto: Heinz Zak

3. strana obálky
Simona Ulmonová, Skurutí běh, Xb, Tvář
foto: Petr Piechowicz

4. strana obálky
Tomáš Mrázek, J'Irai Cracher Sur vos Tombes, 7c+, Buoux
foto: Petr Piechowicz

Bača

Ahoj horolezci!

Jako většina z vás nejsem vůbec rodinný typ. Slova jako svatba, tchyně, dítě a vůbec, mne s úspěchem mýjela jako kulky Arnolda v akčním filmu. Bujaré večírky plné nahých dívčích těl, končící k ránu bouldrem z okna internátního pokoje se střídaly s lezeckými tvrdánami v týdenním kolotoči mladistvých let.

Přesto všechno nastal den, kdy mne to zasáhlo. Tak rychle, že jsem si ani nestačil vybalit presa z báglu. Všude po hospodách se traduje, že i když chlap pozná supr babu, tak nesmí udělat tu Zásadní chybu. Rodina = dům, děti, duchod, konec nevázaného života.

Já jsem začal s tím prvním – barák. Když se mne kamarádi ptají, kam zas vyrazím v létě, už jsem se zvykl říkat – „na Maltu přece, tam je lezení!“ A zatím jen páším peníze z výplaty v stavebninách za pár ušmudlaných pytlů suché omítkové směsi. „Stavění“ už pro mě neznamená jen vyřešení obtížné situace kolem kruhu nebo snad noční erotické hrátky, ale vyjadřuje jakousi obávanou činnost, která smete všechna volna a prázdniny do míchačky pracovního dne. Komíny nelezu, ale vyvlozkovávám. Pytle v horách nenechávám, ale překládám z palety na paletu. Dávné dilema, kam o víkendu za lezením, jestli písek nebo vápno, už mám vyřešeno – stavba potřebuje oboje.

Poslední dobou se taky i ty pivní rozhovory místo k lezení stáčí ke stavění, nákupu oken, shánění bagrů a řešení všemožných problémů s ukládáním překladů, bouráním tepelných mostů či stavěním komínů. Prostě z mistra lezce se stává mistr stavební a tréninkem mu není visení na lištách, ale nošení kyblů s maltou a zdravotní problémy se přesouvají z natažených šlach do namožených zad a kloubů.

Ale pozor, ne každý stavař je pesimistou! Jsou i tací, kteří v budování něčeho nového najdou chuť a záliben. Když jsem nedávno zastřešil sklep a v následné chvíli se schoval pod nově vybetonovaný strop před kapkami deště, pocítil jsem, co pro člověka znamená slovo dům – hrad, zázemí, úkryt. Je to něco, jako když vás v půli bigwallu schová převis před průtrží, nebo když v sněhové vánici narazíte na iglú voňavé eskymačky. Prostě pohoda.

Koneckonců, i stavění jednou pomine, ze skříně vytáhneme lezecké krámy, a my, co máme již postaveno, se budeme jen potutelně usmívat na ty, kteří si o stavební povolení teprve žádají. Po pár akcích se zase síla do prstů navrátí a lezení – to je jak jízda na kole, jak se to jednou naučíš, tak to umíš navěky.

Šťastnou stavbu a návraty z hor přeje

Bača

Mistrovské jaro

Jak trávili jaro **Tomáš Mrázek** a **Helena Lipenská**? Lezením, jak taky jinak. Tentokrát hlavně ve Španělsku a ve Francii. Tady máte možnost si přečíst jejich povídání. Jenom dodáme, že vyprávěl hlavně Tom a Helča jej občas doplnila.

„Jeli jsme si užívat. Těšil jsem se hlavně proto, že jsem neměl možnost jet na tak dlouho a tak daleko na skály a dost mi to chybělo. Poslední tři roky jsem se nikam moc nedostal. Z toho tréninku a z toho velkého množství závodů se prostě nedá na moc dlouho odjet. Chtěli jsme hlavně lézt hodně cest a „vylézt se“. To si myslím, že se dá jenom tam, kde jsou k tomu ideální podmínky. Skály jsou dlouhé a převislé, takže ti nejvíc dají. Dá se tam hodně „onsajtovat“. Vybereš si spoustu různých cest od 7b až po 8b, 8c je tam také spousta, ale to už se samozřejmě jen tak „onsajtovat“ nedá...“

Původně jsme toho chtěli stihnout víc, ale neměli jsme ideální počasí. Už na silvestra jsme byli v Siuraně. Tam jsme se rozlezli, ale kvůli zimě jsme jeli na jih k Valencii do oblasti Sella. Tam je jeden vynikající sektor, asi třicetimetrové převislé cesty. Je zde spousta těžkých cest, nejlhčí za 7b. Bylo pěkně, chvílemi sluníčko svítlo až moc. Dále jsem zajeli do El Chorra. Tam je lezení dobrý, ale na nejlepší sektor se musí jít relativně daleko, asi hodina cesty. Na to se ale dalo v pohodě zvyknout. Za poslední rok či dva zde vznikla spousta nových cest, dokonce i jeden projekt za 9a. Zrovna když jsme tam byli, tak tam byl Dany Andrarda, který tam přelézal nějaká nová 8c, která se mi hned po něm relativně rychle podařilo zopakovat. Dany má na kontě přes sto cest ve stupni 8c, většinou ve Španělsku.

V El Choru se nám líbilo, ale bylo tu hodně Čechů. Často ani nelezli, jenom si z Maroka přivezli hašiš a hrozně hulili. Prostě to tam přitahovalo různé pobudy a s nimi i policisty. Hlavně proto jsme po čtrnácti dnech odjeli. Další oblastí byla Quenca u Madridu. Krajínově pěkný kaňon, lezení po dírkách a lištách. Zde jsme zůstali jenom dva dny. Pršelo a byla zima.

Cestou domů jsme se ještě zastavili znovu v Siuraně, ale tam už bylo taky špatné počasí.

Rád bych upozornil na to, že Siurana má velice tvrdou klasifikaci. Jestli se někdy říká, že je hodnocení cest ve Španělsku lehčí, zde to rozhodně neplatí. Beze srandy, některá 7b, která jsem zde lezl, odpovídala 7c+, někdy snad i 8a v Ospu. U těžších cest nevím, tam se rozdíl může srovnávat. Ale třeba první 7b v Siuraně je dodnes poctivé lezení. Prostě stará oblast. Tak jak je ve Francii Buoux. To jsou oblasti, kde se tvořila klasifikace, a proto je tam tak tvrdá. Když si chce někdo vylézt 7b,

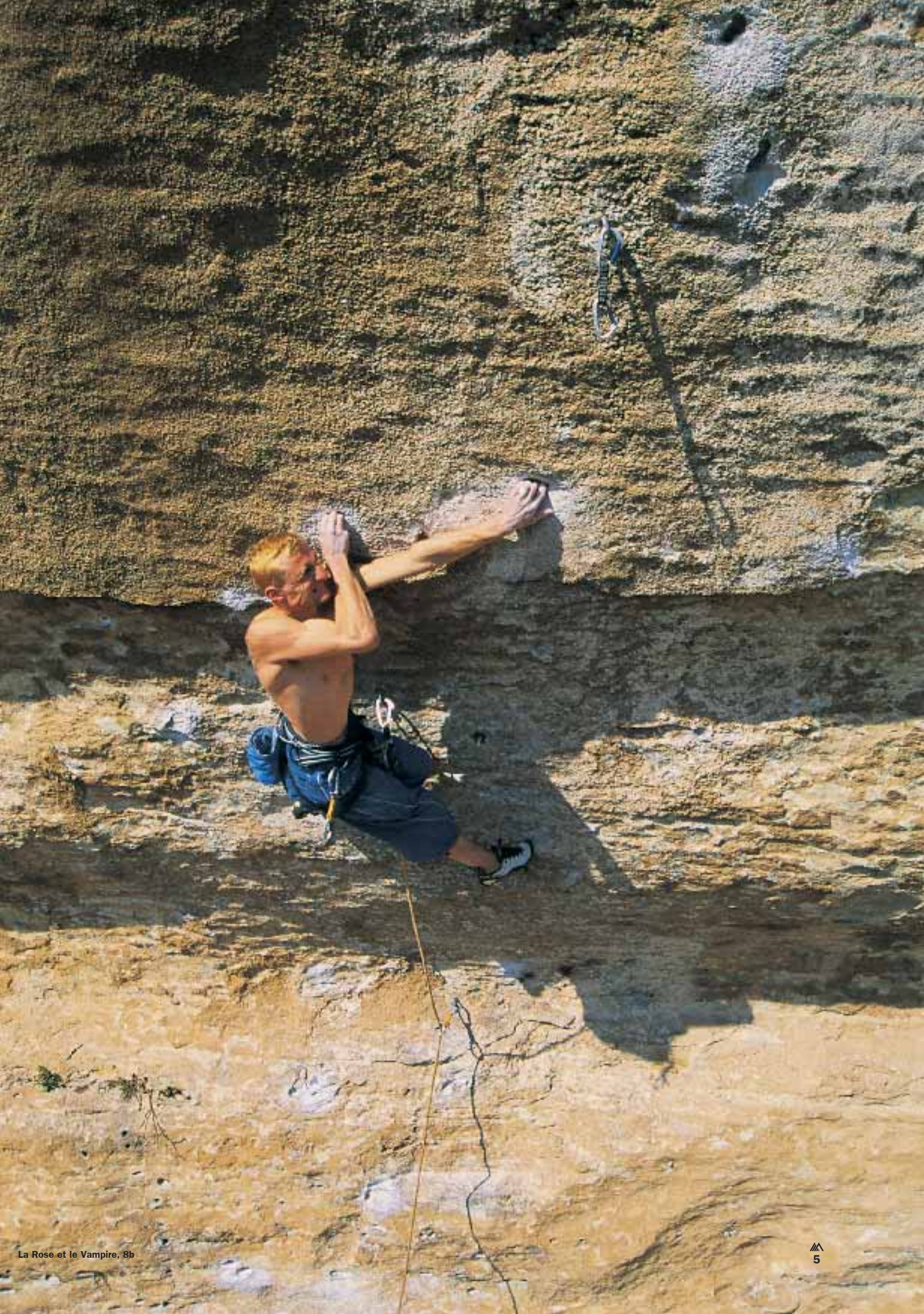
Mistrovské jaro

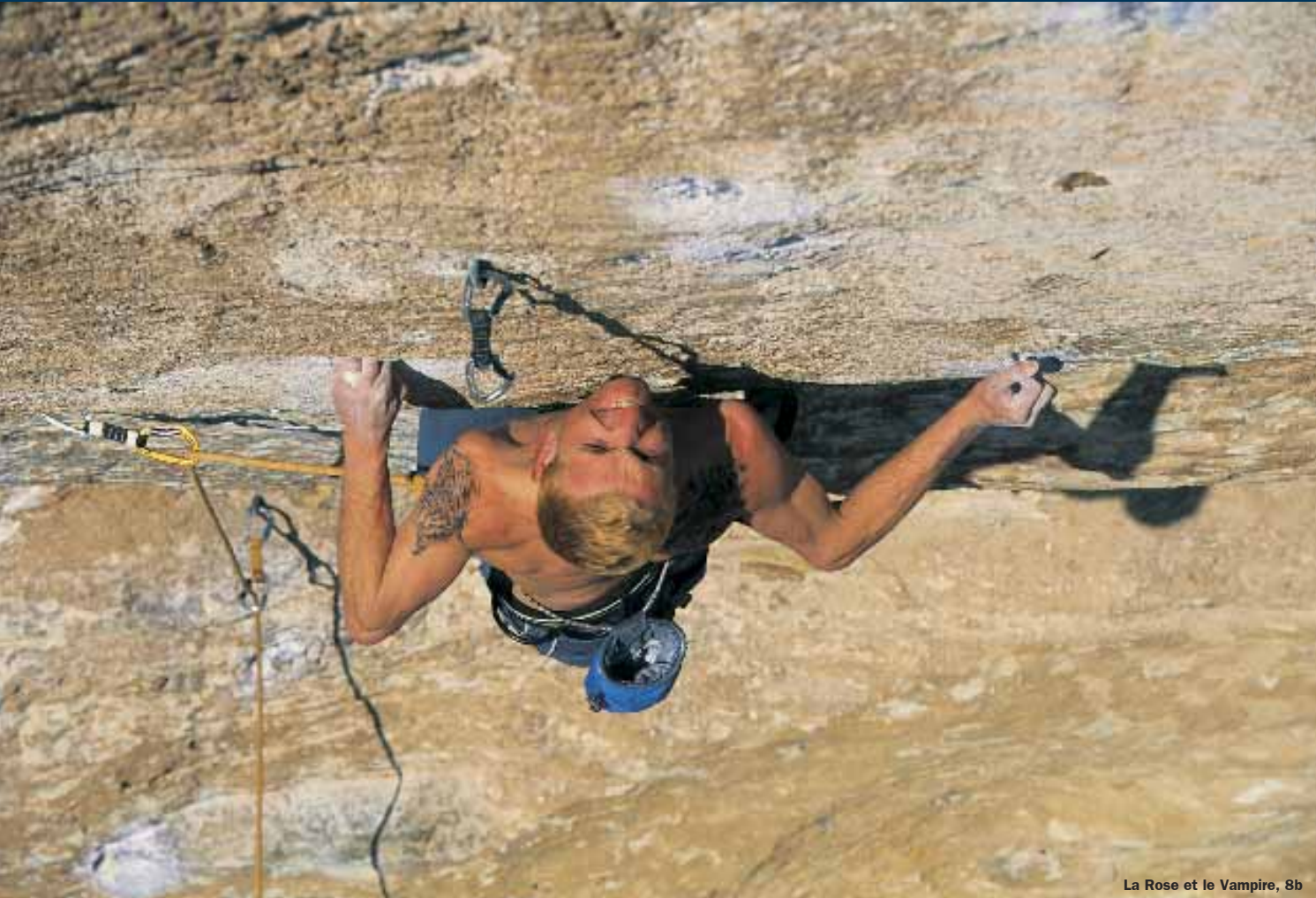
tak ať jede do takové oblasti a vyleze ho tam. Pak ho vylezl. Vylézt číslo někde v nějaké zapadlé oblasti vůbec není určující.

Na výletě do Španělska jsem jenom na OS vylezl dvě 8b, šest nebo sedm 8a+ a asi třináct nebo patnáct 8a.

Vrátili jsme se domů, kde nás asi měsíc a půl čekal kontinuální trénink. Původně jsme chtěli být doma jenom čtrnáct dní, ale protože všude pršelo a byla zima, protáhlo se nám to tu. Pokud tou dobou bylo v Marseille pár stupňů nad nulou, tak nevím, kolik mohlo být v Buoux nebo v St. Leger. Odjeli jsme proto až v březnu. Rozlezli jsme se v Ospu, kde bylo příjemně a pokračovali do St. Leger. První den bylo hezky, ale pak se strašně ochladilo. Tak to tam v březnu snad nikdo nepamatoval. Hecli jsme se, protože jsme se otrkali už předtím ve Španělsku. Vylezl jsi, a úplně tě pálily prsty... Dva dny se dalo, ale pak už to bylo strašný. Tak jsme to zabalili a jeli dál. Jinak St. Leger je ideální pro sportovní lezce, kteří chtějí lézt těžší cesty. Najdou si zde dlouhé vytrvalostní lezení. Někdy je to i trochu morálovější, takže si člověk zaleze.

Pak bylo na řadě Buoux, kde se dalo lézt – svítlo totiž slunko. Měl jsem představu, že vylezu i něco těžšího. Ne že bych nevylezl, ale nebylo toho tolik, kolik jsem původně zamýšlel. Tady se mi hodně líbilo, že jsem mohl znovu vylézt cesty, které jsem lezl dávno, strašně dávno. To byla taková dobrá nostalgická. Taky jsme tu fotili. Myslím, že fotky budou pěkné, celé je to tam takové fotografické. Přijde mi, že v poslední době lidé na Buoux zanevřeli, do jisté míry to je možná dáno zdejší tvrdou klasifikací. Přece nepojedeš tak daleko, abys seděl v 7a, ne? Vylézt tam nějakou těžší cestu je fakt hodnotné. Kdo leze pro radost a ne pro čísla, ten si tady rozhodně zaleze.

La Rose et le Vampire, 8b

Qrt 8c+ PP
Do Pichi 8c PP
Cous-cous 8c PP
Qrt connexion 8c RP
? 8c PP v Selle
Mr.Cheki 8b+ PP

Onsight cestý:

Oraculo 8b
Melaempina 8b
? 8a+/b
La Dentelada 8a+
Conexion Lourdes 8a+
Complot 8a+
Smashing punkins direct 8a+
Swimming through 8a+
? 8a+ v Selle

Dále 3 krát 8b PP a 14 krát 8a OS, 6 krát 7c+ OS.

H. Lipenská - 8a PP Lourdes

Řekl bych, že jsem si splnil skoro všechny své lezecké cíle, takže jsem se natolik povznesl, že pro mě lézt 7b přináší stejný pocit jako lézt nějaké 8a+ nebo 8b či 8c na druhý či třetí pokus. Nejtvrdší výkon je pro mě lezení na OS, zvláště, když je to těžké a špatně zajištěné lezení. Když to nacvičím, už je to jenom rutina, kdy člověk nic neřeší. OS má teď pro mě kouzlo. To jsme ve Španělsku neměli první dva dny průvodce, a já přešel něco, o čem jsem se až později dozvěděl, jak je to těžké. To bylo docela zajímavý, když jsem pak zjistil, že to bylo 8b nebo 8a+.

K čemu to bylo? Pro radost. V lezecké dny jsme lezli pokaždé tak pět až deset cest. Navíc to byla součást přípravy. Vloni se mi na závodech někdy nedařilo, a to jenom proto, že jsem zkazil jednu cestu. Zalezl jsem jak kvalifikaci, tak semifinále, ale zkazil finále. Na závodech prostě musíš uspět ve všech třech cestách. Natrénováno perfektně, nebyla to ani chyba techniky či vylezenosti, ale spíš šlo o to zatnout se v tom jednom klíčovém kroku a přelézt to. Takovou koncentraci se člověk nenaučí na bouldrovce. To se naučí jenom na skalách, kdy leze měsíc nebo dva těžké cesty na OS a musí se stále při lezení koncentrovat. I pro dobrého lezce není jednoduchý „vyonsajtovat“ 8a+, což je už kvalifikace na Světovém poháru, semifinále je pak tak 8a+/8b a finále 8b+/8c, záleží samozřejmě na tom kterém závodě. Na to člověk musí lézt hrozný kvantum takových cest a to není schopen na umělých stěnách

ani na zdejších skálách. Tady prostě není třicet cest, které bych mohl onsajtovat, a jinak se na to nepřipravíš. I poslední závody mi dávají za pravdu. Zatím se mi podařily tři závody, v jednom mě diskvalifikovali, ale to nevdá. Doufám, že se mi zadaří vyhrát celkové pořadí Světového poháru, to je jediné, co se mi ještě nepodařilo. To je po Mistrovství světa asi nejtěžší. Být celý rok nejlepší a nejlépe se umístit na co nejvíce závodech. Obzvláště teď. Byly roky, kdy byly tři či čtyři závody SP a na podzim mistrovství. Ze začátku bylo podle mě strašně jednoduché vyhrát. Legrandovi stačilo na vítězství v Poháru třeba jednou vyhrát, jednou být třetí a jednou být třeba až osmý. A to mu stačilo k celkovému vítězství. Jenže vloni bylo deset, letos je devět závodů. Vloni počítali všechny, letos myslím sedm závodů. Závody začínou koncem dubna a končí někdy v listopadu. To je pak hodně těžké vyhrát. Strašně to vyčerpává hlavu.

Na takové výlety musím jezdit prostě proto, že obdobné skály doma nemáme. V ideálním případě bych na takových skalách potřeboval lézt dva dny v týdnu. Pořád trénovat výkonnost je zcestné. Když ji člověk neumí využít, je mu totiž k ničemu. Skály, které nemají vzdušnost a nejsou dlouhé, jsou ti z tohoto pohledu na nic. Na „bouldrových kvacích“ toho moc nenabereš. Musíš řešit zajímavé kroky, které tě připraví na to, co by tě mohlo potkat někde jinde.“

Tomáš Mrázek
a Helena Lipenská

La Dolce Vita

Někdy se říká, že lezení je o lidech. Myslím, že nejen o těch, se kterými člověk leze nebo tráví společný čas. Je to i o těch, se kterými se třeba vůbec nikdy neseťká – o prvovýstupcích, lidech, kteří dělali přelez cesty nebo se o to pokoušeli, (kolikrát člověka namotivuje, že si na problému jiní vylámali zuby nebo naopak nevlámali) o lidech, jimž je cesta věnovaná, i o těch, kteří do lezeckého příběhu zasáhli jakoby mimochodem. Pravdivost tohoto jsme si mohli uvědomit zvlášť při našem posledním dolomitském zájezdu.

Dějství první – via Camillotto Pellesier

Camillotto Pellesier byl mladý italský kluk a horolezec, který měl tu smůlu, že se při lezení zabil. Jeho jméno nese cesta, vedoucí v levé části severní stěny Cima Grande v Dolomitech. Jejimi autory, kteří názvem takřkají po horolezecku uctili Camillottovu památku, jsou významní „děláci skal“ 50. a 60. let, bratři Minuzzové.

Díky jejich vytrvalému úsilí vznikly velkolepé linie, kterými za použití doslova stovek nýtů a skob zdolávali ty nejhladší a nejnepřístupnější stěny. Při svých lezeckých podnicích si občas nechávali v noci osvětlovat stěnu reflektory, na tenkém laně si podávali občerstvení a nezadržitelně se provrtávali k vrcholu. O sportovní hodnotě takových a podobných výkonů se začalo záhy pochybovat, ale vynýťované linie zůstaly a umožnily sportovní vyžití lezcům o několik generací později. Před třemi lety např. Stoupa s Vilémem Pavelkou stylem AF a později s Michalem Drašarem RP jako první přelezli jejich 450 m dlouhou Direttissimu v J stěně Torre Venezia (RP 9 UIAA).

V roce 2003 Ital Mauro „Bubu“ Bole přelezl volně s Kurtem Astnerem také zmiňovanou skobovačku Camillotto Pellesier. Na internetu lze najít k jejich výstupu následující komentář:

„Tato umělá cestu, poprvé vylezená bratry Minuzzovými v r. 1967 jde nyní celá volně za 8b. Bole vyspravil staré štandy dvěma nýty, ale jednotlivé délky vylezl za použití původních skob. ... Bole popisuje jištění jako „množství skob, každých 70–80 cm, ale občas zatlučených jen několik milimetrů a všechny ohnuté dolů. Jsou dostatečně dobré k odsednutí, ale nevím, zda by vydržely dokonce i malý pád.“

Jedním z našich letošních lezeckých cílů se stalo tento kousek zopakovat. Po zkušenosti z loňského vedra jsme zájezd načasovali na přelom června a července. Jenže počasí je „sviňa“ a navzdory skleníkovým efektům a globálnímu oteplování zanechalo v náš termín v sedle pod severními stěnami víc jak 3 m vysokou sněhovou nadílku. To ocenil zejména Stoupa, který přijel vybaven jen kečkami Prestige a sandálkami. Brodění

ve sněhu zchladilo naše nadšení natolik, že jsme se museli zajet zahřát na dva dny do Arca. Po návratu jsme se opět zahryzli do cesty a byli nuceni vycouvat, tentokrát kvůli dešti. Třetím cvičným pokusem se nám podařilo pořádně vyzkoušet kroky na prvních 200 m, které představují klíč k celé cestě. Den rest a přemlouvání počasí, ať nedělá kraviny a hurá na věc.

Všechny těžké délky se nám podařilo vylézt RP. Po devíti délkách je možné uhnout lehkým terénem na čtverkovou hranu, jak učinil i Bubu. My jsme si však už dole řekli, že pokud to půjde, tak zkusíme vylézt celou originální linii. V průvodci se píše

o lezení pomocí skob ještě někde ve 300 m. Horních 200 m včetně hákovacích míst nakonec představovalo lezení 5. – 6. stupně UIAA s jedním místem asi 7- a většinu jsme lezli současně. Nicméně i tak je to dalších 200 lezeckých metrů, které nejsou vyběhnuté za čtvrt hodinky, už kvůli orientaci. A když jsme se ještě zdrželi se zasněženými traverzy na vrcholové polici, začalo to zavánět nočním sestupem s jednou čelovkou. Takové sestupy nejsou v místních krajích moc bezpečné vzhledem k rozbitosti terénu a jsou orientačně poměrně náročné. Nakonec se napůl intuitivně zvolená zkratka, a pár minut strachu ve slaňáku za uzel ve spárce zaklíknovaný dvěma kamínky, ukázaly jako dobrá volba a někdy kolem půlnoci zasyčelo černé z Krušovic.

Suma sumárum:

Severní stěna Cimy Grande di Lavaredo (2.999 m.n.m.), cesta Camillotto Pellesier, 400 m. RP přelez Dušan „Stoupa“ Janák a Stanislav „Kvak“ Hovanec. Stoupa vylezl celou cestu vkuse s odpočinku jen na štandech (tj. přelezl vkuse i ty délky, které lezl jako druhý), Kvak háknul na druhém dvě nejtěžší délky. Myslíme, že dvě nejtěžší délky by zasloužily ve francouzské klasifikaci o písmenko míň (nejtěžší délka tak 8a/a+). Cesta je dobře odjištěná a skoby udrží i pád, o čemž jsme se oba přesvědčili, Kvak kuriózně i s kusem štanovací police v rukách. Skála je místy lámavá, ale linka je to parádní a vzdušná, jako když střelí.

Dějství druhé

– dárkový balíček a Šepot květů

Na červencové svátky se místy několika-násobně překročenou povolenou rychlostí přiřítili na Tre Cime doručovatelé Ricardo Jurečka a Pavel Kryze. Vedle svého hlavního poslání, předat balíček od Stoupy „přítulkyň“ obsahující vedle dobrot i suchou trekovou obuv, se rozhodli prostoupit legendární skobovačkou Šepot květů. Po svém si vyložili tvrzení, že v Šepotu je třeba „skousnout“ a haulbágly naplnili po okraj kromě železem také vybranými lahůdkami a „kokakolou“. Se vším se nastěhovali pod severní stěnu Cima Ovest a v přestávkách mezi jednotlivými chody se věnovali skobování ve shnilé a převislé skále. Během třech dní se jim podařilo skoro vše sníst, překonat hlavní lezecké obtíže a napojit se do Cassinovy cesty. Odtud je zahrnalo špatné počasí a končí volno.

Autorem cesty je napůl mytická postava Tomáš Gross, který v 90. letech zmizel beze stopy kdesi v Indii. Šepot květů vylezl sólo v r. 1973 během patnácti srpnových dnů. Nýty na štandech byly nepoužitelné, Pavel s Ricardem dodali nové a jediná skoba, na kterou narazili, se při zatížení zlomila. Ská-

la je zejména v dolní pasáži velmi rozbitá. I přesto, nebo právě proto, přijdou ke slovu často i háčky. Tlučení skob způsobuje někdy spíš odpadávání bloků skály do údolí, než postup vzhůru a není po čem lézt vzhůru. Jistější je tak využít malé dírky v samotných blocích. Podle Pavla Kryzeho je cesta lezitelná volně, ale kromě síly a morálu bude přelez vyžadovat i šestý smysl pyrotechnika pro hru s dynamitem.

Dějství třetí – Pytel nebo vyhlídky ke šťastným ztříkům?

Povzbuzení úspěchem na Cima Grande, dárkovým balíčkem a SMSkami z domova jsme se přesunuli na Cimbu Ovest, s plánem zapracovat na další cestě věnované horolezcově památce. Cestu na památku J. Couzyho od věhlasných jmen Desmaison a Mazeaud (A4) přešel volně Bubu – kdo jiný, že? – v r. 1999 a ohodnotil 8b (12. délka). Nettefení nástupu proměnilo Stoupův lezecký výkon v plíživý pohyb minovým polem z když ne drolivého, tedy dunivého vápence s prvním jištěním ve 20m (prusíkem ovázaný dřík a skoba). Druhá délka – převislý kout v šedobílém (= shnilém) vápně jištěný starými dřevěnými klíny a skobami nabídl devítkové lezení, kde se občas vydrolil prvolezec, občas jištění a nakonec se podařilo odporoučet s kusem skály i Kvakovi na druhém konci lana. Se střídavými úspěchy jsme v průběhu týdne cestě věnovali tři cvičné pokusy přerušované bouřlivým počasím, které nás nakonec přesvědčilo zavěsit pytel. Kromě něj jsme zavěsili v cestě i kus fixu a pár karabin, protože návrat dosti převislou cestou s množstvím traverzů je komplikovaný. Zda se nám pytel i materiál podaří sundat, jsme sami zvědaví.

Dějství čtvrté – Nejdražší salám na světě a čest padlému stroji

Zhruba ve stejnou dobu jsme my i Ricardo s Pavlem doslaňovali za deště na nástupy našich cest. Na Pavlovu výzvu „přece to neponeseme zpátky“ jsme na úpatí severní stěny započali nehoráznou žranicí, působivě podmalovanou blesky a hřměním a ze stěny (naštěstí velmi převislé) padající vodou nesoucí kamení. Uzené mandličky, sýr a sladkosti jsme hojně zalévali kolou a multivitamínem. Největší dobrotou v hitparádě laskomin však představoval francouzský salám Rossette, který s gurmánským francouzským „so-si-són“ (nebo tak nějak) vytasil Pavel z haulbáglu. Málem nám sice zaskočilo, když nám s úsměvem ukázal čtyřmístnou cifru na cenovce salámu, ale vzápětí jsme si uvědomili, že jsme ho vlastně nekupovali my, a s chutí si ukrojili další plátek božské uzeniny.

Ani jeden z nás si ani ve snu nepředstavoval, že svůj nejdražší salám v životě bude žvýkat za bouřky na suťáku kdesi na horách, v sedáku a ušmudlaných lezeckých oblečcích, s rukama od bláta a magnézia. Salám a kola však jednou musely dojít, a nezbylo než se z gurmánského nebe vrátit do studené a mokré reality. Batohy putovaly na záda a sbohem armádo, rychle ke stanu, sbalit a k autu. Tam se začaly naplňovat naše temné obavy. Po příjezdu z Arca se nám podruhé nepodařilo nastartovat, ale nechtěli jsme si kazit výlet a řekli jsme si, že až budeme potřebovat odjet, tak do auta prostě strčíme a nasedneme. Vždyť jsme na kopci! Ani pod kopcem jsme se však už nehnuli. Chvilí jsme přemlouvali tahem horolezeckého lana našeho staříčkého Colta k rozběhu, ale marně. Pavel s Ricardem zkonstatovali nefunkční spojku, startér a asi i převodovku. Tím nám ušetřili zbytečnou námahu s dalšími resuscitačními pokusy.

Jo, jo lezení je o lidech. Závěrem tohoto článku bych chtěl poděkovat nejen lidem z ČHS a našich sponzorských firem (Triop, Alpinus, Raveltik) za materiálovou podporu, Ricardovi za fotky a Pavlovi za salám, čtenářům za trpělivost a „přítulky“ za lásku, ale i milému řidiči odtahové služby Jindrovi, který nás laskavě nechal přespat ve svém krumlovském bytě a jenž se nemohl smíchy udržet když zjistil, že cena odtahu téměř o polovinu převyšuje pořizovací cenu odtahovaného vozu.

Stoupa a Kvak

Free Rider

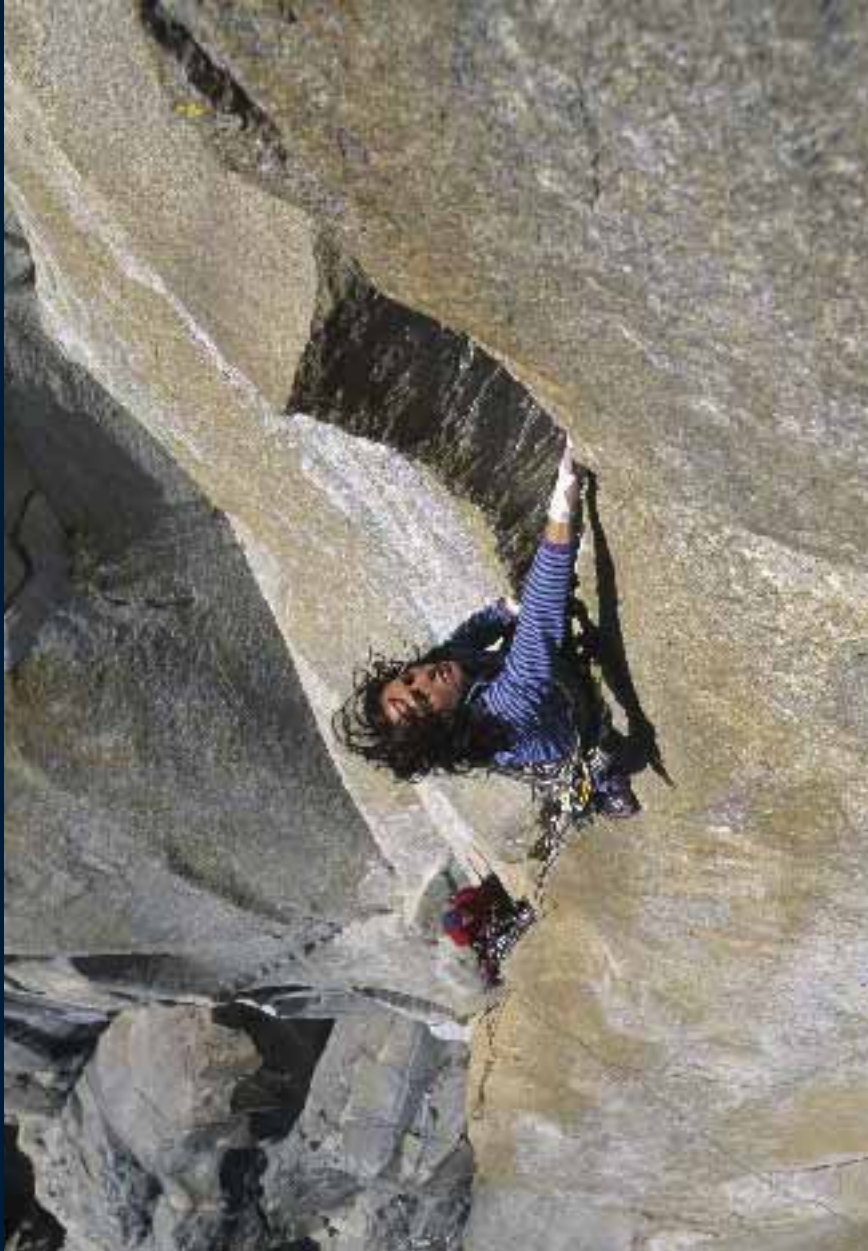
Druhý ženský
přelet RP stylem
všech délek cesty
na **El Capitana**
v jednom dni

Mé nejranější vzpomínky jsou na klávesnici piana. Sedím na stoličce a nohy mi visí dolů. Do svých osmnácti jsem hrávala osm hodin denně. Na střední škole jsem proto byla omluvena z většiny předmětů, to abych mohla trčet za klavírem. Působilo mi radost, když jsem sama mohla přehrávat těžké pasáže. Ta intenzita momentálního prožitku mne fascinovala. Na druhou stranu, nacvičování nových skladeb bylo neuvěřitelně stresující. Chyba byla tím největším hříchem, za který se krutý svět klasické hudby odměňoval jen absolutním ponížením. Ale takový byl od tří let můj život, a já jsem o něm nikdy nepochybovala.

Poprvé jsem šla lézt, když jsem začala chodit na vysokou školu. A tehdy jsem se na muziku vykašlala. Když se teď ohlívám na svých posledních čtrnáct lezeckých let, docházím mi, že to, co dělám teď, není až tak odlišné. Roky jsem se obávala, jestli mi ten či onen RP přelez vyjde. Bylo to stresující, neustále myslet na to, jestli drobná chyba nezhatí celé snažení. Hudba mě naučila zaměřit se na své slabé stránky a vylepšovat je. Na druhou stranu jsem ale nesnášela ten tlak, který to všechno provázel. Snad proto jsem vždycky měla raději onsighty nebo lezení v horách. Vždy, když jsem víc riskovala a šla až k hranici života a smrti, zčervenala jsem a zpočila jsem se očekáváním. Zní to melodramaticky, ale nebezpečí zranění či smrti mne děsilo méně než strach z malé chyby ve sportovní cestě.

Začátkem minulého podzimu jsem se pustila do cesty Free Rider, tehdy ovšem celkem bezcílně. Projekt je to ohromný a já měla spíš takový zenový přístup, vůbec jsem do toho tehdy nešla s cílem volně přelézt El Capa. Spala jsem na vrcholu a slanila jsem do horních délek, abych se koukla, jaké je to vlastně lezení. Rychle jsem zjistila, že žádná z délek nebyla lehká. Neschopnost vše správně nakrokovat mne hodně štvala. Některá místa mi dokonce vehnala slzy do očí, tak jsem se cítila bezmocná. Klíčová délka bratří Huberů mne úplně porazila. Dívala jsem se, jak ji lezl můj muž, Dean Potter, ale vůbec jsem nemohla dosáhnout na chyty, které držel. Znovu a znovu jsem zkoušela různé pohyby. Bylo ale úplně jedno, jakou pozici jsem zvolila, nikdy jsem na další chyty nemohla dosáhnout. Druhou možností bylo nastoupat bokem a pak dynamicky chytnout oběma rukama bočák a pokusit se jej udržet. To se mi ovšem zdálo jenom velmi těžce

Davisová a Potter v 36. délce cesty

Steph Davisová v závěrečných metrech cesty, Free Rider

proveditelné. Cítila jsem se demoralizovaná, ale dívala jsem se na to i z té lepší stránky. Ve srovnání s tímto místem byly předchozí délky ve vyšších partiích stěny skutečně lehké.

V říjnu jsem se rozhodla zkusit vylézt celou cestu, přičemž obavy jsem měla hlavně z klíčové délky. Neměla jsem spolulezce, ale pár přátel mne doprovázelo přes Free Blast a na vrchol Hollow Flake. No, a pak jsem přemluvila jiného přítele, aby se na všechno vykašlal a šel se mnou do stěny.

Zaplatila jsem dvěma lezcům, aby den před tím vytáhli můj haulbag na polici na Hollow Flake. Jeden z těch chlapíků byl tak přesný, že spal přímo na místě doručení, takže už za svítání mohl vytáhnout haulbag na místo. Byla jsem dojatá jeho čestností, ale má nálada netrvala dlouho. Jeho snažení se totiž ukázalo nanic ještě dříve, než jsem začala pořádně lézt. Do večera jsem dolezla do Alcove. Byl Halloween, a po pěti měsících rekordních veder najednou začalo v Údolí sněžit. Neměla jsem ani šanci zkoušet horní těžké délky. Následující den jsme na mokřích lanech slanili. Naházela jsem všechn mokřý materiál do auta a nechala El Capa za sebou.

Během dlouhé cesty do Moabu mi došlo, že při lezení a padání v cestě Free Rider jsem vzala za své, že je to projekt. Už nemohu nechat celou věc být, jsem cestou přímo posedlá. Také jsem si uvědomila, že volný přeлез El Capa, zvláště když chci vyvést všechny délky, by měl záležet na mnohem více věcech, než jen na samotném lezení. Budu muset naplánovat každý detail výstupu tak, aby do sebe všechny přesuny materiálu a lidí ve stěně správně zapadaly a nic neohrozilo konečný úspěch. To mi zároveň dodalo sebedůvěry. V tomto projektu bych měla použít své nejsilnější zbraně – odhodlání a strategii, nejen čistou sílu šlach.

Celou zimu jsem o cestě přemýšlela, obzvláště o pohybech v nejtěžší délce. Zjistila jsem, že pozice těla byly podobné k polohám v józe, a tak jsem každý den cvičila jógu. Tu zimu jsem se vůbec nepřivázala na lano. Jenom jsem boulderovala a lezla na své domácí stěnce, abych získala co nejvíce síly. Běžela jsem svůj první ultramaraton, abych získala houževnatost a vytrvalost pro poslední délky cesty. Mí přátelé z Moabu se divili, proč dělám všechny tyto podivné věci, ale já nevnáším mluvení o projektech před tím, než je dokončím.

V březnu se počasí v Yosemitech neuvěřitelně rychle zlepšilo. Sedla jsem do auta a odjela do Údolí. Jako obvykle, „logistika“ bude největší problém... jako obvykle, neměla jsem partnera na lezení. S Deanem se na sebe v sezóně navzájem nevážeme. Často jsme totiž zaměřeni na úplně jiné projekty. Prosit někoho o čtyři dny jumarování a haulování je hodně, navíc takhle brzo zde nebylo ještě moc lidí. Chtěla jsem případnou laskavost mých partnerů zmenšit rozdělením cesty na několik úseků. Stále zde totiž vedly fixy až na Hollow Flake. Ed Whittle, jeden z místních, mi šlechetně věnoval jeden den jumarování a já volně přelezla spodní část stěny. Poté jsme slanili. Tak jsem oficiálně začala svůj pokus, ale stále jsem byla bez lezeckého partnera, a navíc začalo pršet. Dean se akorát vrátil z pokusů ve své cestě, aby mě našel zuřící a frustrovanou. To kvůli počasí a nemožnosti najít partáka. „Tvá snaha je impozantní,“ řekl mi. „Jen co přestane pršet, jdu do toho s tebou.“ Cítila jsem se hrozně, protože byl zrovna v půli nacvičování svého vlastního projektu, ale byla jsem natolik zoufalá, že jsem souhlasila. O tři dny později se vyjasnilo a předpověď konečně slibovala změnu.

Vystoupali jsme k mému materiálu na Hollow Flake a já se z jumarování přepnula na lezení. Po všem tom dešti jsem se cítila jako zrezivělá. V klíčovém místě následujícího převisu se mi uvolnil camalot a spadl mi na břicho právě ve chvíli, kdy jsem se ve vodorovné poloze kroutila ve snaze co nejrychleji odlézt dál. Vyděšena jsem zůstala zaklíněna v této ohavné pozici a snažila se dostat jištění zpět. Při takovém boji o život jsem spotřebovala spoustu energie. Po tomto zážitku se zbytek délky zdál lehký, ale v době, kdy jsme dolezli k Alcove jsem už byla blízko blouznění. Stále před námi byly dvě namáhavé délky, protože jsem plánovala celodenní odpočinek na El Capu. Do délek bratří Huberů jsem chtěla nastoupit po důkladném odpočinku a časně zrána. Dříve, než se do nich opře slunce.

Další den v Alcove jsem hodně jedla a cvičila jógu. Myslela jsem na to, kolik práce a úsilí mě stálo jenom dostat se sem, pod klíčové délky cesty. Cítila jsem, že teď je v sázce hodně. Tohle je něco jiného než nějaký boulder či spára. Jestli to zpackám, vrátím se sem nejdříve za týden či dva, a opět mě to bude stát spoustu námahy. Už se znovu nebudu smět zeptat Deana, jestli by se mnou nešel. Budu muset začít znovu

od začátku shánět partnery, vylézt přes Free Blast až sem, do Alcove. Myslela jsem na to, jak puntičkářsky jsem se připravovala, a na všechny důvody, proč bych měla být schopná těžká místa přelézt. Zároveň ale o sobě trochu pochybuji, protože jsem to ještě nikdy před tím nezvládla.

Vstali jsme brzy, sbalili batoh a vystoupali linií, kterou jsem předevečím zafixovala. Předchozí špatné počasí způsobilo větší ochlazení, než se dalo čekat. Třásla jsem se a mé nohy byly prokřehlé. Zula jsem si proto boty a foukala si na studené nohy. Teprve potom jsem se dala do lezení. Tím, jak jsem zaujala postoj bojovníka, zalil mne pocit nové síly. Rozhodně jsem našla do klíčového místa. Dean mi dal průvės, a já skočila... Chyt jsem sice uchopila, ale příliš nízko, abych jej mohla udržet, cítila jsem se bezmocná, když se mé ruce a nohy odlouply od stěny. Sletěla jsem dolů, a při tom se bouchla bokem o plotnu pode mnou. Dean mě spustil na standovací polici, já se odvázala a stáhla lano. Nepřestávala jsem se trást.

„Dříve nebo později to přelezeš,“ řekl Dean, „takže to můžeš udělat už teď.“ Nasadila jsem si bundu a hleděla na skálu. Myslela jsem na své dva přátele, kteří mě nejvíce podporovali, a pokoušela jsem se soustředit na všechnu pozitivní energii, o které jsem věděla, že mi ji posílají. Znovu jsem začala lézt. Cítila jsem se slabší, ale absolutně koncentrovaná. Když zaujmu postoj bojovníka, zvládnou vše, co si usmyslím. Tentokrát jsem po dynamu uchopila chyt přesně, oběma rukama. Když mé tělo letělo vlevo, kopla jsem nohama proti stěně a udělala další dlouhý pohyb do šikmé spáry. Stále jsem se třásla, ale až ke štandu jsem udržela koncentraci. Pak jsem vykřikla radostí. Cítila jsem se ohromě, jako bych se díky stěně dostala někam úplně jinam.

Když za mnou Dean dolezl, znovu jsem se pustila do cesty. Jedna oklouzaná délka a byli jsme na Blocku. Věci se začaly odvíjet lépe, než jsem ještě včera doufala, a protože ještě nebyla hluboká noc, rozhodla jsem se lézt dále. Následující pasáže mne totiž ještě stále mohly zastavit.

Škrábu se vzhůru – nepamatuji, že bych někdy cítila takovou formu, jakou cítím dnes. Na štandu nepřijemně fouká a já se musím přinutit vylézt ještě jednu délku v traverzu. Celý den jsem mrzla, a už se vidím ve spacáku. Ale ráno, až se vzbudím celá rozbolavělá a budu muset na rozlez vylézt traverz,

který mne právě čeká, bude vše ještě horší. Už při prvních krocích mám pocit, že musím každou chvíli spadnout, v posledních těžkých krocích traverzu křičím. Vzadu v mysli hlodá strach. Jestli teď spadnu, bude to nepříjemný kyvadlový pád – skutečně dobrá motivace. Když jsme slanili na Block, byla jsem jako omámená. Byl to jeden z mých nejlepších lezeckých dnů. Psychicky jsem byla úplně vyčerpaná.

Další den na mě čeká jenom pár dělek ve spárách a já věděla, že mám na to je přelézt. Leda že bych nešťastně spadla na polici nebo něco podobného... redpoint na El Capa je tak stresující! Všechny podobné myšlenky jsem zaplašila. Neměla bych spadnout, a tak bych odtud neměla odejít jinak než přes vrchol. Byl to pěkný pocit. Věděla jsem, že budu-li se plně koncentrovat na lezení, nic už by mi nemělo stát v cestě. Vzpomínala jsem na to, jak demoralizovaná jsem byla, když jsem cestu poprvé zkoušela.

Když jsme došli na vrchol, čekala jsem vlnu pocitu radosti a triumfu, a tak jsem byla dost překvapená, že necítím vůbec nic. Den před tím, kdy jsem bojovala s nejtěžšími místy cesty, jsem se cítila plná energie. Když jsme teď stáli na vrcholu, cítila jsem akorát únavu. Bylo snad se mnou něco špatně? Neměla bych poskakovat a křičet radostí? Místo toho jsem mechanicky sbalila lana, porovnávala materiál, hodila si batoh na záda a vydala se na cestu dolů. Cítila jsem se ztuhlá a dehydrovaná. Nic zvláštního se nestalo. Poslední měsíc jsem s každým nadechnutím myslela jenom na tento výstup. Nikdy jsem nebyla víc motivovaná. Teď to vše bylo za mnou.

Uzavřela jsem se do sebe a mluvila akorát se svým psem Fletcherem. Po pár dnech jsem se konečně sebrala a šla na procházku k Rooyal Arches. Jak jsem šla přes vrchol Washingtonova pilíře, objevil

se přede mnou jako starý známý Half Dome a najednou mne to zasáhlo. Vylezla jsem vlastními silami na El Capitan! Oči se mi zaplavily slzami.

O dva týdny později přiletěl z Rakouska Heinz Zak, aby se mnou nafotil nějaké snímky. Přelezla jsem nejtěžší délky, a když jsme v noci tábořili na vrcholu, povídá Heinz: „Vypadala jsi při tom lezení skvěle. Máš na to vylézt celou cestu v jednom dni.“ Musím připustit, že už mě to párkrát napadlo, ale vždy jsem podobné myšlenky rychle pustila z hlavy. Jestli, tak příští sezónu. Ale Heinz myslel teď hned, po několikadenním odpočinku. Navíc se nabídl, že mi celou cestu odjistí. Tak proč ne?

Pomalou jsme v podvečer přicházeli pod stěnu. Rozhodli jsme se, že bych měla začít lézt někdy kolem šesté večer. Tak bych využila denního světla na ne příliš bezpečné délky v plotnách. Jestli polezu rychle, mohla bych se soumrakem dolézt k Heart Ledge a tam začít

lézt s čelovkou. Naneštěstí měsíc právě dorůstal, takže jsem se v noci musela spolehnout jenom na své světlo. Z lezení na Hollow Flake jsem byla celkem nervózní, moc jsem si nevěřila. Předpokládala jsem, že k Alcove se dostaneme někdy kolem šesté hodiny ráno, ale Heinz si nedal vymluvit, že bychom tam měli být už někdy kolem druhé ráno, a přidal do pytle dva superlehké spacáky.

U nástupu jsme byli o chvíli dříve, a když jsem si přerovnávala materiál, tiše se objevil malý hnědý mědvěd. „Dobré znamení!“ řekli jsme si a smáli se tomu, jak se neohrabaně kolíbal pryč.

V 5:45 jsem už nemohla déle čekat a musela jsem začít lézt. Objala jsem Heinze a pustila se do lezení. Byla jsem plná intenzivních pocitů. Tato chvíle může být začátkem dne, který změní můj život, nebo také slaníme s nepořízenou. No, možná ani neslaníme, máme jenom jedno lano. Rozhodla jsem

se, že na podobné věci nesmím myslet, a že bych se měla soustředit jenom na to, abych lezla pomalu a opatrně, tak, jak mi radili Dean i Thomas Huber. Věděla jsem, že je to dobrá rada. Ale po nejtěžších délkách v plotnách jsem začala mít obavy, jestli nelezu příliš pomalu a opatrně. Cítila jsem se velmi neohrabaně. O to větší bylo mé překvapení, když mi v poslední délce na Free Blast Heinz řekl, že jsou to teprve dvě hodiny od chvíle, kdy jsme začali.

Poté, co jsem slezla na Heart Ledge, rozsvítila jsem svou čelovku. Dva překvapení Rakušané tam leželi ve spacácích a spali. Trochu jsem jim záviděla. Já měla před sebou ještě spoustu lezení, než se na chvíli dostanu do spacáku. V úplné tmě jsem nastoupila do další cesty. Vlastně to bylo zábavné, lézt jenom v kruhu světla čelovky. Nic, co by mě rušilo, perfektní teplota, klid a mír. Navíc jsem měla svého vlastního jističe, který se staral o zavazadlo a všechen materiál navíc – bylo to skutečně luxusní. Opatrně jsem prostupovala stěnou, mé lano mizelo někde ve tmě pode mnou, skoro jako free solo. Cítila jsem se klidná, nervozitu vystřídala pohoda. Jenom pokračovat v pokračování.

Svým způsobem jsem na tuto chvíli roky trénovala. Když mi bylo dvacet, zaměřila jsem se na dobrodružná cestování a velké výstupy. Ustoupila jsem od těžkého volného lezení výměnou za děláním nových cest, bigwally a výpravy do hor. Naneštěstí není možné držet se ve vrcholné „volnolezecké“ kondici, když jezdíte na jednu expedici za druhou. Nikdy jsem se úplně nevzdala své dobrodružné povahy, ale přede dvěma lety jsem učinila důležité rozhodnutí. Zaměřila jsem se opět na těžké sportovní lezení. Jako obvykle, bylo to těžké a frustrující rozhodnutí, ale udělala jsem je. Teď jsem spolehlivě věděla, že někde ve mně je schopnost dlouho snášet námahu. Mé zkušenosti z hor a jiných bigwallů, nekonečné pochody a únava po probdělých nocích způsobily, že jsem se teď v noci ve stěně El Capitana cítila pohodlně. Když nic, nebyly tu přede mnou žádné děsivé podmínky, žádné bouře, rozbitá skála, seraky či neznámý terén. Tak, jak se má nervozita rozplynula ve hvězdné noci, čím dál více jsem si uvědomovala, že je to všechno jen zábava.

Pomalou, ale jistě, jsem stoupala tmou. Byla jsem překvapena tím, že při minimální únavě jsem lezla rychleji, než jsem vůbec doufala. Heinz měl (jako obvykle) pravdu a my jsme na Alcove dolezli někdy mezi druhou a třetí

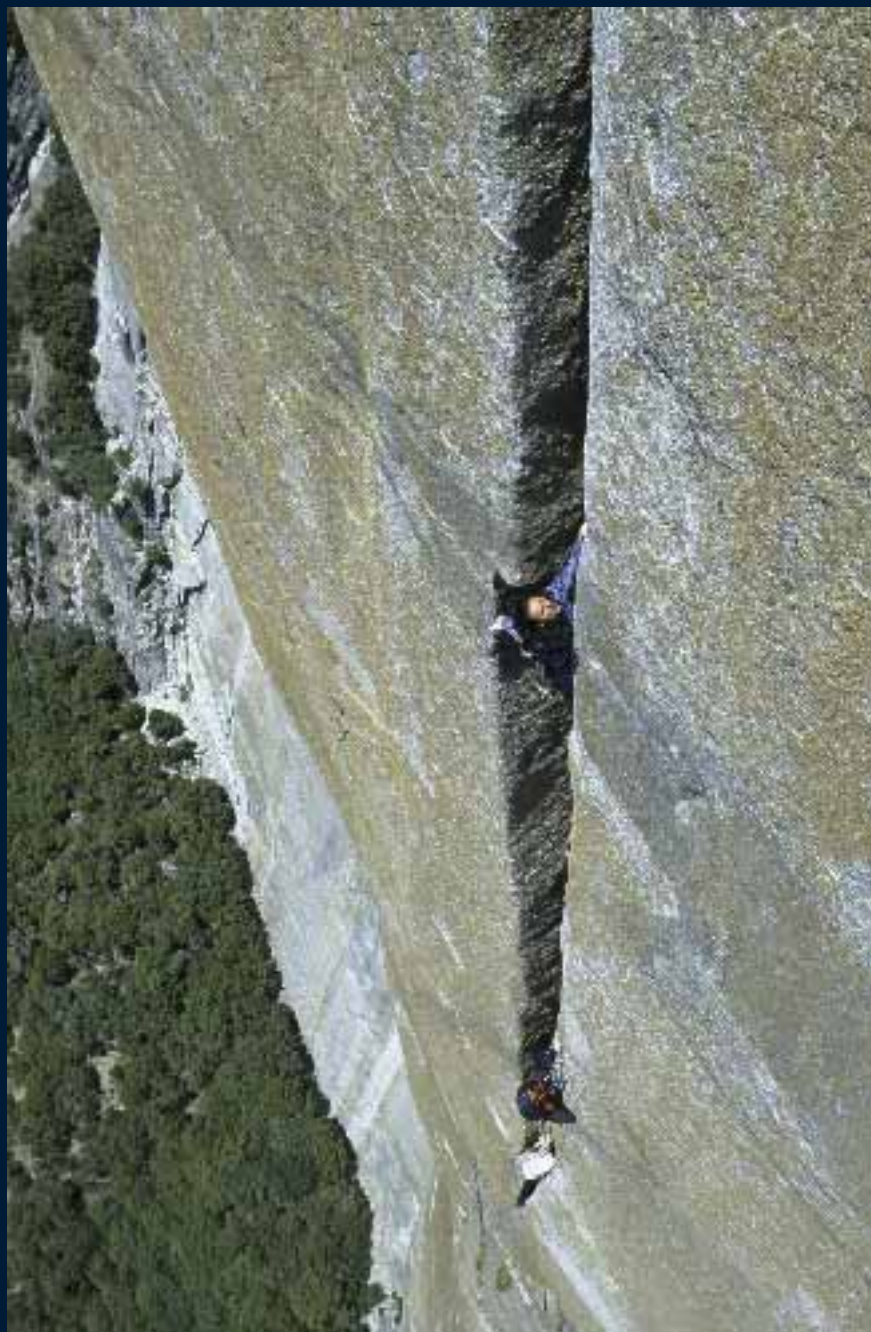
hodinou ráno. Nasadila jsem si ponožky a zavrtala se do tenkého spacáku. Dřímala jsem asi do půl šesté, kdy mě probudila zima. Od té doby jsem mrzla, jako snad pořád tuto sezónu. Bylo těžké se do toho znovu pustit, a gratulovala jsem si k dobrému nápadu vzít s sebou malou plastovou láhev s kávou. Ale i káva byla ledová. Pila jsem ji víc pro její účinek než pro chuť. Zkoušela jsem ignorovat bolest hlavy, která mne provázela už od chvíle, kdy jsme nastoupili do cesty. Jak jsem mohla zapomenout aspirin? Snad to byly jen nervy – nevěděla jsem, jak to dopadne v následující délce. Věřila jsem, že jestli ji zvládnou, vylezu i celou cestu. Jestli ji zvládnou... dobrá, musím ji zvládnout!

Na začátku nejtěžší délky jsem soustředila všechnu energii a zapomněla na všechno to předchozí lezení. Představovala jsem si, že jsem na Alcove spala celou noc. S křikem jsem skočila a... jo! Když jsme dosáhli Blocu, začal Heinz mluvit o vrcholu. To nebývá nejlepší nápad, zvláště když je před námi ještě několik těžkých délek. Další délka mi přišla neskutečně leh-

V Monstěru

ká, „5,9 pro tebe“ komentoval to celé s úsměvem Heinz. Dál už to ale nešlo tak hladce. Byla taková zima, že jsem měla na sobě všechno oblečení, které jsme měli s sebou. V další délce to už už vypadalo, že vypadnu, ale doslova v poslední chvíli se mi podařilo přidat

jednu ruku k druhé, zabránit tak pádu a s vypětím posledních sil se doškrábat na štand. Na štandu jsem se cítila promrzlá, totálně vyčerpaná a hloupá, že jsem se do tohoto podniku vůbec pouštěla. Chtělo se mi spát. Zcela nelogicky jsem čekala, že spadnu na nějakou polici pode mnou a zabiji se. To se pochopitelně nestalo.

Na další štandovací polici se mi už nadále nepodařilo přemáhat spánek. Jak ráda bych spala alespoň deset hodin! Předem mnou byly jenom poslední tři délky, ale vůbec jsem netušila, jak je přelezu. Zavřela jsem oči a opřela se o stěnu. Všechno to přerovnávání materiálu a chytání se na další lezení bylo tak nudné a vyčerpávající. Jen co jsem strčila obě ruce do první spáry, ucítila jsem příval nové energie. Spáry! Mé oblíbené! Začala jsem svižně lézt koutem a přitom jsem se smála. Najednou jsem

se cítila skvěle. Bylo to asi dvacet hodin od začátku a já zase cítila, že všechno je jen zábava.

V odpoledním slunci jsme vylezli na vrchol a Heinz kouknul na hodinky. Čtyři odpoledne, 24. května. Přesně měsíc poté, co jsem cestu vylezla poprvé. Vděčně jsem se podívala na Heinze, protože to byl on, kdo mi dopřál skvělý lezecký den. Jeden z nejlepších lezeckých dní mého života.

Steph Davisová
foto: Heinz Zak

Poznámka: První ženou, která volně vylezla všechny délky nějaké cesty na El Capitana, byla v roce 1993 Lynn Hill (Nose, 5.13+, 31 délek). O rok později cestu vylezla v jednom dni. S RP výstupem všech délek cesty Free Rider (5.13a, 38 délek) se tak Davisová stala druhou ženou, která vylezla celou cestu na El Capa a zároveň druhou ženou, které se to podařilo v jeden den.

JEĎ DO TATER A VYLEZ SI NA LOMNIČÁK ZBRUSU NOVOU CESTU V ZÁPADNÍ STĚNĚ!

VYNIKAJÍCÍ LEZENÍ V PLOTNÁCH!

VESELÁ ZÁBAVA V HORSKÉM PROSTŘEDÍ!

KUP SI HORSKÉ KOLO!

Navíc můžeš v pohodě pořávat na zbytek osádky z vašeho auta, které si to nahoru pohrne hokejkou. Po celou dobu je budeš mít jako na dlani. Jen tak pro pořádek: cesta byla naklepána odspodu, všechny spity vrátány ručně.

SOUTĚŽ:

SBÍREJ BODY! MŮŽEŠ VYHRÁT ZAJÍMAVÉ CENY.

Body za RP přelez v jednotlivých délkách

1. délka	0 b
2. délka	0 b
3. délka	20 b
4. délka	10 b
5. délka	15 b
6. délka	5 b
7. délka	18,5 b
8. délka	0,5 b

Dáš-li délku OS – násob hodnotu délky dvěma.

Dáš-li délku AF – napiš nulu!

Jestliže tvé skóre přesáhne hranici 66,6 bodu, tak jsi vyhrál pobyt v Patagonii. Lovu zdar.

V této šílenosti jsme byli podpořeni: ukamenovaným Pílkou Kameny a hnědými chlapci z Greensportu.

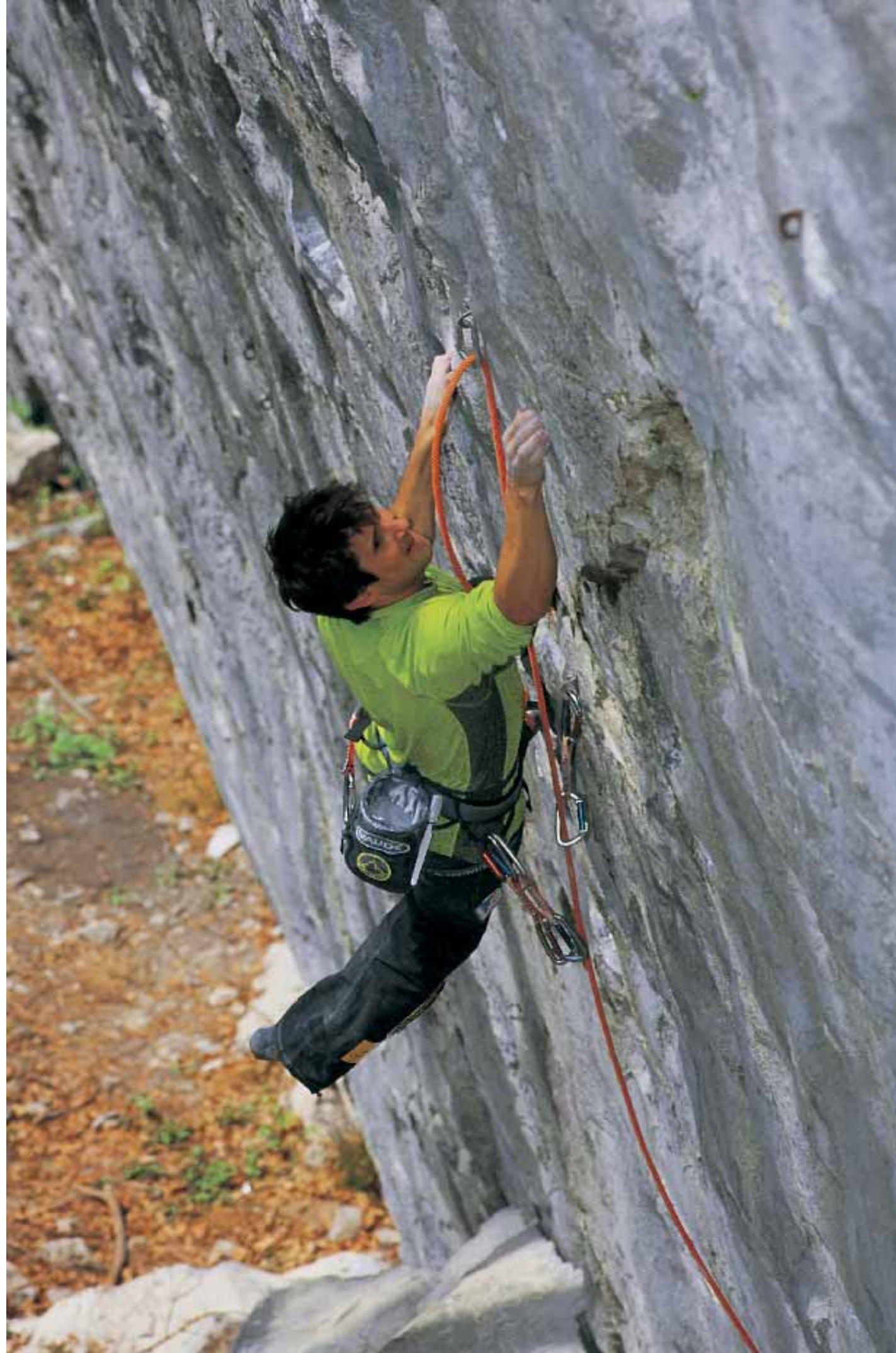

Účastníci výpravy:

Kuba Novák, Pavel Kryze, Michal Giláni

Kuba v nejtěžší délce
foto: Michal Giláni

Kilian Fischhuber

Dvacetiletý mladík na vrcholu. Třikrát se stal mistrem Rakouska v lezení. Podařilo se mu zvítězit v závodě SP v boulderingu v Erlangenu, a to jako vůbec prvnímu Rakušanovi.

Jakému sportu by ses nejspíše věnoval, kdybys neobjevil lezení?

Těžko říct. Našel bych pár „kariér“, které ztroskotaly, a to ještě dřív, než jsem přešel na lezení. Například gymnastika, fotbal, běžkování. Pravděpodobně bych se žádnému sportu nevěnoval tak intenzivně, jako lezení teď. Spíše by to byla paleta různých sportů. Také teď se snažím dostat k různým druhům pohybu, například lyžování, bruslení na kolečkových bruslích, jízda na horském kole nebo běh. Změna mi dělá radost a pomáhá mi čas to při lezení.

Mnoho lezeckých kariér dnes začíná v tělocvičnách, a tak mnozí lezou i vyšší obtížnostní stupně bez toho, že někdy měli kontakt se skálou. Co si myslíš o tomto vývoji?

V posledních letech byl opravdový boom v zřizování lezeckých stěn. Mnoho škol zavedlo lezení do sportovních programů a alespoň ve sportovních týdnech využívá vzniklé lezecké stěny. Je mi jasné, že se takto dostane mnoho lidí k lezení přes „umělou hmotu“. Většina těch, kteří takto začali, objeví dříve či později skálu jako vlastní lezecký prostředek a střídají mezi tělocvičnou v zimě a skálou v létě. Zůstanou tací, kteří se prostě cítí lépe v hale a také je zde víc baví jít na hranici svých možností. Lezení v hale už dávno není jen trénink na nadcházející sezónu, stalo se novým sportem. A při velkém boomu lezení není tak špatné, když se část tohoto sportu odehrává v halách.

Když si představíš svou budoucnost, co bude dělat Kilian Fischhuber v 35 letech?

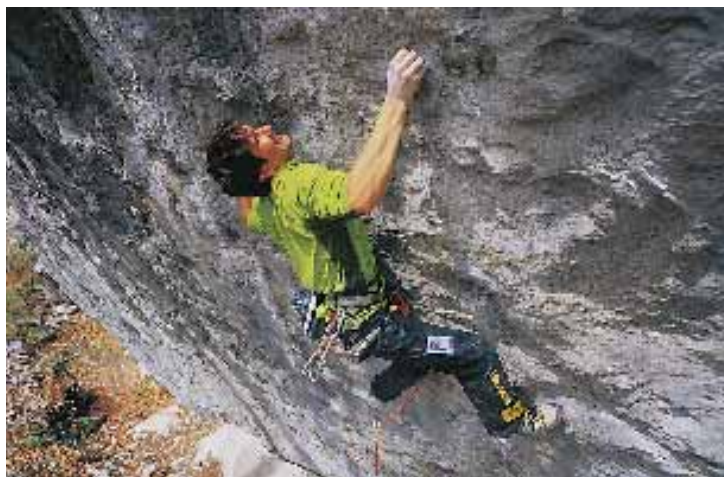
Doufám, že budu mít stále pěknou přítelkyni, která se mnou půjde po práci lézt. Takže, chci si udržet lezení tak dlouho, jak jen to půjde. Proto je pro mě důležité nikdy se nedívat na lezení jako na své zaměstnání, které někdy pověsím na hřebík. Z finančního hlediska nejsem na svém lezení závislý a můžu se nerušeně bavit. Asi budu učitel, pravděpodobně tělocvik a angličtina.

Jak dalece jsi jako špičkový lezec závislý na sponzorech a jak se ti daří využít se obchodně?

Mí rodiče mi velkoryse umožňují studovat, proto momentálně nejsem zcela závislý na

na stejných cestách nebo lezení stylem „after work“, tak jak to bývá na Rockmasteru v Arcu. To znamená, že každý lezec si může cestu před soutěží vyzkoušet – v průměru tak půl hodiny. Přitom nesmí ostatní přihlížet, jinak by mohli okoukat řešení.

Mně se jako závodnímu lezci zdají soutěže zajímavé i tak, jak jsou nyní. U nás v Rakousku často nastává problém, že soutěže jsou kvůli málo divákům nudné. Bez povzbuzování prostě není ta správná atmosféra. Já bych tento problém řešil jednoduše tím, že by se soutěže spojily s jinými velkými akcemi. Hlavně kombinace se sportovními událostmi (např.

sponzorech. Mnoho závodů v zahraničí a mnoho lezeckých výjezdů přijde ale na částky, které nechci nechat na rodičích, a tak jsou pro mě sponzoři dost důležití. Zatím mám pozoruhodný seznam „partnerů“, kterým chci na tomto místě poděkovat za dobrou spolupráci: Firma Forster, Vaude, La Sportiva, Edelweiss, Top 30 a Volksbank Waidhofen. Z tohoto pohledu nejsem úplně využitý, na druhou stranu, člověk se nemá příliš přepínat. Skrývat se ale není lepší. Doufám, že s ohledem na mé dosud dosažené výkony jdu dobrou cestou.

Jaké jsou tvé zkušenosti s jinými druhy horských sportů?

Jako dítě jsem byl s rodiči často v horách a tak jsem už leccos vyzkoušel. Něco, jako horské kolo či lyžařské túry, víc, něco méně. Už jsem vyzkoušel i lezení ledů. Momentálně se ale věnuji svému hlavnímu sportu tak intenzivně, že na ostatní nezbyvá přiměřený čas. I když jsem se zaměřil na sportovní lezení, velmi obdivuji výkony dosažené v jiných odvětvích lezení.

Jsi spokojený s organizací národních a mezinárodních lezeckých závodů, nebo bys něco změnil?

Pro tuto sezónu jsem byl zvolen za zástupce závodních lezců. Proto jsem už byl při různých sezeních, na kterých se jednalo právě o tomto tématu. Reini Scherer vypracoval pro závodní sezónu r. 2005 nový koncept, který se mi docela líbí. Pravděpodobně se bude muset dříve či později změnit také způsob závodění, aby se závody opět staly o něco zajímavější. Například paralelní lezení

Vienna City Marathon) by přivedla mnoho lidí, kteří sice nepřišli kvůli lezení, ale přesto se pak nadchnou.

Jaký byl tvůj nejhezčí den ve tvém lezeckém životě?

Skalní lezení je pro mě neodmyslitelné a mezi mnohými vylezenými cestami jsem už nějakou tu minutu ticha držel. Ale ta radost nikdy nebyla tak velká jako při mém prvním světovém vítězství v Erlangenu před pár týdny. Vyhrávat je zkrátka skvělé.

Rozhovor a foto: Iris a Hermann Erber

Kilian Fischhuber

Narozen: 1. 9. 1983

Bydliště: Waidhofen a.d. Ybbs

Toho času student v Innsbrucku (zdravotní tělesná výchova).

Leze od r. 1995, od r. 1999 v rakouském národním týmu.

Lezecké cesty do Jižní Afriky, Ameriky, Číny a po Evropě.

Domovská stránka: www.kilian-fischhuber.at

Úspěchy:

Celkem sedm titulů Mistra Rakouska v boulderování a rychlostním lezení.

Mezi prvními deseti ve SP v boulderingu a SP lezení na rychlost.

1. a 2. místo na posledních dvou závodech SP v boulderingu.

Nejtěžší RP: Biographie 8c+ (Ceuse, Francie)

Nejtěžší výstup stylem flash: Tai Chi 8c (Vorarlberg)

Koho by neoslovili žuloví obři podobní těm, jako jsou v Grónsku nebo na Baffinově ostrovu. Do těchto míst je to ale celkem daleko a navíc vám tam budou dělat společnost hladoví komáři se sice méně početnými, o to však většími ledními medvědy – mimochodem jsou taky hladní. Z toho plyne poznatek, že by po vás nemusely zůstat ani dřeváky s tranzistorem, ale kdo ví. Když se podíváte na mapu Norska, zajisté nepřehlédnete spleť fjordů, a to by bylo, aby se tam nenašel kousek žuly s ideálním sklonem.

Milé děti! Vítejte v kraji Rogaland. Že vám to nic neříká? Tak tedy vesnička Lysebotn na samém začátku (nebo konci) Lysefjordu, tj. hezky česky „Světlý fjord“. No a tím „kúzletem“ rozumějte horu či spíše masiv, jehož severní stěna začíná na hladině zmíněného fjordu a končí o necelý kilometr výše. Aby to nebylo málo, tak se bez výraznějšího přerušení táhne nějakých 5 km, přičemž největšímu zájmu se těší část nazvaná „Vestlige bastion“ spolu s „Hengende dal“. O strmosti svědčí fakt, že je to populární místo mezi blázný s padákem na zádech, kteří s oblibou využívají zdejší dobré podmínky – je zde asi 7 míst, odkud se dá skočit – a při troše umu a kupě štěstí také přistát – a poté odejít po svých. Kjerag má pověst „staré žulové hory“, kde se kromě vegetaci v některých trefně pojmenovaných partiích stěny – např.: „zahradníkové lóže“ – daří i skvělé norské etice lezení. Právě ona zmíněná etika a, ovšem, také lákavé fotečky v jedné ze starších Montan měly za následek, že jsem se myšlenkou navštívit tento nádherný kraj začal zabývat.

Jistě mnozí z vás tuší, co dá práce sehnat lidi někam kousek, třeba do Alp. Tady musela nastoupit taktika vymýšlení si všemožných alternativ pro stěnové povaleče zruděné velkolepým lezení nad fjordem. Jedna z možností je vzít si špatně složený padák... Ale nepředbíhejme.

Nejprve se musíte pod stěny nějak dostat, přičemž nejlepší je odpoledne skočit do auta a ráno druhého dne se nalodit na docela solidní přívoz, díky němuž se dostanete suchou nohou do nejjižnější části Norska, do přístavu Kristiansand. Zajímavostí tohoto města je největší dřevěná čtvrť v Evropě a pevnost z dob 2. sv. války, jejíž děla ráže 380 mm se těšila zvláštní úctě díky dostřelu přes 50 km. Pokud ale děla zrovna neprožíváte, na nic nečekejte

Kjerag

Tak tohle skoro strašidelné slovo se dá přeložit snad jenom jako „střapaté kůzle“. Myslíte si, že mi z toho lezení hrabe? To by se vám líbilo, ale kdepak. Pěkně si sedněte k voňavé kávičce nebo odplombujte vychlazenou dvanáctku.

a vydejte se na cestu. Krajina se oproti Dánsku výrazně změní. Nejdříve, díky na zdejší poměry normálnímu počasí, míříme nikoliv k Lysefjordu, nýbrž k Nisserskému jezeru, kde máme slíbenou „nejlepší žulu v jižním Norsku“. Bez zaváhání se zahníždíme pod zdejší „top“ stěnou, již je Haegefjell. Vypadá to, že informace nelhaly. Cesty do 500 metrů v položené, na jih otočené stěně. Vše kolem 12 délek a 7 (UIAA), přičemž maximum je 8+. Je tu i nějaká hákovačka, ale fríklajmbing jednoznačně vede. Pokud se bojíte výšek, tak je tu spousta boulderů kolem řeky. Navíc, pokud se vracíte ze stěny, budou vás z těch rjabasů bolet hlavně lýtka a možná i trochu hlava. No a při boulderingu si pro změnu protáhnete předloktí a trojúhelníček na zádech.

Počasí bylo jako z prospektu a tudíž jsme našli jako to jedné z místních lahubek. „Even Covgirls get the blues“ 8+ (UIAA), tak se jmenuje skvělý taneční parket pro lezení na tření, který se ve finále malinko nakloní. Móc pěkná cesta. Zdá se, že k lezení tady potřebujete pár expresek a nějaký menší friend. Víc než na fixy na lištách spoléhejte na nohy a bezvětří. Zdejší lezení je jemné, místy delikátní. Kvůli tomu, abychom

se proháněli v prosluněných jižních stěnách, se takovou dálku ovšem netrámáme. V autě se kromě plechoviček s pivkem usmívají také švindrukavice do spár a v uších stále častěji zní jedině – Kjerag. Pryč odsud.

Po nějakých 200 km už nikam nemusíme spěchat a jen co se vymotáme ze serpentín v Sirdalských horách, tak máme Lysdalen před sebou jako na dlani. Navíc máme „šťěstí“ a jako milé seznámení se nám ukáže stěna, nikoliv olizovaná posledními paprsky slunce, jak jsem si to skoro celý rok představoval, ale spíš coby temný kolos s šedou oblohou na pozadí. A není se čemu divit. Ono se totiž o nedalekém Bergenu říká, že tam prší 365 dní v roce, inu pěkné věci nás tady čekají. Je zvykem hodně věcí srovnávat, ale tohle je prostě Kjerag.

Vlězt do stěny pouze s fotkou a načrtnutými směry sice slibuje dobrodružství, ale nic se nemá přehánět. Tedy bude třeba sehnat Führera. Ze začátku jsme si mysleli, že to bude malina, ale omyl! Chce to schopnosti, jako mají třeba sběrači min nebo prasata čmouchající lanýže. V Lysebotnu si o vás každý myslí, že si jdete skočit. Našťěstí stěna je díky srážkám, to-

lik netypickým pro zdejší kraj, docela mokrá, takže se jedem mrknout do Stavangeru a tam nám snad poradí. Skutečnost je však taková, že o lezení na Kjeragu víme ve městě snad akorát my. Nakonec však v knihkupectví narazíme na kapitální úlovek – Klartring i Rogaland. Bereme! S losůskem, což je snad jediná věc, kterou se vyplatí v Norsku když už ne ulovit, tak alespoň koupit, uháníme zpět na základnu. Zde také přehodnotíme záměr na původně vybranou cestu, protože Camaloty 4 a 5 určitě nemáme a širočinám stejného kalibru taky neholdujeme. Zato Hoka Hey, vedoucí po levé hraně čelní stěny, tzv. Vestlige bastionu, slibuje slušné lezení ve spárách, které mají po případném dešti rychle schnouti. Prvác se povedl v roce 1996 za 7- A2+ a před 5 lety se cesta dočkala volného přeletu v podobě 7+, pochopitelně norské klasifikace, což je v přepočtu čistých 8 UIAA. Velkou výhodou tohoto směru je také to, že nejbližší vodopád je 100m vlevo. Noc před výstupem je jako každá jiná zde, když nevíte jaké vykutálenosti na vás čekají. Vedle hlavy mi na smyčce visí 95 čelistí (máme i jedno TCU) a co chvíli se musím přesvědčit, jestli opravdu

šlapou jak mají. Sinek zatím v poklidu zařezává. Ach jo.

Ráno v 8:00 máme domluvenou loďku pod stěnu, ale místo plechu se mraky prohání těsně nad hladinou. O hodinu později se situace lepší a tak se plní dojmů nalodujeme na červený běs, jímž nás vikingská žena převezí na Geitaneset. Na její zvědavý dotaz, co že vůbec polezeme, Sinek hbitě odpovídá, že v čelní stěně a že opravdu máme tisíc metrů lana i když to tak nevypadá. Co si ale myslí při pohledu na naše 2x60 m dvojčátka nevím, ale prý jsme blázni.

Geitaneset. To je malý, řekněme, poloostrov, přímo pod stěnou, sloužící jednak coby výchozí místo do stěny, jednak coby přistávací plocha pro base-jumpery. Dostanete se sem pouze lodí nebo právě s padákem na zádech. Kromě možnosti postavení stanu zde lze

i dobře zabouldrovat, ale pohled nad kameny vás jistě přivede na jiné myšlenky. Pojdme tedy k lezení.

Úvodních 200m představuje přeskokování potoka a prodírání se houštím, tedy nic moc. Pro následující partie stěny je ovšem i tato pasáž důležitá. První délky jsou trochu chaotické a zarostlé, ale nebojte se, bude lépe. Jako ve většině případů platí, že čím těžší lezení, tím pěknější skála. Kouty schovávají nekonečné sokolíky, obloha zase netušená kvanta vody. Zkrátka, po několika délkách začíná pršet. To už je bába s loďkou dávno pryč. Asi po půl hodině se situace na frontě trochu zlepšuje.

Pršet sice přestalo, nicméně voda bude po skále téct ještě dlouho, to abychom se moc nerozmazlovali. Není na co čekat, tedy vesele dál a pozor, ať neuděláš chybu. Do konce směny propádlujeme nějakých 11 délek a kolem desáté večer si dáme malou pauzičku na vydechnutí, kdy si hrajeme na teplo, sucho a vůbec tu správnou stěnovou pohodu. Docela světlo tu je i v noci a tak před čtvrtou ranní vyrážím do první ze dvou 7+ délek. Dokonalé probuzení, rozcvička a vůbec snídaně v jednom. Jediná skoba, kterou potkáme mimo štandy v téhle cestě je opravdu na správném místě. Také další délky si vyžádají naše strohé spárové schopnosti a vše, co jde založit. Navíc se občas vyskytne pasáž okořeněná houževnatým žabincem a to je pak o zábavu postaráno.

Kolem oběda jsme 3 délky pod hranou stěny a začíná snad každodenní rituál Kjeragu. Na vytipovaných místech se začnou motat postavičky s batůžky na zádech. Určitě se dívají na horizont a počítající nevím do kolika. Hop a už

letí. Většinou tak do desíti sekund než vypustí padák, i když jeden to vzal volným pádem těsně – snad 100m nad hladinu, ale to bylo vlastně včera.

Nářez! Zatím co nejspíš vyrábím zahradnickou variantu v koutku mimo původní směr, Sinek se kochá pohledem na dalšího skokana. Jenže skokana to trochu rozhodilo a jak vypustil padák, bim do stěny. Za několik minut je tu helikoptéra a potom ještě jedna, už pořádný macek. Těžko říct, jak to dopadlo, nicméně s odletem už nijak nespáchaly. Hm. Nám zbývá dorazit už jen zbytek a máme docela štěstí. Na hraně si podáme ruce (ano, stále se to dělá) a začíná kapat. Než sbalíme krámy, prší celkem fest a teď už víme, kde se bere ve stěně tolik vody. Vrchol Kjeragu je tvořen pancířem mírně nakloněných ploten, do kterých se nic nevsákne a svažujících se pochopitelně směrem ke stěně. Sem tam je navíc i jezírko, napájené potokem z tajícího sněhu. A to všechno stéká do stěny formou několika vodopádů. Záleží už jen na množství srážek, průtoku v potocích a v ne-

poslední radě i větru, aby příroda sama určila, co se vůbec bude dát lézt. To jen pro informaci.

Na chatičce si dáme pivko ještě před jídlem dle hesla „za málo peněz hodně muziky“ a je nám dobře.

Tady bych se chtěl zmínit o materiálu, konkrétně do naší cesty (Hoka Hey). Měli jsme namíchány čtyři sady friendů, přičemž ty velké jsme nebrali všechny a hodí se i mikráče. Celkem tedy 24 kousků, což se možná zdá moc, ale berte v úvahu, že jsme v Norsku. Štandy jsou běžné na vlastním a ty stávající je dobré vylepšit. Vklíněnců jsme měli šest a je to málo. Exprese

tedy skoro vše, oč jsem se byl s vámi schopen a ochoten podělit.

Na závěr se možná bude hodit špetka informací. Do této části Norska je nejlepší přístup ze severního Dánska. Běžný parník (Christian IV.) se s vámi bude kymáčet na vlnách skoro 5:15 hod., zato Silvia Ana těchto víc než 120 km zvládne za 2:30 hod., dotýkajíc se pouze vrcholků vln. Samotný Lysefjord má na délku přes 30 km a Kjerag není jediné místo, kde si můžete „vyhodit z kopýtka“, nicméně plní funkci jakéhosi El Capitana v oblasti. Za zmínku určitě stojí kus na západ a na druhém

vezměte tak sedm a k tomu nějaké volné karabiny. Samozřejmě smyčky jak na prodloužení, tak na zakládání. Raději tu hromadu nevážit, ale aspoň tu zúročíte kvanta shybů, jimiž jste se mořili v zimě.

Ještě než jsme odjeli na daleký sever, říkal jsem si doma v teple za kamny, že takové dvě cesty, to by bylo prima. Teď se ale díváme z malého okýnka na počasí a myslíme si, že to bylo až až. Navíc nás čekají Dudlanina s Milhausem kdesi u Hardangerviddy a kdesi dál na sever nejvyšší kopce v Norsku.

Jotunheimen, přesněji jejich část Hurrungane. Tady jsme už jenom chodili, i když lezení je tu dost. Čistě skalnicí cest tu asi moc nebude, ale zato klasický alpinismus v létě či jinovatkové šlensství v zimě tu čeká v mnoha liniích do půl kilometru převýšení. Obtížnost výstupů po čisté skále se motá do 7. stupně. Jak je to u sněho-ledových a jinovatkových hrůz nevím, neb mě to nezajímá. Každopádně je tato oblast vděčná na chození, a když je pěkně a jasno, tak se opravdu potěšíte. To je

břehu ležící Prekestolen, turisty oblíbená žulová krabice elegantně posazená nad fjordem.

První nadchnutí pro cestu sem může přijít buď z tohoto článku, nebo jako v mém případě, z „povodňové“ Montany – ročník 97. Dozvíte se tu něco o historii a následné hysterii související s prosáknutím informací o tomto úžasném místě do podvědomí užší lezecké veřejnosti. Není, doufám, nutno zdůrazňovat, že by místo na stanování po vašem odchodu mělo vypadat stejně jako když jste ho před týdnem prohlásili za „Krakonošovo“. To stejné lze říct i o stěnách. Obecně platí: „těžší expedice = mizernější styl“ s ohledem na čistotu lezení. Takže třeba my Honka Hey vylezli ve stylu AF. Na Kjeragu, stejně jako v celém Norsku, se používá stupnice trošku jiná, než UIAA. Všeobecně lze říct, že k nižším stupňům přidáme hodnotu znaménka a k vyšším celé číslo. Tím je dán větší rozsah stupně samotného, ale nebojte se, taková překvapení jako v mnoha „pětkových“ spárách či komínech na písku tam na

vás nečekají. Alespoň my jsme takové hrůzy nezažili. Potkat v cestě skobu je celkem štěstí a týká se to i štandů, o nýtech nemluvě, ovšem záleží na autorech. Přidat nýt do stávající cesty vyjde nastejno jako vysekání chytu ze slanění do staré „klasiky“ v Ádru. Pokud si tedy chcete z téhle stěny odnést jen samé dobré pocity, je vhodné šikovným býti při pokládce jištění a hlavně mít co zakládat. To je dobré si pohlídat hlavně v cestě, kde se hodláte rozlézt. Předejdete tak rozčarování v případě hlubokých dojmů z první cesty. K nástupům většiny cest se musí skočit (neskočíte), slanit (to bych chtěl vidět) nebo doplavat (utopíte se). Úplně nejlepší je nechat se vysadit „červeným běsem“. Asi půlhodinová plavba pod stěnu vyjde na 200 NOK pro dva. Co se týče podrobnějších nákresů tak za pivko nakreslím jednu délku z vámi vybrané cesty, včetně popisu případných vypečených míst – a že jich je. Jinak výstupy košťují kolem 20 délek... Víc ze mě nedostanete, ovšem kdo chce, pěšinku si vždycky najde.

PS: Myslíte si, že friend znamená přítel a spáry jsou jenom na panelácích? Raději tam nejezděte!

Vilém Pavelka

Haka Hey '7, A21 (7+)

Siddernevar Grøvdal / Truv Heli Skovind . Juni 1986
 i fize / Luis Tøjner / Dag Meyer , 18 to 1938

KJEAAG

Už se s Milošem nemůžeme dočkat třetího a konečně posledního přistání v rámci našeho 18 hodin trvajícího přesunu z Prahy do San Francisca. Za sebou máme úspěšný pohovor s imigračním úředníkem, celníky i agenty stvrzujícími naši způsobilost stát se cestujícími společnosti Continental Airlines. Strašně se těším na Ferka, kterého jsem rok neviděl, a jenž nás má očekávat na letišti i s autem. Shledání proběhlo úspěšně, seznamujeme se se sympatickou Ferkovou přítelkyní Hankou, jenže: „Ujo, kde máš auto?“ Internetová objednávka nějak do společnosti Alamo nedorazila, a tak nás ještě čeká fronta a vybavování formalit kolem půjčení auta. Asi za hodinku sedíme namačkaní v dvaapůllitrovém Dodge Stratus, který nám za nějakých 1.000 baků sloužil věrně po celé tři týdny. Ferko, jakožto již zkušený americký „driver“ usedá za volant a za chvíli nás pohlcuje „trafik“ nočního Friska. Dnešní cíl je jasný – co nejdřív opustit civilizaci a zalehnout. Ráno jdeme nakoupit proviant a při pohledu na vrchovatě naložený vozík nechápu, kde se do našeho Stratusu vejdou naše čtyři maličkosti. Ferko samozřejmě pojal nákup velkolepě... Yosemiteké údolí nás vítá přeplněnými kempy a hrozným vedrem. Vzhle-

Yosemitská pohoda

dem k tomu, že jsme plánovali i návštěvu Toulumne Meadows (náhorního plata Yosemitekého národního parku ve výšce cca 3.000 m), zařazujeme jeho návštěvu na začátek našeho pobytu a přesouváme se cca 50 mil na sever a 1.800 m výš. Táboříme v kempu u nádherného jezera v okolí čtyřtisícovek. Ferova gastronomická premiéra nemohla být jiná než kapustnicová. „Bola obzvlášť vypečená...“ Toulumne Meadows jsme věnovali 6 dnů, během nichž jsme střídali lezení s turistikou. Našimi lezeckými cíli byly žulové monumenty, ve kterých převládalo lezení ve spárách nebo rajbasy. Zřejmě nejvíc na nás zapůsobil Fairview Dome a cesta Regular Route, která měla 11 dělek a obtížnost „tatranské pětky“. Kromě toho na Fairview Dome vedou další nádherné cesty – určitě bych se sem někdy rád vrátil.

V rámci našeho popolézání taktéž zjišťujeme, co obnáší tajuplné „R“ u popisu cest. „R“ = „runout“ – jinak řečeno nejištěnou délku nebo dlouhý nejištěný úsek. Osobně se přesvědčuji v cestě Dike na Pywiack Dome, když jsem se uprostřed „tektonického“ zrcadla, asi 10 metrů nad posledním nýtem rozpačitě rozhlížel a ujišťoval: „Tady přece musí být někde nýt.“ Nebyl. Vidina dalšího štandu vzdáleného 5 metrů mě v žádném případě neuklidňovala, ale jelikož pomýšlení na nějaké pokusy o návrat byly stejně absurdní jako hledání toho vytouženého nýtu, nezbylo nic jiného než to přelézt. Však o co jde – jedná se o nějaký pětadvítkový „kvak“. Tlama se nekonala. Do Yosemite Valley vjíždíme téměř za stejných podmínek jak před týdnem. Horko, narváno. Štěstěna ale stojí vedle nás, protože na dotaz na ubyto-

vání v Campu 4 dostáváme kladnou odpověď a za pár okamžiků je náš expediční kuchař ve svém živlu – „Tentokrát budeme mař perkeltík“, samozřejmě s žádnou konzervou, ale opět jak jinak, než „obzvlášť vypečenou“ pticou. V Údolí by se dal prožít celý „horolezecký život“. Cest jsou mraky – od jednodélkových skalkařských až po 1.000metrovou stěnu El Capitana, kam se můžete nastěhovat klidně na měsíc. Právě v El Capu působili během naší přítomnosti známí Huberovci se snahou o čistý průstup cesty Zodiac. Ještě při našem odjezdu visel v Big Circle (nápadný útvar ve stěně) jejich bílý portledge. My jsme samozřejmě chtěli na El Capa také, ale chuti do Nosu jsem měl pramálo – cesta by pro nás představovala určitě většinou „hákovačku“...A tak jsme si dali East Buttress – třináctidélkovou linii, která ohraničuje pravý okraj stěny. Jelikož jsme přivstali, byli jsme v cestě hned za dvojicí Španělů, a vzhledem k tomu, že do ní vlezlo po nás ještě asi 5 dvojek, byl to určitě dobrý

tah. Z lezení jsme měli ty nejlepší dojmy a celé dobrodružství nám zabralo 11 hodin z „car to car“.

Život v C4 je pohodový a potkáte tu různé existence z celého světa – od vychrtlých boulderistů, kteří po ránu odkráčejí s boulderatka ma řešit svůj problém, po skutečné „yosemitské krysy“ – vyzrálejší existence, pro které se C4 zřejmě stává během sezóny druhým domovem. Dokonce tady v době našeho pobytu působil, obléhán reportéry z National Geographic, Jim Bridwell – yosemitská legenda 70. let. Během našeho dalšího působení jsme se snažili vyzobat příslovečné „třešničky na dortu“ – od povinného Nutcrackera na Manule Pine Buttress, přes 11délkové East Buttress na Middle Cathedral Rock – snad nejpoblárnější cestu v dolině, po dobrodružnou Regular Route na Lost Arrow Spire s neméně dobrodružným návratem Tyrolským traversem. Na rozloučenou jsme si dali Regulara na Higher Cathedral Spire, odkud byla stěna El Capa až kýčovi-

tě fotogenická. Cestu jsme lezli společně s Jackem Czyžem – našim polským sousedem z C4, který během loňského podzimu za 23 dnů vysóloval prvovýstup „Quo Vadis“ na El Capa. Inu, kdo umí, ten umí. Nenápadný Jacek se stal našim společníkem u večerních pivních debat a čas při poslouchání jeho yosemitských historek příjemně ubíhal. V rámci „rest“ dnů navštívujeme Mariposa Grove – část parku, ve které se daří gigantickým sekvojím a trekujeme v okolí Glacier Point Apron – náhorní planiny s úchvatnými pohledy na Údolí a High Sierru. Náš čas se pomalu naplňuje, a tak se ještě stačíme vykoupat v ledovém Pacifiku, projít po Golden Gate Bridge, prozkoumat noční život Friska, povinně navštívit Ferkem toužebně očekávaný „vyžierak“, anglicky řečeno „all you can eat“, česky řečeno „zaplat a najez se k prasknutí“ a hurá domů.

God bless America!

Roman Koch

● Soutěž Výstupy s Tilakem

■ Touching The Void

Novinka na plátnech západních kin i na domácích obrazovkách. Chtělo by se říci žhavá novinka, ale *mrazivá* je v tomto případě přiléhavější. Téměř dvouhodinový film je rekonstrukcí skutečného *mrazivého* příběhu.

V květnu 1985 se dva mladí ambiciózní lezci *Joe Simpson* a *Simon Yates* vydali na nevylezanou západní stěnu *Siula Grande*, odlehlou šestitisícovku v peruánských Andách (6.344 m, podle jiných pramenů *Siula Central* 6.356 m, nejvyšší vrchol *Nevado Siula* v *Cordillera Huayhuash*).

Po smělém průstupu stěnou *Joe* a *Simon* dosáhli vrcholu. Krátce po zahájení sestupu však došlo k nehodě, která změnila podnik v zoufalý boj o život. *Joe* spadl a zlomil si nohu tak nešťastně, že se mu roztržená kost dostala za kolenní kloub. Na kopci byli sami, bez šance na pomoc.

Simon začal spouštět *Joea* členitými a zrádnými svahy. A došlo k další nehodě, když *Simon* nešťastným omylem spustil *Joea* nad obrovskou trhlinu. Zpět nahoru už jej vytáhnout nedokázal, sám štandoval v zoufalé pozici. V bezvýchodné situaci, po více než hodinovém držení v mrazivém víchru, *Simon* udělal to jediné co mohl – přežil lano.

Joe spadl padesát metrů do ledové jeskyně, ale zázrakem přežil. *Simon* kamaráda marně hledal, usoudil, že je mrtvý a naprosto zoufalý sestupoval dolů. *Joe* se mezitím pokoušel vyškrábat z ledového hrobu. Po třech dnech agonie se naprosto zničený doplazil do blízkosti tábora...

Silný příběh lidské statečnosti a houževnatosti, který si nezadá se známým *Scottovým* plazením z *Ogre* (pozn.: za doprovodu

Boningtona, viz bulletin *Hory* 21, 1989).

Joe Simpson po řadě těžkých operací a letech rekonvalescence znovu začal lézt. Napsal knihu *Touching The Void*, která se stala světovým bestsellerem (pokud se nemýlím, v českém překladu u nás vyšla pod názvem *Setkání se smrtí*).

Kniha se stala základem scénáře stejnojmenného filmu, jehož zpracování se ujal režisér *Kevin MacDonald*, vítěz *Academy Award* a majitel *Oscara* za *One Day In September*. V ohromujícím a strhujícím dokumentárním dramatu mistrovsky kombinuje rekonstrukci dramatického osudného sestupu s výpověďmi těch, kteří při něm téměř zahynuli, *Joea Simpsona* a *Simona Yatese*. V horolezeckých scénách je zastupují *Nicholas Aaron* a *Brendan Mackey*, v reálném terénu a drsném počasí (žádné ateliérové machinace!). Autentičnosti přispívá i použití tehdejší výbavy. Interview jsou uměřené, divák je zcela vtažen do děje, a tak mu ani nepřijde, že jde o rekonstrukci. Pochvalu zasluží i kamera, střih, muzika – všechno.

Skvělý film s velkým lidským nábojem nás hluboce zasáhl. Upoutal oko, rozehrál nervy a zanechal trvalou stopu v srdci. Není divu, že získal cenu *Winner Best Film, British Film Awards 2004*. Je na kazetách *Four 4 Video*. (Info: <http://www.channel4.com/film/reviews/film.jsp?id=124682>)

Chroust

■ Návrat zapomenutého syna

Až těsně před vernisáží 2. července přišla pozvánka na výstavu díla *Otakara Štáfla*, která je dalším počinem projektu „Návrat zapomenutého syna“. Nemohli jsme vás tedy informovat dříve, ale přesto po vyjití této *Montany* máte ještě pár týdnů příležitost velkolepou výstavu zhlédnout. Pod předlouhým názvem „*Otakar Štáfl, český malíř, 1884–1945*“. Celoživotní

dílo – symbol české a slovenské vzájemnosti“ je až do 29. srpna 2004 instalována v Muzeu Vysočiny v *Pelhřimově*.

O horolezkyni *Vlastě Štáflové* a jejím manželovi *Otakarovi* jste si mohli přečíst článek „*Ona ona*“ v podzimní *Montaně Plus* 2003, info o místě *Štáflova* posledního odpočinku bylo v *M 1/2004*, v *Mixu* na str. 50.

Návštěvu výstavy vřele doporučujeme, rozhodně stojí za to!

Chroust

Na fotografii sádrová plastika „*Otakar Štáfl na cestě za tatranskými motivy*“ od *Emanuela Kodeta* z roku 1932.

■ Psoťkov memorial

8. – 10. 10. 2004,

Vysoké Tatry – Sliezsky dom

Memoriál je venovaný pamiatke slovenských horolezcov – obetiam *Mount Everestu*. *Jozef Psoťka* spolu s *Ang Ritom* a *Zolom Demjánom* po prelezení južného piliera vystúpil 15. 10. 1984 na vrchol *Mount Everestu*. Zahynul pri zostupe z Južného sedla. Po prelezení juhozápadnej steny *Mount Everestu* *Boningtonovou* cestou alpským spôsobom v dňoch 14. – 17. 10. 1988 vystúpil *Jozef Just* 17. 10. 1988 na vrchol *Mount Everestu*. Pri zostupe z južného vrcholu zahynuli *Dušan Becík*, *Peter Božík*, *Jaroslav Jaško* a *Jozef Just*.

Náplň: Športová časť pozostáva z vysokohorského behu a horolezeckých výstupov v oblasti *Velickej doliny*. Spoločenská časť zahŕňa besedy a projekcie horských filmov.

Program a prihláška na: www.james.sk

■ Survival mládeže „Brendy 2004“

V sobotu 25. září 2004 bude pořádat *Yetti club Trutnov* ve spolupráci s Českým horolezeckým svazem a Českou asociací extrémních sportů již šestý ročník survivalu mládeže pořádaného v okolí *Trutnova*. Minulé ročníky se vesměs konaly v prostředí *Jestřebích hor* a *Čížkových kameňů* u *Trutnova*. Letošní ročník se opět pokusíme přesunout pár kilometrů směrem na východ, do stejně malebné krajiny v okolí rekreační osady *Studnice*.

Příjezd je z *Trutnova* přes *Radvanice* (směr *Adršpach*), v *Jívce* (*Horní Vernéřovice*) za kostelem po červené do kopce na horskou chatu *Studnice* (směr *SV* – 2 km). Mapa č. 26 – *Broumovsko*.

Na odvážlivce, kteří se nebojí postavit na start, bude čekat jízda na horském kole podle mapy (cca 20 km), orientační běh (cca 2 km), *bouldering*, lezení (cca čtyři cesty 3–6 UIAA), slaňování, lanové lávky, sjezd na kánoji (cca 2 km, max. *WW I*) a další „*survivaloviny*“.

Závodí se ve dvojicích v šesti kategoriích ve věku od 12 do 18 let, plus speciální kategorie pro starší, ve které mohou závodit i např. rodiče s dětmi či skupiny. V případě nadměrného počtu účastníků omezíme „*dospělé*“ kategorie.

Rozdělení kategorií je následující:

kategorie A:

92 – 91 (12–13 let) – bez rozdílu pohlaví (i mladší)

kategorie B:

90 – 89 (14–15 let) – ve dvojicích chlapeckých, dívčích

kategorie C:

88 – 86 (16–18 let) – ve dvojicích chlapeckých, dívčích

kategorie S – speciál

– jakékoliv dvojice – dospělý + dítě, (skupiny)

kategorie D

– dvojice nad 18 let – bez rozdílu pohlaví

Smíšené dvojice startují jako chlapecké.

Loňského ročníku, který byl současně i *Mistrovstvím ČR*, se zúčastnilo přes 90 závodníků z řad dětí a mládeže z celé ČR. Podmínkou účasti v tomto závodě je písemný souhlas rodičů.

Závodníci si, doufáme, odvezou nejen nezapomenutelné zážitky, ale i nové zkušenosti a dobrou náladu podobnou jako v minulých ročnících. Ti nejlepší obdrží hodnotné věcné ceny, medaile a diplomy. Cílem je nejen uspořádat atraktivní a kvalitní závod, ale přinést úsměv do tváří těch nejmladších, ale i těch zkušenějších.

Podrobnější informace získáte na adrese:

Yetti club Trutnov, *Komenského 399*, *54101 Trutnov*, e-mail: MACEK@ZSKOMTU.CZ nebo *Martin Macek* (tel.: 499/ 811 195, 604/ 773 815, 499/ 813 335)

Nízké Tatry nonstop

Jak vše začalo

Nízké Tatry jsou hory, které v sobě skrývají od každých slovenských hor něco a jsou jako stvořené pro vícedenní přechody. Považoval bych svou sbírku letních i zimních přechodů za kompletní, kdybych si nepřečetl článek od Slovenky Anny. Popisovala tam nonstop přechod tohoto 90 km dlouhého pohorí. Do té doby by mě něco takového ani nenapadlo. Ale po přečtení mi tato myšlenka stále ležela v hlavě. A nejen ležela. Přemítala se tam, obracela, pochodovala a nedala mi oddechnout. A tak jsem se rozhodl. To musím taky vyzkoušet! Při hledání společníka jsem vůbec neváhal. Kdo jiný by měl jít se mnou než Laďa, který už má za sebou několik „čtyřiadvacítek“ na lyžích i na kole? Ihned souhlasil.

Přípravy

Jaký zvolit termín? Kvůli počasí se mi zdál nejvhodnější konec května, červen a nebo září. Jenže v praxi je vše jinak, a tak to vyšlo přímo na prostředek léta. Ještě v týdnu to nevypadalo moc příznivě, ve zprávách z Chopku se opakovalo něco jako „hmla, vietor, drobný

dážď, 8°C“. Ale těsně před víkendem se našťestí udělalo pěkně.

Dalším bodem příprav byla volba dopravy a načasování akce. Jako nejideálnější se jevila varianta s doprovodnou motorizovanou jednotkou. Ta bohužel nevyšla, a tak jsme museli vzít zavděk vlakem. Znamenalo to cestu přes noc, což nebylo zrovna ideální, ale jiná možnost nebyla.

Poslední důležitá otázka: co s sebou? Mělo se jednat o rychlý přechod, tudíž co nejvíc nalahko. Uvažoval jsem o nějakých lehčích botách, ale obul jsem nakonec pohorky. Celkem zbytečně jsem si vzal i sandály. Seznam dalšího vybavení: 20l batoh, funkční tričko bez rukávů a s krátkým rukávem, moirová mikina, membránová bunda, kraťasy, šustákové kalhoty, tenčí a tlustší trekové ponožky, pončo, pláštěnka na batoh, šustákové návleky, litrová a půllitrová láhev, foťák, čelovka, náhradní baterie, opalovací krém, náplasti, peněženka s doklady, mobil, mapa a vytištěné podklady. Jídla jsem měl možná až moc, krom toho ještě povzbuzující nápoj a 3 osvědčené tablety Guaranal s přírodním kofeinem a vitamínem C.

Jedeme

V pátek ve 21:45 vyjždíme vlakem z Brna. Dávám si jasný cíl: co nejvíc toho v noci naspat. Na rozdíl od Ládi se mi to celkem daří plnit. Nebýt šesti probuzení od průvodčích a pasové kontroly,

asi bych celou noc prospal. Ale i tak to byl slušný výkon.

O půl šesté jsme v Popradu. Počasí se zdá být dobře načasované. Nebe je jako vymetené, Tatry defilují v celé své kráse. Za chvíli naskakujeme do autobusu směr Telgárt. Cestou snídáme. V týmu vládne mírná předstartovní nervozita. Zvládneme to? Dokážeme ujit 90 km s převýšením 10.500 m v jednom zátahu? Jaké zvolit tempo, abychom to nepřepálili? Nebude nás brzdit horko a nebo naopak bouřky? Na všechno nám odpoví následujících asi 30 hodin...

Telgárt – Čertovica

Autobus nás v Telgártu vysazuje v 6:50. Odmítáme Romky s borůvkami a míříme k rozcestníku. Ještě fotka před startem a v 6:55 vyrážíme. Hned na začátku nás čeká prubířský kámen v podobě výstupu na Královu hoľu s převýšením 1.063 m, na který nám červená předpovídá tři a půl hodiny. My doufáme v čas podstatně kratší... Cesta jde lesem a to pěkně zostra. Ale nám je hej. Užíváme si krásné ráno, přírodu kolem a to, že máme ještě spoustu sil. První krátkou pauzu si dáváme až nad hranicí lesa. Odkládáme oblečení i přebytečné zásoby střev. Vychutnáváme si pohled na nádherně rozkvetlé horské louky, ozářené ranním sluníčkem.

Na Kráľovej holi stojí vysílač. Vrchol je díky tomu sice zdaleka vidět, ale „zá-

věřeně“ výškové metry se tak zdají hodně dlouhé. Přesně po dvou hodinách stojíme na vrcholu v 1.948 m. Dopřáváme si jen krátkou přestávku a mažeme dál. Očekávané výhledy se nekonají. Okolní hory přes opar a tvořící se oblačnost skoro ani nevidíme. Jdeme po travnatém hřebeni, který mírně klesá. Slováci mají pro takovou krajinu krásný výraz: hõlnatý terén.

Sestup do Ždiarského sedla nám dává zabrat. Poprvé cítím nohy. No tak, teď ještě nemůžete začít bolet! Naštěstí jim taková prosba zatím stačí. Zanedlouho jsme u turistické útulni Andrejcová. Je čas na krátkou přestávku a svačinku. Normálně se tento úsek bere za jednodenní pochod. My to zvládlí za 4h 15min.

V sedle Priehybka se necháváme trhatem borůvek zvěčnit i s papírovou cedulí „Nízke Tatry non-stop 2.–3. 8. 2003“. A pak hup na Velkou Vápenicu. Tady nám padá na hlavu pár kapek. Ale nemá to naštěstí delšího trvání.

Následuje obávaný sestup do sedla Priehyba, při kterém na 2 km klesáme

o 500m. A co na to nohy? Zaměstnáváme se hovorem, takže i nohy poslouchají a zapomínají zlobit. V sedle se na chvíli zastavujeme a doplňujeme vodu z potůčku. Pak zase rychle nabíráme ztracené metry. Na Kolesárovou je to asi 300m nahoru. Dál se cesta vyrovnává. Na jedné mýtince můjme český pár. Pán začíná konverzaci:

„Tak co, kluci, kam míříte?“

„Na Donovaly,“ my na to nevinně.

„A kam chcete dneska dojít?“

„Na Donovaly.“

„Hmm a kde budete dneska spát?“

„Nikde, jdeme to nonstop.“

Teprve teď mu to dochází, ale stále asi moc nevěří. Vysvětlujeme náš plán a pán je udiven i nadšen. Přeje nám hodně štěstí i sil do dalšího pochodu.

Cestou na Zadnou hofu už začínám cítit únavu a hlad. Při takovém výkonu je nebezpečné podcenit pravidelný přísun jídla. Dvacetiminutová pauza a tři rohlíky mě zase vracejí do hry. Škoda jen, že nejsou hezčí rozhledy po okolí. Ale zase nás nevysiluje sluníčko. Teď nás už jako magnet přitahuje sedlo Čer-

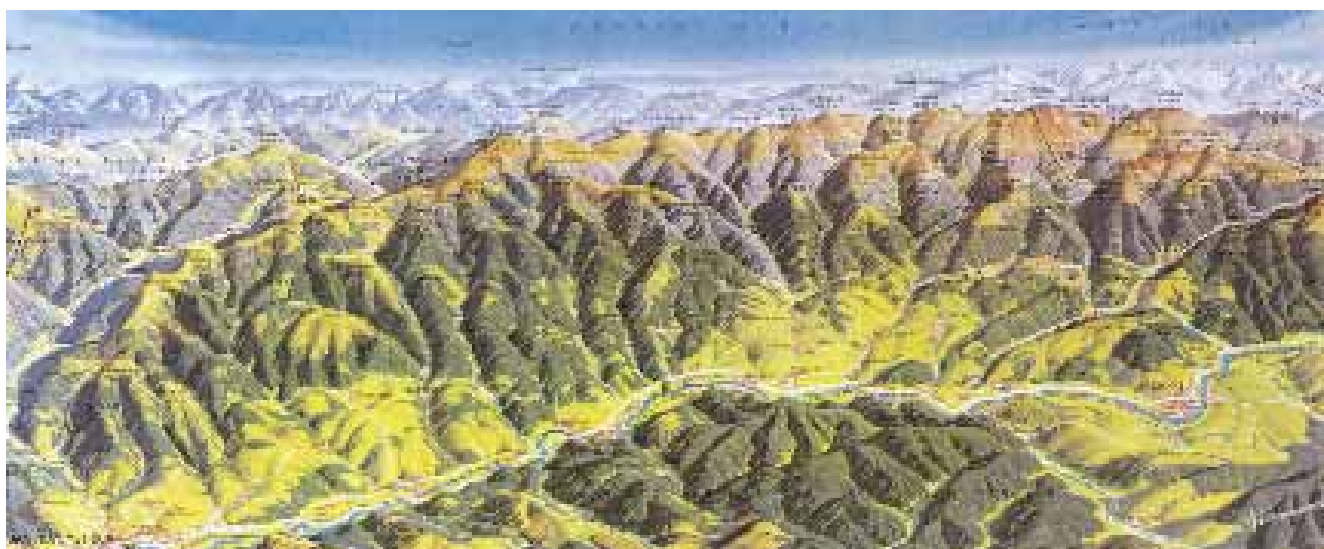
tovica. Není to sice ani půlka cesty, ale od začátku myslíme hlavně na tento psychologický bod.

A jsme tam! Po 12 a 1/4 hodině máme za sebou 40 km a celkem 4.945 m převýšení. Oba jsme na tom fyzicky velmi dobře a tak posunujeme delší pauzu až na Štefánikovu chatu. Tady jen chvíli odpočíváme na lavičkách před motorestem.

Čertovica – Donovaly

Další část začíná pěkně zostra stoupaním na Lajštroč. Ale nohy si ani nevšimly, že tam nějaký kopec byl. Mezi tím se obloha skoro rozjasnila. Asi do devíti hodin je vidět na cestu dobře, pak to začíná být horší a v půl desáté vytahujeme čelovky. Hory kolem nás postupně potemněly. Lesy na úbočích se změnilly v jednolitou černou masu. Vypadá to hrozivě, až strašidelně.

Poslední úsek na chatu M. R. Štefánika překonáváme zatím největší krizí. Cesta klesá serpentinami dolů a my už cítíme celkovou únavu. Možná už je v tom i vidina odpočinku...

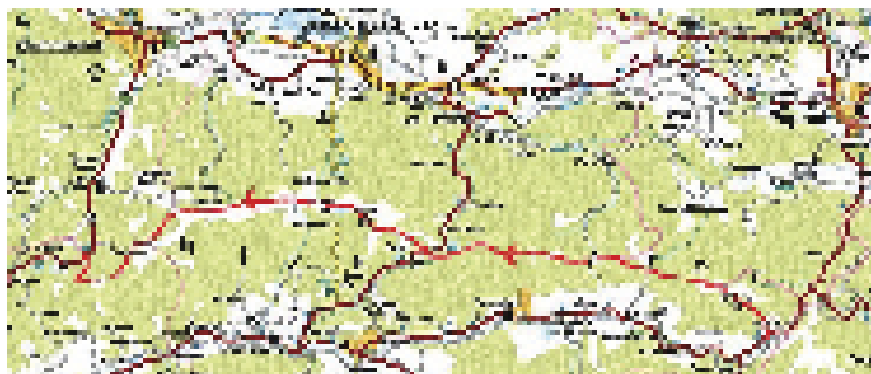
Taková horská chata je pro turistu něco jako oáza v poušti. Přesvědčujeme se o tom, když usedáme v útulné místnosti a objednááme si polívku a vynikající bylinkový čaj. Cítíme, jak se nám „dobíjejí baterky“. Přiznám se ale, že když vidím za okny černočernou tmou, v koutku duše závidím partě mladých lidí, kteří jdou právě spát. Chatár se nás ptá, kam teď na noc jdeme. Po vysvětlení se nám dostává uznalého obdivu. Vyrazíme skoro po hodině, což je nejdelší pauza za celou cestu.

Šlapeme traverzem kolem Ďumbieru. Chůze po kamenech jen za svitu baterky je nepříjemnější, než jsem čekal. Ale špatné to začíná být teprve když se mi začíná chtít silně spát. Dostávám se do stavu jakéhosi polosnění, kdy pořád jdu, ale ani to moc nevnímám. Beru si proto guaranal a druhý dávám Lađovi, který má podobné pocity. Přírodní kofein po chvíli zabírá. Ostatně po těžko uvěřitelném, dlážděném chodníku to jde skoro samo.

Kamenná chata pod Chopkem se vypulpuje za obloukem cesty a my se jdeme na chvíli schovat do vstupní chodby. Slečna jde právě na záchod a nevěřícně kouká na dvě postavy, sedící na zemi a svačící. Asi si myslí, že stále ještě sní.

Teplota klesla na 10 °C. Na otevřeném hřebeni taky dost fouká. Na obloze vidíme hvězdy i měsíc, ale ten je moc malý a nestačí k osvětlení cesty. Za Derešmi překonávám druhou spací krizi. Hřebenovka si to dál štráduje jako na houpačce. Klopýtáme po kamenech jako dva opilci, vracející se k ránu z hospody. I přesto si stále udržujeme slušné tempo kolem 3km/h. Na Chabenci odpočíváme, doplňujeme cukry a pozorujeme spoustu světýlek v údolí, nejspíš Ružomberok.

Kdo někdy zažil východ slunce na hřebenech, ví, o čem mluvím. Je to krásné a neskutečné divadlo. Obloha ztrácí černou barvu a přechází do tmavě modré, hvězdy se pomalu ukládají ke spánku, zatímco kopce i údolí se vypulpují ze své temnoty. Obzor začíná pomalu růžovět až žloutnout a za chvíli se už objevují první sluneční paprsky. Pro nás je to velká vzpruha. Noc nám dala přeje jen zabrat. Úsvit nás zastihuje nad sedlem Ďurková, kde končí kamenitá cesta a začíná příjemný travnatý hřeben. Ale co to? Nohy šlapou, ale tělu se chce zase spát. Pomáhám si dalším guaranalem. Krize po chvíli odchází. Jak by taky ne, když je kolem tak nádherně. Co víc si můžeme přát? Dojít do cíle!

Za Velkou hoľou si dáváme snídani a po chvíli se pouštíme do předposledního velkého stoupání. Těch 300 výškových metrů na Velkou Chochulu se mi jde tak dobře, že mám skoro chuť běžet. Nahoře se kocháme krásným rozhledem. V dobré náladě pokračujeme až na Prašivou. Ale tady končí příjemná procházka a následuje brutální sestup do Hiadeľského sedla. Když napíšu, že na 2,5km klesáme o 550m, ještě to tak nevyzní. Třetina sestupu vede hustou kosodřevinou. Jen obtížně nacházíme pevnou oporu, protože cesta je tvořena sutí a drobnými kamínky. Až v lese se jde trochu lépe. Jsme rádi, že jsme v sedle. Sluníčko už má sílu a tak přijde vhod osvěžení u pramene.

Kozí chrbát. Poslední vážnější překážka. Vypadá jako nevinný hřebínek, ale strmý svah s převýšením 230m na 1km dává v horku zabrat. Hřebínek je ale opravdu povedeným přírodním kouskem, kde dominují obrovské rozkvetlé bodláky, další modře, žlutě či červeně kvetoucí horské květiny, to

vše zasazené mezi příjemné travnaté louky.

Další cesta už tak pěkná není. Kameny vysypaný lesní chodník je nepříjemný. Začínají bolet nohy a hlásí se únava. Konečně je tu závěrečná asfaltka. Ožíváme, přidáváme do kroku a díváme se po hodinkách. Já vím, jsme hodně velcí blázni ... po 90km pochodu poslední kilometr běžíme! Ještě kolem těch hotelů, přeběhnout přes silnici a už je tu rozcestník Donovaly. Je 12:26. Zvládli jsme to! Nezvítězili jsme nad horami, ale nad sebou samými.

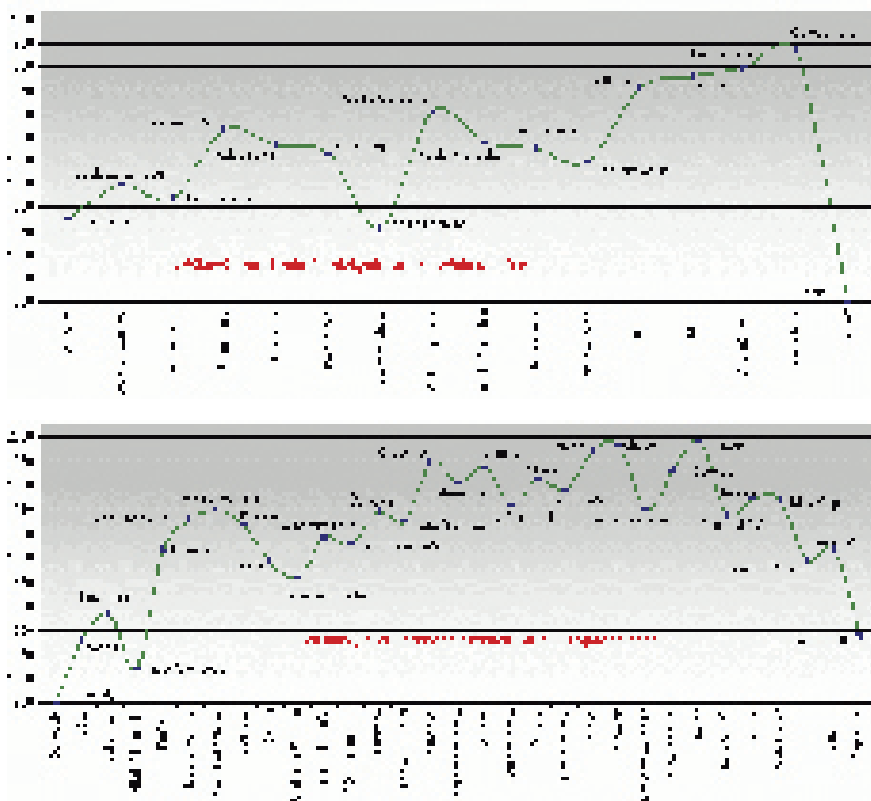
Trocha statistiky

Celkový čas 29h 31 min, pauzy 4h 10min, čistý čas 25h 21min. Převýšení: stoupání 5.175m, klesání 5.280m, celkem 10.455m. Vzdálenost 90km (podle různých pramenů se ale pohybuje mezi 90 až 100km, takže uvádím údaje podle stránky www.hory.sk).

Martin Pohanka

foto: archiv autora

● Soutěž Výstupy s Tilakem

Pohyb skal na Ostaši souvisí se změnami podnebí i vzdálenými zemětřeseními

Skalní bloky v přírodní rezervaci Ostaš reagují na změny počasí i podnebí pohybem, který by mohl vést i ke skalnímu řícení jednotlivých skal nebo k sesuvům. Proto zde probíhá dlouhodobý monitoring, který je důležitý nejen z výzkumného hlediska pro poznání vývoje skalní plošiny na vrcholu Ostaše, ale i proto, aby se předešlo možným škodám na lesních porostech i ublížení na zdraví lidí. Nedávná měření přinesla i unikátní záznam o vlivu vzdáleného zemětřesení v Turecku na Ostaš.

Pohyb skalních bloků na stolové hoře Ostaš sleduje Správa CHKO Broumovsko ve spolupráci s Ústavem struktury a mechaniky hornin Akademie věd ČR (dále ÚSMH AV) již od roku 1989, což je již dostatečně dlouhá doba k vytvoření prvních závěrů o tom, jak se okrajové skalní bloky skalní plošiny chovají a jak reagují na změny podnebí. Monitoring probíhá na okrajových skalách masivu pomocí terčových měřidel TM 71, vyvinutých výše uvedeným pracovištěm AV, která zaznamenávají pohyb pískovcových bloků s přesností na setiny milimetru. Skalní bloky reagují jak na účinky mrazu a tání sněhové pokrývky, tak zejména na extrémní srážky. Některé oblasti masivu vykazují pomalé horizontální rozvolňování vedoucí postupně ke vzniku skalních rozsedlin, jiné kývavé sezónní pohyby zejména ovlivněné mrazem a táním a jiné jsou ovlivněny pohyby zemské kůry. Právě nedávné zpracování výsledků měření zjistilo, že na pohyby skal mají vliv i zemětřesení, ke kterým dochází daleko od nás.

Ke konci roku 1996 byla instalována zatím poslední měřidla, která mají nejsilnější vazbu na pohyby zemské kůry. Jsou umístěna nejbližší tektonickému Polickému zlomu, který probíhá napříč masivem Ostaše a Kočičích skal. Na tomto zlomu se výrazně projeví změny pole napětí zemské kůry v souvislosti s katastrofálními tureckými zemětřeseními u města Izmit v roce 1999. Pozorovat účinky zemětřesení na takovou vzdálenost od jeho epicentra je absolutní unikát. Na ostatních měřících stanicích na Ostaši lze pozorovat charakteristické výkyvy

v náklonech skal, které souvisejí např. s extrémními srážkami v letech 1997 a 1998.

Podobná měření probíhají v mnoha jiných zemích – nejen v sousedním polském národním parku Stolové hory na Hejšovině (polsky Szczeliniec), ale i na řadě historických míst, kde je třeba sledovat stabilitu země kvůli ochranné kulturní památce – na hradě Levoča na Slovensku, v bájném městě starých Inků Machu Picchu v Peru a jinde.

Ostaš ani Hejšovina nereagovaly urychlením pohybů skal v souvislosti s úhynem lesa a změnou vegetačního krytu následkem kyselých dešťů v osmdesátých letech. Ostaš však reaguje na podněty mnohem výrazněji než jeho mohutnější bratr v Polsku. Ostaš je tedy mnohem citlivější na jakékoliv změny v zemské kůře i na extrémní srážky, nepochybně je zranitelnější i k možným zásahům vyvolaným lidskou činností, jako je třeba odlesňování, těžba apod. Výsledky měření ukazují, že nyní je Ostaš stabilní, jeho skály jsou bezpečné a nehrozí zde nebezpečí skalních řícení tak, jak k tomu dochází například v Labské souťesce v okolí Hřenska. Je však možné, že vlivem klimatických změn a jimi vyvolaných extrémnějších výkyvů počasí se pohyby skal zesílí a za pár desítek let dojde k řícení a sesuvům okrajových částí skalního masivu Ostaše. (Poslední známé skalní řícení v CHKO Broumovsko proběhlo ve 20. letech minulého staletí v severní okrajové části vrcholové plošiny Boru nad Machovem. Dnes je toto místo turisticky zpřístupněno jako „Krásná vyhlídka“.)

Výsledky měření na Ostaši jsou každoročně zpracovány ve zprávách ÚSMH AV. Výsledky byly již publikovány v odborných pracích i na mezinárodních konferencích. Jde o dlouhodobý výzkumný projekt, zařazený do evropského programu COST, Ostaš má tedy šanci stát se platnou součástí evropského výzkumu.

Věra Plná

geoložka Správy CHKO Broumovsko

RNDr. Jan Piňos

vedoucí Správy CHKO Broumovsko

Více informací:

Věra Plná, tel.: 491 549023

ing. Blahoslav Košťák, CSc., ÚSMH AV Praha

Co je co na písku

V lezeckých kruzích se donekonečna vedou debaty o obtížnosti cest na českých pískovcích, tak jsme se pokusili pro vás pískaře (i nepískaře) dát dohromady tabulku pískovcových extrémů v Čechách.

Myslíme si, že je to vcelku užitečná věc, protože každá pískovcová oblast u nás má „různou tvrdost“ klasifikace, takže naše srovnání není od věci. Stačí se jenom podívat za naše hranice, a zjistíte, že například francouzské oblasti, až na některé výjimky, mají celkem klasifikaci srovnanou.

Naše klasifikace ve francouzské stupnici porovnává pouze fyzickou obtížnost cest, ne už psychickou. Psychická stránka je u porovnávaných cest velice rozdílná. Naše srovnání neberte jako celkové. Proto zde můžou některé cesty chybět, morál je u každého lezce většinou rozdílný.

Je nám jasné, že zklameme mnohé lezce, kteří některou z porovnávaných cest vylezli, a zjistí, že to až tak těžké není. Naše porovnání vychází z již zavedené klasifikace v Labském údolí. Pro mnohé je jisté tvrdá, ale má svou tradici i účelnost. A proč právě Labák? Protože je zde nejvíc těžkých cest, a tudíž je zde celkem dobré srovnání vůči jiným cestám.

Uvedená tabulka může být neúplná a je ryze orientační. Zahrnuje cesty v Labském údolí (levý a pravý břeh), Ostrov, Tísou, Teplické skály a Adršpach, Ostaš, Křížový vrch, Prachov, Příhrazy, Panteon, Skalák a Drábské světničky.

Přejeme vám všem jménem Dolní Žleb Company hodně odškrtnutých cest v tomto seznamu a co nejméně pádů.

**Ondra Beneš
a Tomáš Sobotka**

Diskusi k tabulce můžete najít na: <http://www.lezec.cz/clanek.php?key=3113&lim=10&=&cact=&cser=&ctem=&nser=&ntem=>

	písek	Francie
LABSKÉ ÚDOLÍ		
1. Papírový měsíc	XIIa	?
2. Pěkná ústa oči zelené	XIb	8b+
3. Mongol Party	XIb	8b/b+
4. Peklo na zemi	XIb	8b
5. Nejslabší máte padáka	XIa/XIb	8b
6. Hadí oči	XIa	8b
7. Cesta na dno	XIa	?
8. Šílený tanec	XIa	8a/8b
9. Skleněný fotbal	Xc	8a+
10. Amores Peros	Xc	8a+
11. Zbytečná smrt	Xc	8a+
12. Koma	Xc	8a+
13. Milky Way	Xc	8a+
14. Kante Philosophy	Xc	8a
15. Frankenjura	Xb	8a
16. Volný pád	Xb	8a
17. La bomba	Xb/c	8a/8a+
18. Kouzelník Žito	Xb	8a
19. Údolka na jeptišku	Xb	8a
20. Matrix	Xb	7c+/8a
21. Game over	Xb	7c+/8a
22. Zahnutý stereo	Xb	7c+/8a
23. Vodní svět	Xb	7c+
24. Blýskání na lepší časy	Xb	7c+
25. Loutka Bidlo Tráva	Xb	7c+
26. Očistec	Xb	7c+
27. Skurutit běh	Xb	7c+
28. Safari	Xb	7c+
29. Černá zmije	Xb	7c+
30. Nebezpečný stoupání	Xb	7c+
31. Boží muka	Xb	7c+
32. Bílá oblaka	Xb	7c+
33. Black and White	Xb	7c+
34. Maryland	Xb	7c+
35. Levitace	Xa	7c
36. Panenská jablíčka	Xa	7c
37. Bod G	Xa	7c
38. Poctivá robota	Xa	7c
39. Vysmátá hrana	Xa	7c
40. Poslední relikvie	Xb	7c
41. Pupendo	Xb	7c
52. Stará záležitost	Xa	7c
53. Návrat krále	Xa	7c
54. Vyšší princip	Xa	7c
42. Bestseller	Xa	7c
43. Světelný rok	Xa	7b+
44. Bezzubý Yuchen	Xa	7b+
45. Železná pláž	Xa	7b+
46. Guma guar	Xa	7b+
47. Lost arrow	Xa	7b+
48. Vítězný oblouk	Xa	7b+
49. Vychytralý plán	Xa	7b+
50. Pouze pro bílé	Xa	7b+
51. První vráska	IXc	7b+

TEPLICE NAD METUJÍ		
1. Akumulátor	XIa	8b
2. Těžká karta	Xc	8a+
3. Hrana na kance	Xc	8a+
4. Bod zlomu	Xc	8a+
5. Vzkříšení	Xb	8a
6. Život na hraně	Xb	8a
7. Srdcová záležitost	Xb	8a
8. Dark side	Xb	7c+/8a
9. Bumerang	Xb	7c+
10. Bílá vrátka	Xb	7c+
11. Ztracený sen	Xb	7c+
12. Alkatraz	Xb	7c+
13. Inkvizice	Xb	7c
14. Tsunami	Xb	7c
15. Klekání	Xb	7c
16. Hadí hřbet	Xa	7c
17. Putamare	Xa	7c
18. Horká linka	Xb	7c
19. Gravitační komplexy	Xa	7b+

OSTAŠ		
1. Super domino	Xa	7c
2. Nemocná múza	Xa	7b+

OSTROV		
1. Tekutá radost	Xc	8a+
2. Krvavá lázeň	Xb/c	8a/8a+
3. Slupkárna	Xb	7c+
4. Hrabě skříň	Xb	7c+
5. Skotský střiky	Xb	7c+
6. Startky bez	Xa	7c
7. Doleva dost dobrý	Xa	7b+

TISÁ		
1. Nejistá sezóna	Xc	8a+
2. Citová investice	Xc	8a+
3. Panel Fiction	Xc	8a+
4. Homo erekтус	Xa/b	7c/7c+
5. Do or die	Xa	7c
6. Evženova Amerika	Xa	7c
7. Xichtomas	Xa	7c
8. Vzpomínka na minulost	Xa	7b+
9. Útěk z přítomnosti	Ixc	7b+
10. Škalda	IXc	7b+

PRACHOV		
1. Bourání pomníků	XIa	8a/8b
2. Nejistá sezóna	Xc	8a+
3. Život na laně	Xb	8a
4. Datum narození	Xb	7c+
5. Lačný ústa	Xb	7c+
6. Cesta lásky	Xb	7c/7c+
7. Supernova	Xb	7c/7c+
8. Pan Chytřej	Xb	7c/7c+
9. Petr a Pavel	Xa	7b+
10. Rebelie	Xa	7b+

PŘÍHRAZY		
1. Neuropatolog	XIa/b	8a/8b
2. Lineární regrese	Xc	8a+
3. Kriminál	Xb	7c+

PANTEON		
1. Francouzské dítě	Xc	8a+
2. Francouzský styl	Xb/c	8a/8a+
3. Satisfakce	Xb	7c+
4. Sarah (Suché skály)	Xa	7b+

ÁDR		
1. Krok sun o posun	Xc	8a+
2. Postřížiny	Xb	8a
3. Čára fixem	Xa	7b+

SKALÁK		
1. Pulp fiction	XIa	8a+
2. Veselé vesele	Xb	8a
3. Sysifos	Xa	7b+

DRÁBSKÉ SVĚTNIČKY		
1. Píďa	Xb	7c+
2. Kruhy ve vrbě	Xa	7c
3. Svatý muž	Xa	7b+
4. Orgasmus přímo	Xa	7b+

KŘÍŽOVÝ VRCH		
1. Kudy Hudy	Xa/b	7c/7c+
2. Video disco	Xa	7b+

CELKOVÁ PŘEVODOVÁ TABULKA		
písek	Francie	
XIIa	8c+ až 8c+	
XIc	8b+ až 8c	
XIb	8b až 8b+	
XIa	8a+ až 8b	
Xc	8a až 8a+	
Xb	7c až 8a	
Xa	7b+ až 7c	
IXc	7b až 7b+	
IXb	7a až 7b	
IXa	7a	
VIIIc	6c+	
VIIIb	6b až 6c+	
VIIIa	6a až 6b	

Fenomén Čermák

„Jestliže Martin Čermák tyto cesty přešel, je jedním z našich nejlepších lezců a zaslouží si víc než jeden článek v horolezeckém časopise. Jestliže je všechno jinak, zaslouží si ten článek neméně.“ Radek Mikuláš, Montana 4/93, str. 16
(K výstupům Martina Čermáka)

Tento článek se snad ani nemůže jmenovat jinak. O Martinu Čermákovi psala Montana poprvé snad někdy v roce 1993. Tenkrát ohlásil přelez cesty Wall Street 11- ve Frankenjuře. Od té doby čas od času prosvítne zpráva o jeho dalším úspěchu, v posledních letech zejména mezi bouldery. Podle serveru www.8a.nu, kde je neoficiální žebříček lezců podle úspěšnosti, je Martin devátým nejúspěšnějším boulderistou za poslední rok. Tři 8B+, pět 8B, patnáct 8A+, dvacet tři 8A a dvacet 7C+ za poslední rok je taková bilance, že se kolem ní vyrojila spousta dohadů. Hlavně proto, že u těchto výkonů Martina snad nikdo neviděl.

Na vysvětlenou jen dodám, že „Causa Čermák“ (Montana 2/97) jaksi vyšuměla do ztracena a nebyť toho, že nám před časem začaly do redakce občas chodit e-maily oznamující Martinovy přelezy, neměli bychom zájem štourat se ve starých příbězích. Přiznám se, že jsem byl na Martina zvědavý. Je to geniální lezecký samotář, zneuznaný talent, průměrný lezec, který se stal obětí masového výsměchu a zdaleka ani nemá prsty ve všem, co mu ostatní přisuzují, nebo vědomý (či snad dokonce nevědomý) lhář?

Na rozhovor jsem se co možná nejpečlivěji připravil. Pročetl jsem si staré Montana a hledal a hledal. V třiadvadesátém za-

čaly probleskovat zprávy o tom, jak Martin Čermák začal řadit v Dubských skalách. Podomácku dělané, od pohledu ne moc kvalitní borhák bych mu odpustil – každý byl někdy mladý, a koneckonců, o nich tento článek není. V květnu 1992 měl Martin vylézt Křížovou hranu na Křížovou stěnu v údolí Loubenského potoka – Xc (později měl dokonce ohlásit i RP přelez za Xla a snad i více). A tady někde to celé začalo. Martin začal jezdit lézt ven a začaly narůstat pochybnosti. V čísle 4/96 se v rubrice „A jdi...“ objevuje zpráva od Honzy Frimla z Varnsdorfu, že byl 14. 6. u toho, když ve Švýcarské Juře Martin vylezl cestu „Saigon 8b“. **Jenomže**, podle všech mně dostupných informací v asi šestnáctitisícovém Varnsdorfu žádný Jan Friml nežije. Nikdo z lezců o něm neslyšel, nemá pevnou telefonní linku. Volal jsem i na městský úřad – ochotná paní mi sdělila, že mi bez soudního příkazu nic říct nemůže, nicméně že ona nikoho takového nezná. Tak, a takhle je to snad se vším kolem Martinova lezení.

O rok později udělal Filek s Martinem pro Montanu rozhovor. Ve Wall Street Martina při přelezu jistila kamarádka, nemá potřebu nikomu nic dokazovat, stačí mu lézt s kamarády, cesty zpravidla nacvičuje tak dlouho než je přelege (na tom podle mě není nic divného, jsou různé typy lezců), rád by vylezl „Superplafond 8c+“ ve Volx, ... Martinovi prostě musíte buď věřit, nebo ne. Slovo víra (kdy se člověk v nějakém ohledu vzdává rozumového zdůvodnění) je zřejmě tím nejpřesnějším vyjádřením možného postoje k jeho výkonům. Buď mu zkrátka věříte, nebo ne.

Sešli jsme se v Praze, šli do hospody, objednali si pivo a já pustil diktafon. Na vysvětlenou podotýkám, že u stolu seděl ještě Rosta

Štefánek, to kvůli konfrontaci. Pozvat ho na naše setkání byl (jak se dočtete v druhé půli rozhovoru) určitě dobrý nápad. Následuje co možná nejvěrohodnější přepis podstatných částí rozhovoru.

Co tě na lezení přitahuje?

Svoboda, pohyb příroda, skály...

V roce 1993 jsi vylezl Wall Street 11-, tehdy to byl nejlepší český lezecký výkon. Kromě přestávky na vojnu, kdy jsi sám říkal, že ti poklesla výkonnost na 8a+/8b, jsi přes deset let na špičce českého lezení...

Zase tak to není, nelezeš každý měsíc 8b, ale průběžně se daří.

Jasně. Jaké jsou tvé největší úspěchy?

Určitě Wall Street, Superplafond ve Volx, v poslední době spíš bouldery...

A z těch boulderů?

Radja od Freda Nicola ve Švýcarsku.

A další? Zkus jmenovat deset zlomových cest během své kariéry.

Jakýchkoliv?

Jakýchkoliv.

Tak to je první cesta na Hlásnýho, čtyřka, sólo. V jedenácti letech.

A dál, jak postupně gradovala tvá výkonnost?

Nemůžu říkat každou cestu v každém roce.

Jasně, ale zkus se zamyslet nad dalšími zlomovými cestami.

Velký kout, také v Dubských skalách, od Josky Rybičky, VIII B, no a potom cesty v Juře, Eckel, Stonelove, v r. 1996 potom ve Verdou... , Total Brutal v Zillertalu 8b+, to je taky docela dost těžký.

S tebou se už od počátku vleče otázka hodnověrnosti. Prostě: „Wall Street jsem vylezl, jistila mě kamarádka.“ Už tenkrát se objevila otázka, proč ti nestálo za to lézt to s někým hodnověrným, s někým, kdo by potvrdil tvé výkony...

Každý se pohybuje v určitým okruhu lidí, se kterými leze. Nikdo mne nevyhledával, já jsem taky nikoho nevyhledával, lezl jsem s těmi, které znám.

Toužíš po publicitě, nebo ne? Už kdysi se tě Filek velmi logicky ptal: „Proč publikuješ své výstupy, když necítíš potřebu nikomu nic dokazovat?“

Pozor, většinou je nepublikuji já. Vždycky tam napsal kamarád nebo někdo něco řekl. Nepama-

tuji si, že bych někdy nějak stál o publicitu. Spíš mi to teď vadí, co se o mně píše na netu...

Proč ti to vadí?

Protože to jsou kraviny. Jsem za šaška, ale na to nereaguju.

To proto, že tam lidi píší, že ti nevěří...

Jo, a navíc nevíš kdo. Jsou tam přezdívky, někdy jména.

Jsou i lidé, kteří ti věří.

Ano, někteří z těch, se kterými jsem lezl, ví, jak jsem lezl a vědí co a jak...

... A z toho jsou lidé, kteří se na to dívají úplně opačně. Většina lidí lezoucích tu úroveň, o které mluvíš, ti nevěří. Ti, kteří potvrzují tvá slova, nejsou na špičce českého lezení. Čím to je?

Já lezu s těmi, se kterými se znám a jiné nevyhledávám.

Nezkoušel jsi lézt s někým z těch, kteří lezou tu obtížnost co ty?

Ne, na závody nejjezdím, je tam moc lidí a stres, já potřebuju spíš klid a pohodu ve skalách.

Já si, možná laicky, představuji, že když vyjedeš do ciziny, a polezeš tam 8a OS, či 8b+, budeš středem zájmu. Prostě proto, že polezeš lépe než snad všichni ostatní kolem... Z vlastní zkušenosti vím, že vždycky užasle koukáme na někoho neznámého, komu to leze. Stává se ti, že tě takhle lidé okukují?

Určitě, nevíme, jestli to mám říkat, ale ve Fontáči jsem boulderoval s Fredem Nicolem. Doma mám i fotky.

A co na tebe Fred?

To bylo v roce 1998, nacvičoval Fatmana při startu ze sedu. Já jsem to rovněž nacvičoval, ovšem s klasickým startem ze stoje, tak jsme se setkali a asi půl dne spolu boulderovali... V Magicwoodu jsem potkali Sharmu... to spousta lidí neví, ale tak to je. Ve skalách občas potkáš různé lidi. Teď jsme byli v Anglii, a jeden kamarád z Manchesteru se mnou chtěl udělat rozhovor pro On The Edge. Já jsem to radši odmítl.

A proč?

Fakt nestojím o tu publicitu. Akorát tady v Čechách jsem to chtěl trochu ujasnit, proto jsem souhlasil s tímhle rozhovorem.

Já můžu být z novinářského hlediska potěšen. Na www.8a.nu jsi tak vysoko, že stejně jednou přijdou ti cizí. Je docela dobře možné, že tě budou ostatní otravovat čím dál víc.

Pořád chodí e-maily s pozvánkami na nějaká setkání. Já tam nejel, protože jsem měl práci.

To bys možná jednou provždy veškeré pochyby vyvrátil, kdybys na nějaké takové setkání zajel.

Určitě.

Trošku hloupě. Tebe to možná baví, že jsi obestřen tím tajemnem, nebo ne?

Určitě ne. Už jsem i uvažoval, že ten žebříček na 8a.nu zruším, už ani nereaguji na některé komentáře na Lezci.

Protože tě urážejí, znechucují?

Znechucují, někdy je to k smíchu.

Dolomity, boulder za 8A+

Hypotéza. Mladý kluk, leze dobře a chce se dostat na vojnu do Dukly. Pošle tedy seznam výstupů, záměrně lehce přikrášlený, ale přezene to. Seznam se dostane mezi lidi a ti začnou otevřeně pochybovat.

Ne, rozhodně ne. Možná jsem se tam jednou nebo dvakrát přepsal, napsal jsem OS nebo Flash nebo nějaký takovýhle kravinky... ale jinak jo, zkoušel jsem se do Dukly dostat.

Ty jsi tehdy mluvil o OS cestách 9- cí 9 v letech 1992 až 1994...

No, to určitě.

Co tě vedlo k příklonu k boulderingům?

Bouldery mě bavily vždycky. Vždycky jsem spíš lezl kratší, boulderové cesty. Baví mě hlavně řešit problém.

Nemůže to být proto, že jsi se na té „skalolezecké“ scéně tak říkajíc „provařil“? Není to něco nového, co jsi začal provozovat po, řekněme, dvouleté přestávce, kdy se o tobě moc nemluvalo či nepsalo?

Já jsem lezl pořád. Já někdy lezu třeba pět dní v týdnu.

Dobře, ale zhruba v letech 1998 – 2000 zprávy o tobě utichly. Co jsi v té době vylezl nejtěžšího?

V 1998 jsme jezdili do Fontáče, vylezl jsem tam nějaké bouldery za 8A, 8A+.

Proč někdo, kdo leze na takové úrovni jako ty, nemá sponzora a živí se výškovkami apod.?

Sponzoři mají spíš takový lezece, kteří se víc pohybují po závodech a mezi lidmi.

Měl bys zájem někoho shánět, nebo ti to za to nestojí?

Určitě ne. Teď už si myslím, že to nemá smysl. V poslední době se jedna firma ozvala, ale nereagoval jsem na to.

Proč?

Protože si myslím, že by z toho něco chtěli mít. Já nechci být nikde vidět a navíc nechci dávat vydělat nějakým firmám. Nestojím o to.

Asi by ti to ulehčilo tu situaci, kdy lezeš pět dní v týdnu...

Ano, to ano, dostal bych boty a možná i nějaké peníze, ale radši jsem soběstačný, svobodný a nezávislý.

Zákeřná otázka. Chceš být slavný?

Ne. Chci lézt slavné bouldery, tedy známé bouldery od slavných lidí.

Našel jsem v Rotpunktu z r. 1993 tento výrok: „Fascinující na lezení je, že si s výjimkou soutěží vystačí bez rozhodčích a písemně stanovených pravidel. Hranice možného je dána na základě osobní hodnověrnosti každého lezce a jeho svědků. S tím souhlasíš?“

Souhlasím.

A myslíš, že tvé výstupy jsou hodnověrné? Ty říkáš, že nemáš potřebu dokázat svou hodnověrnost...

Jestli mám před někým takovou potřebu, tak před kamarády, ostatní mě víceméně nezajímají. Tedy, někdy mi to vadí...

...ale nikdy natolik, abys to musel řešit.

Přesně.

Není bouldrování ve srovnání s lezením trošičku kalný rybník, ve kterém je – při jisté neserióznosti – možno držet se déle než ve skalním lezení? Přece jen všechny ty kameny rozeseť po lese, povinné a zakázané chyty... celé je to mnohem tajemnější. S matrací odejdeš do lesa, kde si pro vlastní potěchu vzlínáš.

Je, to asi možná je. Kolikrát čteš, že další přelez nějakého bouldera je hodnocen třeba o stupeň níž.

Nejtěžší tebou deklarované bouldery odpovídají 9a na skále. Neří-

kám 9a, ale takové lezecké 8b/ b+ bys vylezl?

Nacvičil bych a určitě by to šlo.

Nejoblíbenější lezečky a druh skály?

5.10 a pískovec.

Na co jsem se chtěl zeptat, jsem se zeptal. Zkus říct sám, chceš-li něco vzkázat lidem. To permanentní očerňování jistě člověku nepřidá...

Já si myslím, že ať řeknu co řeknu, někteří lidé to ani číst nebudou, nebude je to zajímat. Já si myslím, že nemá smysl k tomu něco říkat.

Zkus dělit lidi nejen na ty, kteří tě znají a věří ti, a na ty, co ti nevěří. Myslím si, že mezi oběma těmito tábory je spousta lidí – k nimž se řadím i já – kteří jsou nevyhranění.

Já si nemyslím, že tyto lidi bych nějak zajímal. Spíš si řeknou, nějaký blbý rozhovor, proč tam není radši něco o lezení.

Já si zase myslím, že toto je téma do lezeckého časopisu. Každopádně díky.

Co ty, Rostó, chceš se Martina na něco zeptat?

R..Š.: Já mám spoustu věcí.

Ptej se.

Jak jsi říkal k tomu sponzoringu, mám jen takovou poznámku. Ty jsi byl někdy v roce 1993 žádat Hudysport.

Ne, ne, ne, byl jsem za Čadou.

Byl jsi v Hudysportu za Hudym. Dával jsi mu seznam cest, které jsi vylezl...

Není to pravda. Jednou jsem se o tom bavil v Redpointu s Čadou. To bylo ještě v době, kdy spolu ještě obchodovali.

V tom případě musíš otevřeně říct, že Ríša Litochleb, Hudy a Martin Rýva jsou lháři.

Bavil jsem se akorát s Martinem Rývou.

Každopádně kluci tenkrát řešili, jestli tě sponzorovat nebo ne, a hlavní důvod, proč se rozhodli že ne, byl, žeš byl lézt na bouldrovoce s Martinem Rývou, který tenkrát lezl nejmíc 9- na skalách a ten tě tam bez problémů přeboulderoval. To byl hlavní důvod, proč ti tenkrát ten sponzoring nedali.

To si vůbec nepamatuji. Bavil jsem se s Martinem o tom, co jsem v Juře vylezl, ale rozhodně jsem o sponzoring nežádal.

Já mám ještě jiný věci. Ty jsi, Tome, začínal těmi cestami na Vlhosti. To byla taková moje první zkušenost s Martinem. Nebudu řešit, jak těžké byly ty cesty, které ti vytloukli, protože to netuším. Ale třeba jsem došel ke skalám, kde měly být tvé cesty, a ne že by byly vytlučeny, ty cesty tam nikdy nebyly. To mě dost překvapilo. Na ten masiv nikdy nic nevedlo. To byla moje první zvláštní zkušenost s tebou.

Nebyly už vytlučeny?

Ne, ty nebyly ani natlučeny.

To není možný. To bych před sebou musel mít ten seznam. Víím, že v tom byly nějaké chyby, Xc nebylo Xc, ale jenom IXc, ale ty cesty tam určitě byly.

Ty jsi potom měl takové pískovcové období. Třeba v Tisé jsi napsal do vrcholovky, že jsi vylezl prvovýstup na Kosí věž, bývalý projekt Jardy Maršika, bylo to Xc, ale potom, když tě trošku zmáčknu Paul, jsi mu řekl, že jsi to nevělel.

To jsou právě ty fámy. Já jsem se s ním bavil ještě když měl Hudysport v Tisé a tam jsem mu řekl, že jsem to přelez. Akorát jsme použili druhé lano, protože tam chyběl druhý kruh. Lezli jsme to s horním jištěním a odhadli jsme to tak na Xc.

Stejně tak je to okolo toho tvého údajného sólopřelezu, toho IXb vpravo.

Schválně se podívej do knihky, bude tam, že jsem to lezl OS, ale o žádném sólu tam nic nebude.

Dobrá. Potom, když ses zmínil o vrcholových knížkách. V Ostrově je cesta Tekutá radost, kde jsi napsal do vrcholovky, že Prcas je více méně blbec, že neumí klasifikovat cesty, že ta cesta je maximálně VIIIb a druhý kruh je tam úplně zbytečný.

Určitě jsem to nepsal já.

Ten zápis jsem poznal já, Jarda Maršik a Ríša Litochleb. Mě ani nepřekvapilo, jak se k tomu postavíš a vyjádříš, spíš mě překvapilo, že to celé popíráš.

To určitě ne. To jsou takové fámy. To i u nás v Dubských skalách jsem se setkal s nápisy: „Tady byl Martin Čermák“, které jsem nepsal já.

Pak se tady zmínil Honza Friml. Můžeš nějak doložit existenci toho člověka? On je z Varnsdorfu?

Ano.

Ve Varnsdorfu ho lezecká scéna absolutně nezná. A Varnsdorf není až tak velké město, že by tam těch lezců bylo tolik, že by se navzájem neznali. Oni po něm pátrali poté, co se v Montaně dočetli, že tě viděl lézt cestu za 8b a nikdo o něm neví.

Já jsem ho teda asi pět let neviděl, ale on normálně lezl. Co já vím, tak pracoval tam, pak pracoval v Mladé Boleslavi, spíš byl v kontaktu s klukama z České Lípy... a ve Varnsdorfu měl rodiče.

Ty totiž, Tomáši, zmiňuješ, že Martina neviděl nikdy nikdo lézt, ale ona to není zdaleka pravda. Martina viděla lézt spousta lidí, i lidí, kteří lezou dobře, ale problém je v tom, že vždycky lezl velmi amatérsky.

Můžeš mi říct, kdo třeba mě viděl lízt?

Je třeba spousta lidí, kteří tě viděli lézt na stěně, třeba Vašek Malina na Ruzyni, kam jsi chodil. Nikdy tě neviděl lézt těžší cesty než 8-/8+...

Ta stěna je tréninková a třeba na té Ruzyni, tam ani těžší cesty nebyly.

No, tak tam vždycky byly těžší cesty. A vůbec, vždycky jsem si říkal, jak se dá natrénovat na jedenáctky lezením sedmiček... Honza Pořízek, Jirka Rosol, to jsou lidi, se kterými jsi lezl dlouhodobě, opakovaně a nevyšel nikdy nic těžšího než cesty VII až VIII na pískovci.

S Honzou Pořízkem jsem lezl tak třikrát. Tam u nás, tam jsme lezli nějaký IXb, ale tam toho víc není. Potom, co vyloukli cesty.

Já jsem tě třeba viděl lézt, když jsi tenkrát byl ve Žlebu. To jsi byl zraněný, takže jsi nebyl schopný odkrokovat 7A...

Já jsem se opravdu do toho snažil nalézt, ale nemohl jsem zabrat za tu oblínu.

Nepřipadá ti zvláštní, že vždycky, když tě potká někdo, kdo se v lezení vyzná a je mezi ostatními malinko známější, že vždycky si zapomenáš lezečky, nebo jsi zrovna unavený, zraněný nebo právě končíš?

Já jsem byl jednou na tom PA-Dání, a že by mě někdo potkal a chtěl se mnou lézt, to ne.

Jirous tě třeba nepotkal? Ondra Beneš?

Jirou ne, ten mě ve skalách nepotkal. Ondra Beneš mě potkal v Labáku jednou. Já tyhle lidi moc

Labák – No Fear 8A

nepotkávám, ani třeba tebe, nebo Petra Resche...

To je pochopitelný, protože se tomu vyhýbáš.

Ne, nevyhýbám. Já jezdím do skal hodně.

Lézt tě viděl kdysi Mára Holeček a ten neuvažoval o tom, jestli jsi schopný lézt jedenáctky, ale jestli jsi vůbec schopný vylézt devítku, potom, co tě viděl. A to jsou, myslím, lidi, kteří mají odhad.

Nevím, to muselo být ještě na stěně na Vyšehradě, a tam žádný těžký cesty nebyly.

Představ si modelovou situaci. Přejdeš do skal, a tam je údajně výborný lezec, který leze údajně desítky na vápně a snaží se na pískovci vylézt VIIIb a nemůže se dostat ke druhému jištění. A sedí u prvního jištění, kde se ta obtížnost pohybuje někde mezi 6+/7- na vápně. Co si budeš myslet o takovém lezci? Zvlášť když den na to si přečteš, že vylezl cesty, které jsou dejme tomu za IXb na OS?

Musíš ho znát.

Já mluvím o tobě a o cestě Kořist na Monolit na levém břehu, kde tě viděl Ríša Litochleb.

V jaké cestě?

Kořist. To jsi nikdy nelezl?

Lezl, samozřejmě, ale nepamatuji si, že by mě někdo viděl... Možná mě viděli.

Viděli tě, ale nemohl jsi dolézt k druhému kruhu. Zvlášť ještě, když to první jištění je tam dodané později, obtížnost se pohybuje někde na úrovni vápencového 6+. A současně ten den jsi vylezl na Pivní kámen například OS cestu Vejry v hlavě, což je IXb a myslím si, že je to dost těžké a nepřehledné IXb.

Určitě, ten výlez je tam takový dost divný.

No, mezi těmi cestami je tak velký obtížnostní skok, že si nedovedu představit, že by existoval lezec,

který bude mít problémy v té Kořisti a vyleze OS ten den Vejry v hlavě.

Já nevím, co bych ti na to řekl. Ani nevím, jestli to bylo ten den, jak ty říkáš, doopravdy nevím.

Potom další věc. V poslední době existují v Labáku bouldery, které jsou od tebe, jsou výrazně omaglazované a přitom je evidentní, že v těch boulderech nikdy nikdo nevisel. My jsme po tobě přišli na boulder na Boudu... Chyty vypadaly, jakoby byly delší dobu používané, ale jakmile jsem se pověsil do nástupové police, tak ta se mnou upadla, stejně tak další dva chyty v tom boulderu.

Já jsem se tam byl podívat asi před rokem a ta police tam byla.

Ano, ale o polovinu menší než byla původně. Při prvním položení se do toho chytu upadala. To svědčí o tom, že tam nikdy nikdo nelezl, že ty chyty pouze někdo omaglazoval.

Určitě jsi to zkoušel předloni, a já vím, že ještě vloni tam ta polička byla.

Ano, ale o polovinu menší.

To si nepamatuji.

Já si velice přesně pamatuji, jak jsem se s tou policí válel po zemi, jen co jsem se odlepil nohama od země. Stejně tak další dva chyty v tom boulderu.

To by chtělo zajet si tam a osahat a uvidíš, že je to stejný jak to bylo.

Ten chyt upadl se mnou!

Já ti nemám důvod nevěřit. Já, co si pamatuji, tak ten chyt se mnou neupadl.

To je zvláštní. To musíš být výrazně lehčí než já, Martin Pelikán nebo „Pítr“ Laštovička. Všichni tři jsme měli stejné problémy s tím, jak se tam ty chyty lámaly.

Jde taky o to, jestli jste to nastoupili z té poličky, nebo ještě třeba níž...

Použili jsme jen ty chyty, které byly od tebe výrazně omaglazované. Pak jsem se chtěl zeptat, jestli víš, kdo je to Mariachi.

Mariachi? To jsem já, to je má přezdívka na netu.

Já chápu, že máš přezdívku proto, aby ti Bída nemazal ty tvé bouldery, které tam uvádíš do databáze...

Další více než půlhodinová debata se stáčí na Martinovy svědky a na to, je-li Martin ochotný své výkony nějak potvrdit. Martin stále dokola opakuje, že nemá důvod potvrzovat své výkony veřejně. Zkoušíme mu nabízet, že zaplatíme fotografa nebo půjčme kameru, nebo že se ihned můžeme sbalit a odjet někam lézt. Ve všem ale Martin vidí nějaký problém. Je to zajímavá nahrávka, nicméně poměrně stereotypní. Vše, podstatné už bylo řečeno výše.

Cestou domů uvažuji o tom, komu zavolat a dát na tomto místě prostor. Nakonec se rozhoduji pro jeden hlas z každého tábora. Už tak se zdá, že původně zamýšlená dvoustrana nebude zdaleka stačit.

Jan Coufal je jedním z těch, kteří lezli s Martinem. Když mu volám, je schopen potvrdit Martinův přelez cesty za 10-, na název si nevzpomíná. Bylo to tak přede dvěma roky v Srbsku, nakonec se domluvíme, že mi e-mailem pošle seznam cest, u kterých byl, když je Martin přelezl. Tady jsou:

cesty:

1995 Francie:

Le Bivouac interdit – 8a

La Qute – 8a+

Sale temps pour les caves – 8a

1996 Frankensko:

Slim line – 10-

Boilling point – 10-

Srbsko:

Brouci – 10-

bouldry:

Jura: Crossouever – 8A

Full moon – 8A

Terminator – 8A+

MI. vrch Hip hop – 8A

Ostaš

Troll – 7C+

Teplice

Diktátor – 8A

Hitler-Pavlovičův traverz – 8B

(Neznám pravý název)

Srbsko

Hluboká orba – 7C+

Pířpaf – 7C+

Labák

Krátký a těžký – 7C

Dead man walking – 7C+

No fear – 8A

Mechanický pomeranč – 8A+

Možnost vyjádřit se dostal i **Riša Litochleb**:

V rozhovoru s M.Č. se několikrát Rosta Štefánek odvolává i na mě. Nebudu psát žádné historky z doslechu, ale pokusím se stručně sepsat jen to co jsem na vlastní bulvy viděl a jednání, či rozmluvy s M.Č. u kterých jsem byl.

1. Martina Čermáka jsem poprvé poznal, když ještě ve Hřensku navštívil naši firmu. Předal mi papírek se svými výstupy z Frankenjury a ptal se, zda ho nechceme sponzorovat. Pamatuji si to velmi dobře, protože mě udivil u některých cest, jako např. Ekel 9+, styl přelezu. U této cesty udával Martin AF, což bylo na Juru opravdu neobvyklé. Po celkem krátkém čase pak přišel znovu s tím, že vylezl Wall Street 11-. Když jsem se zeptal na rychlost přelezu, odpověděl, že cestu nacvičoval tři dny. Martin Rýva ho pak pozval na naši bouldrovku, že si spolu zacvičí. Bylo pro něj opravdu velkým překvapením, že bez problémů přebouldruje čerstvého přemožitele 11-. Můj dávný kamarád Alex Adler, který také přešel Wall Street, s námi chodil dost často cvičit do Hřenska a vím, jak obrovskou měl v té době sílu a vytrvalost. Nicméně M.Rýva dostal od M.Č. ten samý den, jako já, informaci, že WS nacvičoval 7 dní. Později pak bylo v Montaně tuším 12 dní.

2. Ten den, kdy jsme s Pítrsem a Pavoukem viděli zapytlit M.Č. cestu „Kořist“ (neodlezl od prvního borháku, kde je terén obtížnosti 7b), vylezl stylem OS cestu na „Pivní kámen“ „Vejury v hlavě“ od Špeka. Cesta je sice hodnocena AF VIIIb, ale u kruhu je opravdu neskutečně těžký boulder, který je spíše na úrovni Xa/b. Těžko si představit, že lezec těchto kvalit nedokáže ten samý den vylézt terén za VIIIb, ve kterém je navíc jištění po třech metrech.

3. Na Vlhosti jsem se byl podívat na cesty inzerované v Montaně M.Č. Přímo na místě jsem pak zjistil, že většina z inzerovaných Xa – Xla byla vytvořena pouze virtuálně, v autorově fantazii. Holé lámavé stěny bez jediné stopy po lezení i po vytlučených kružích. Písek na Vlhosti je opravdu velmi měkký a římsy vystupují ven ze skály. Pokud by zde někdo tak těžkou cestu udělal, musel by po sobě zanechat ve stěně spoustu ulámaných stupů a chytů. Mohu zodpovědně prohlásit, že některé stěny, kde měly být cesty a kruhy, byly naprosto netknuté.

4. Potkal jsem M.Č. několikrát v Labáku, jednou dokonce i s Hudy pod Trůnem. V té době už byl M.Č. díky WS dost profiáknutý a my měli evidentní zájem zjistit, zda je to pravda, či pomluva. Nabídli jsme mu společné lezení na Trůn. M.Č. odmítl s tím, že nemá lezečky a sedák. Hudy mu okamžitě vše nabídl k zapůjčení. Ani tak jsme nepochodili, neboť se okamžitě objevilo několik zranění, díky kterým byl Mar-

tin mimo provoz. Ten samý den pak podle „8a.nu“ udělal M.Č. v Labáku boulder o obtížnosti 7cFb. Těžko pochopit.

Toto jsou veškerá má osobní setkání s tímto člověkem.

Pokud mohu napsat svůj osobní názor, tak v našem lezeckém světě neznám jediného člověka, který by dokázal lézt a bouldrovat již pomalu 10 let na světové úrovni bez toho, aby ho za tu dobu nikdo neviděl. Mám na mysli někoho z našich lezců. Celé mi to tak trochu připadá jako případ s Yetim. Na rozdíl od něj víme, že Martin existuje, ale také ho nikdo nikdy neviděl (nic těžkého vylézt).

Slovo závěrem:

25. června jsme si s Martinem vyměnili tyto e-maily.

*Ahoj,
tak ani nevím jestli to byl rozhovor,
nebo diskuse, myslím že o lezení
to moc nebylo, ale snad z toho
něco sepíšeš.*

*Jinak co Tě asi potěší, po
rozhovoru s kamarádkou, a taky
po dlouhém promyšlení, přijímám
nabídku půjčení videokamery
s tím, že natočím(e), přelez
bouldru minimálně za 8A či výše,
něco nového, co jsem nelezl (aby
potom někdo neřekl, že jsem to
měl nacvičený), taky bych chtěl
alespoň jeden boulder od
R. Štefánka v této obtížnosti.
Bude to nějaký boulder, který
je zapsaný v databázi na Lezci.
Samozřejmě video Ti pošlu, stejně
tak Rosťovi a na nějaké stránky
(bouldering.cz, lezec...). Tak nějak
bych to viděl, jsem zvědav na
reakce, až to vylezu a zveřejním.*

Čau M.

*P.S. Máte co jste chtěli. :)
Ozvi se.*

Ahoj!

...

*Vážím si tvé nabídky. Kameru
mám dlouhodobě zapůjčenou
(není má), ale s půjčením tobě
není žádný problém... Měsíc je asi
oboustranně akceptovatelná doba,
nemyslíš? Až budeš mít formu, dej
vědět, pošlu ti kameru a ty mi ji
pak pošleš zpět. V pohodě, ne?
Jenom jedna prosba, až to bude
natočeno, chtěl bych, aby se to
zveřejnilo pod hlavičkou Montany
a na našem serveru jako první.
Chápu, že to budeš chtít dát na
lezce.cz a i jinak, ale zase chápej,
že já s tím mám práci a rád bych
jistou (byť časově omezenou)
exkluzivitu. Myslím, že toto je
všestranně férová dohoda. Zatím,
měj se fajn a pěkný víkend.
Upřímně ti fandím!*

T.

Nezbývá než počkat, jak vše dopadne.

Tomáš Roubal

Cesta nahoru V

Mentální trénink

V pozadí celé fyzické existence leží mysl, která rozhoduje o tom, co tato existence dokáže. Když chceme být zdraví, šťastní a taky sportovně výkonní, musíme se zaměřovat na ni, na mysl, aby nás dovedla k našemu cíli. Fyzický trénink má svoji důležitost, ale je to mysl, která tělo trénuje. Chceme-li trénovat mysl, pak je nutné obrátit pozornost na ni samotnou, uklidit v ní a utišit ji tak, aby byla otevřená zdroji své energie i moudrosti. Do myslí se vstupuje soustředěním. Soustředěnou pozorností se také vede její síla. Na co se soustřeďujeme, tomu dodáváme energii a to posilujeme. Tělo a mysl jsou spojeny jako spojité nádoby a tak na sebe také vzájemně působí. Jedna nádoba – mysl – je ovšem větší a mocnější, zatímco druhá je menší a křehčí.

Stručné vysvětlení pojmů:

Mysl: Tvořivá síla, která neustále působí a vytváří pohyb myšlenek, představ, citů a všech mentálních hnutí, jež si uvědomujeme díky vědomí. Také se jí říká duše.

Vědomí: Čisté vnímání, podstata a zdroj myslí. Mysl bez obsahu, v dokonalém klidu splývá s vědomím, ve kterém latentně spočívá. Jinak také duch.

Pozornost: Paprsek vědomí zaměřený na předmět. Mysl stažená do bodu.

Tyto pojmy jsou jen pomůckami, neexistují mezi nimi hranice.

Soustředění

Soustředění je vědomé zaměřování pozornosti myslí, usměrňování proudu její energie. Pokud pozornost téká, energii neplodně ztrácíme, pokud se dokážeme soustředit na jedinou myšlenku, pohyb, činnost, část těla, posilujeme je. Soustředíme-li se plnou pozornos-

tí na cvičení, které provádíme, na část těla, již posilujeme, zvyšuje se podstatně účinek cvičení.

Soustředění se cvičí zevně nebo vnitřně. V klidu i v pohybu. V klidu se cvičí nejlépe vsedě anebo ve stoje, huře vleže. Můžeme klidně zůstat sedět na židli a ruce volně položit na stehna anebo na stůl. Důležité je mít rovná záda, aby nás vlivem déle držené pozice později nebolela.

■ **Zevně** si zvolíme nějaký předmět, např. plamen svíčky anebo věc před sebou, a ten nespouštíme z očí. Důležité je udržet v zorném poli pouze tento jediný obraz s vyloučením všech myšlenek. Vhodné je zařadit toto cvičení i během tréninku anebo v práci pro načerpání nových sil.

■ **Vnitřním** předmětem nejlépe učiníme svůj dech. Uvolníme se a začneme vnitřním zrakem pozorovat, jak proudí nosem anebo hrudí. Necháme jej volně působit, ani jej nezrychlujeme, ani zpomalujeme. Uvědomujeme si jej s veškerým úsilím, stejně jako dráhu, kterou prochází. Uvědomujeme si jej vnitřně, např. stěny nosních dírek anebo pomyslnou dráhu uprostřed hrudi. Opět se snažíme držet jedinou představu – dech a jeho dráhu – v myslí. Účinek tohoto cvičení je ještě vyšší. Můžeme takto pozorovat svoje tělo nebo jeho část. Z nitra pozorujeme ruce, nohy, trup i hlavu.

■ **Na ticho myslí.** Soustředění se obrací na myšlenky samy, čímž se mysl utiší, zpomalí se její pohyb a pozornost se upírá na tento stav ticha a drží jej co nejdéle, vzdálena veškerému duševnímu hnutí a rušení. Netéká-li přitom vědomí, a naopak drží v pozornosti toto TICHŮ, jeho stav se prohlubuje až do úplného vyprázdnění myslí. **Mysl ve stavu prázdna je schopna přijmout největší množství energie**, která takto bez překážek, jež vytvářejí rychle kmitající myšlenky, může proudit do osobního vědomí a být dále využita. Tohle je ovšem nejtěžší cvičení

a může jej s úspěchem provádět pouze ten, kdo dobře zvládá první dva způsoby, jinak může dosáhnout opačných výsledků než zamýšlel.

Cvičení soustředění je následně nutné převádět do praxe, do tréninku a lezení. Jinak se připravujeme o jeho účinek. Bez hlubších znalostí **není zcela bez rizika** provádět tato cvičení déle než 15 – 20 min, dvakrát denně. Neboť se zde dotýkáme přímo nejjemnější struktury naší mentální oblasti.

Utišení myslí

Soustředovací cvičením se dosahuje utišení myslí. To je velmi důležité z mnoha důvodů. Předně získáme energii. Zapojuje se samoléčivý a regenerační systém v těle. Jen utišená mysl může být ovládnuta a její pozornost řízena námi zvoleným směrem. Opakovaným a častým cvičením získáme postupně schopnost se uklidnit a tím i načerpat novou energii prakticky kdykoliv a v jakékoliv situaci. Zachovává se schopnost jasného úsudku a dochází k **otevření brány intuici**, která nám může pomoci, kdykoli náš rozum a zkušenosti dostoupí svou mez. Do naší myslí mohou pronikat záznamy a informace uložené pod prahem běžné dostupného vědomí.

Ovlivnění energie dechem

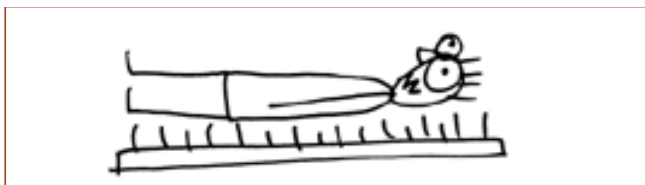
Jsmeli již schopni udržet v pozornosti svůj dech, získali jsme navíc schopnost povzbuzovat svůj

organismus k větší aktivitě a výkonnosti anebo naopak jej uklidňovat natolik, aby lépe regeneroval anebo se připravil k spánku. Cvičíme ve stoje, v rovném sedu anebo vleže. **Mysl musí být zcela soustředěna na dech. Dýcháme nosem!**

■ **Hluboké dýchání.** Nabíráme dech zhluboka celou kapacitou plic tak, že co nejvíc roztáhneme bránici a nafoukneme tak břicho, pak hrudník a nakonec zvednutím klíčních kostí ještě naplníme proudušky. Přitom se soustředíme v představě, jak tělo nabírá energii celým povrchem těla, vede ji do středu a odtud hlubokým pomalým výdechem ji rozvádí do všech částí a všech končetin včetně prstů. Při výdechu postupujeme opačně, nejprve klesají klíční kosti, poté hrudník a nakonec břicho, které ještě na konci výdechu trochu vtáhneme a tím vytlačíme zbytek vzduchu z plic. Po nádechu i výdechu vždy ještě krátce zadržíme dech. Podrobný popis a návod najdeme v jógových příručkách jako „**úplný jógový dech**“. **Tělo tak zůstává klidné, nicméně aktivované, mysl soustředěná, a proto silná.** Nejprve je nutné nacvičit úplný dech tak, aby probíhal správně a my jsme se mohli soustředit na „rozvod“ energie. Energií nabíráme silou pozornosti a při výdechu ji doslova tlačíme do trupu, hlavy, rukou i nohou. **Je to výborná příprava na start v závodě** anebo nástup na těžkou skalní cestu.

■ **Zpomalení dechu.** Nejprve vědomě provádíme plný jógový dech, který se soustředěným pozorováním sám zpomaluje, přitom prodlužujeme výdech. Po zklidnění postupně zastavíme podklíčkové a hrudní dýchání a soustředíme svoji pozornost do břicha, kde provádíme hluboké, ale nenásilné a velmi pomalé **brániční dýchání**. Hrudník a klíční kosti se nesmějí hýbat! To můžeme při nácvičku kontrolovat přiložením rukou. Velmi pomalu nafukujeme břicho až

do krajní polohy. Ovšem ne za pomoci břišních svalů, ty musí zůstat uvolněné, nýbrž bránice. Nyní ještě pomaleji a tiše (!) vydechujeme a na konci výdechu ještě maličko vtáhneme břicho – tedy bránici, a na chvíli zadržíme dech. Pokud toto obtížné cvičení zvládneme a hrudník ani krk se nám nehýbe, přidáme představu, že s **nádechem stahujeme energii z celého těla do břicha a od tud ji výdechem vypouštíme ven**. Nebojte se, nepřijdete o ni, pouze se sníží frekvence mozkových impulsů, uvolní se napětí v celém těle, neklid se vytratí a vy **budete schopni maximálně prohloubit svůj odpočinek** a je-li třeba, také i hluboce usnout. Při cvičení si můžete měřit počet dechů za minutu. Nádech a výdech je jeden

dech. Když se dostanete pod hranici deseti dechů za minutu, bude to dobré, když pod pět, budete na hranici hlubokého spánku a vaše tělo i mysl bude regenerovat nejlépe. **Vědomé dýchání je mocné cvičení, které spojuje účinek soustředění i relaxace.**

Dokonalý spánek

O výsledku na závodech často rozhoduje spánek. Ani ne tak jeho délka, jako hloubka. Jsme-li příliš rozrušeni duševně (tj. mysl) i tělesně, můžeme si nejprve zacvičit hluboké dýchání. Snažíme se prodlužovat výdech. Je-li dech pravidelný, je i proud myšlenek usměrněný a snadno ovladatelný. Pak se můžeme uložit ke spánku.

■ **Lehneme si rovně** na záda a ruce položíme podél těla.

■ **Hlubokým a pomalým bráničním dýcháním** (viz výše) a soustředěním dovnitř do oblasti břicha stáhneme vědomí z těla do středu, až je dosaženo zklidnění a uvolnění.

■ Chvilí nezaujatě **pozorujeme dech** v břišní dutině. Prosti veš-

kerého napětí jej pevně držíme v pozornosti. Představujeme si, že naše vědomí se nalézá tam, kde dech.

■ **Pomalou „vedeme“ dech do pravé ruky**, aniž bychom jej zesilovali. Můžeme přidat i pomalé hrudní dýchání, jak jsme zvyklí. Zvolna nadechujeme dlaní až po rameno a zase v opačném směru vydechujeme a přitom si představujeme, jak se prodýchávaná část těla uvolňuje a zbavuje napětí. Poté přejdeme na levou ruku. Postupně projdeme pravou a levou nohu od chodidla přes lýtka, kolena a stehna až ke kyčlím. Trup od konce páteře až nahoru po atlas. Celou hlavu od krku až po její vrcholek. Znovu celé tělo od chodidel až po temeno hlavy. **Nakonec nadechujeme kolem celého těla od chodidel až nad hlavu** a zase vydechujeme kolem celého těla zpět k chodidlům

■ **Uvolníme se a zůstaneme tak**. Už nic nepozorujeme a **vnímáme jen hluboký mír a blaženost**. Můžeme se obrátit do polohy, ve které nejraději usínáme.

Kdo se chce naučit anebo dosáhnout víc, může si sehnat nahrávku „jóga nidra“, jógový spánek. Nevíte-li jak a kde, můžete se obrátit přímo na autora článku.

Relaxace

Dosažení dokonalého uvolnění, pokud nejsme praktikujícími jógy, provádíme vleže buď **pozorováním dechu**, vnitřního anebo zevního **zvuku**. Pokud si chceme pomoci zevním zvukem, vybereme si tichou relaxační nebo meditační hudbu. Je třeba, aby se jednalo o pomalý opakující se rytmus melodie, který trvá delší dobu, třeba 15 až 30 minut.

■ Můžeme se do ní uvést některým z výše uvedených cvičení a pak jen spočívat v klidu.

■ **Pozorujeme melodii** zvuku a necháváme celé tělo i mysl prostoupit jejími vibracemi.

■ Představujeme si, že **ležíme bez hnutí na dně klidného hlubokého oceánu**, který je naplněn hojivými vibracemi zvuku a setraváváme v tomto stavu hlubokého míru.

■ Pomalu se začneme vracet k vědomí těla. Začneme je po-

zorovat, uvědomovat si všechny jeho části.

- Zahýbáme rukama a nohama. Zhluboka se několikrát nadechneme a vydechneme.
- Posadíme se, protřeme si ruce, přiložíme je dlaněmi na oči a otevřeme je pod nimi.

Zaměření na výkon

Ve stavu dokonalé relaxace si začneme představovat výkon, který chceme dosáhnout. Představujeme si, jak na závodech klidně, uvolněně a plní síly přicházíme pod stěnu (skálu) a začínáme lézt. Můžeme si také mentálně procházet budoucí trénink.

- Důležité je, abychom po celou dobu imaginace zůstali v dokonalém klidu a uvolněně, abychom nezrychlovali ani nezpomalovali dech, ale zůstávali klidní, soustředění a přítomní plni vnitřní síly.
- To dosáhneme jenom, pokud si udržíme postavení naprosté indiference, odlišení od své osoby, kterou pozorujeme, jak se pohybuje po stěně.
- Procházíme zvolna a klidně všechny nástrahy cesty až na vrchol, stále ve stavu dokonalé relaxace – klidu.

Léčení pránou

Prána je kosmická energie, jež proniká veškerou existencí, všemi bytostmi i všemi věcmi a ze které vše existující čerpá svůj život i energii. Jógovým cvičením lze probudit vnitřní smysly, kterými je možné vnímat pránu jako „hedvábný kosmický vánek“. Prána vyplňuje tzv. pránické, neboli světelné tělo, které obklopuje tělo fyzické a sedmi hlavními centry – čakrami, proudí do těla a zásobuje je energií. Jsou-li tato centra „zanesena“ negativními vibracemi vlivem nesprávné životy správy i negativního myšlení anebo vyčerpána přílišnou tělesnou či mentální aktivitou, uzavírá se jí průchod a dochází k poruchám na fyzické i psychické úrovni. **Vědomým soustředěním** na dech a jeho vedení do tělesných (i netělesných) částí **uvolňujeme cestu práně**.

- Uvedeme se do stavu co nejhlubší relaxace.

■ Spojíme vědomí s dechem, čímž se uschopníme vnímat a vést pránu.

■ **Začneme zhluboka**, ale klidně **nadechovat pránu dlaněmi** a vedeme ji pažemi a rameny do středu hrudi. V představě nadechujeme léčivou energii světla.

■ Přidáváme nadechování a vydechování **chodidly nohou**. Pránu vedeme nohama a trupem až do středu hrudi a zase nohama vydechujeme ven. Po chvíli současně nadechujeme rukama i nohama a zase jimi vydechujeme ven. Nakonec **nadechujeme současně i temenem hlavy do hrudi** a odtud vydechujeme všemi těmito směry.

■ Dále po nadechování prány pěti proudy do středu hrudi **vydechujeme** jedním proudem **ze středu hrudi na zvolené místo**, které chceme léčit. (Je možné tak pomáhat léčit i druhé mimo náš fyzický dosah. Tzn. vést pránu v představě do jeho těla.)

■ **Nadechujeme léčivou energii** v podobě světla přímo **zvoleným místem** a vydechujeme z něho nemoc (např. bolest apod.) ven.

■ **Nadechujeme** všemi směry, **celým povrchem těla** do hrudi a odtud všemi směry kolem celého těla ven, čímž posilujeme svoji auru a upevňujeme své zdraví. Pomáháme si představou světla. Doslova „vytváříme“, tj. uvědomujeme si, kolem sebe světelný obal, ve kterém spočíváme. A to je **pránické tělo**.

Prodýchávání pránou můžeme dělat kdykoli si vzpomeneme i mimo klidovou relaxaci při jakékoli činnosti, která nevyžaduje naši plnou pozornost. Ideální je proto chůze anebo cesta autobusem. Nutné je pouze dosažení vnitřního klidu – a poté soustředěné dýchání ve zvoleném místě. **Upozornění: Práce s pránou je silové mentální cvičení, a proto je třeba být opatrným.** Dostaví-li se nežádoucí psychické stavy, cvičení zkrátíme anebo na čas přerušíme. Přiměřená a správná praxe však velmi posiluje zdraví.

Přeji vám nikým nerušený, dokonalý mír!

Rostá Tomanec Zico

e-mail: rtomanec@seznam.cz

Metodická komise

Doporučené osnovy pro vedení začínajících horolezců instruktory ČHS

Zkrácený text. Plné znění na <http://www.horosvaz.cz/metodika/view.phtml?id=756>

Skály – sportovní oblasti nebo cesty

(cesty délky max.30m jištěné vratanými skobami, se slaňovací vratanou skobou nebo systémem skob, nezakládá se vyjimatelné jištění, nehrozí pád delší než 6m)

■ Znalost uzlů: osmičkový, vůdcovský, lodní smyčka, poloviční lodní smyčka, symetrický a asymetrický Prusíkův uzel.

■ Lékařská prohlídka platná u každého frekventanta a instruktora.

■ Znalost zásad první pomoci u minimálně poloviny frekventantů.

■ Každý frekventant má osobní lékárníčku a skupina případně instruktor má skupinovou lékárníčku dle požadavků LK.

■ Jistíci i jištěný jsou navázáni před vstupem osmičkovým uzlem s pojistkou.

■ Jistíci je seznámen a má bezpečné návyky v používání jisticí brzdy a poloviční lodní smyčky (HMS) včetně jejího zablokování a zajištění.

■ Jištěný je seznámen s bezpečným zapínáním expres smyček,

■ Jistíci je seznámen s bezpečnostními návyky v práci s lanem při zajišťování jištěného.

■ Vratný bod je tvořen karabinou s pojistkou zámku nebo expresní smyčcí vybavenou karabinami s pojistkou zámku,

■ Jistíci a jištěný před zahájením zkontrolují vizuálně a navzájem stav zajišťovacích prostředků a rozcvičí se,

■ Při výcviku připadají na jednoho instruktora maximálně 4 frekventanti.

■ Při výstupu se pod jištěným nikdo nenachází.

■ Jištěný musí být jištěn tak, aby (zejména při lezení TR) při pádu kyvadlem nedopadl na zem (směrem dozadu nebo do boku) a nesrazil okolo lezoucí lezce.

■ Jistíci a jištěný mají bederní úvazek dle EN.

■ Všichni používají ochranné přilby dle EN.

■ Frekventanti znají základní povely a jejich význam a použití včetně povely vizuálních nebo pohybem lana či lan.

■ Frekventanti jsou seznámeni se základními aspekty ochrany příro-

dy, horolezeckými značkami, např. vymežujícími oblast lezení, lezeckými a etickými pravidly vážícími se k dané oblasti. Tato pravidla budou během výcviku striktně dodržovat.

■ Slaňování se provádí při použití slaňovací brzdy bez samoblokujícího efektu s brzděním Prusíkovým uzlem pod slaňovací brzdou. Jeden lezec jistí ostatní zatažením za lano na zemi.

Doškolení Instruktorů v roce 2004

Podle údajů z databáze instruktorů vedené na sekretariátu ČHS se v nejbližší době týká doškolení zhruba 120 instruktorů. První termín doškolení bude vypsán na listopad 2004 a zbylé proběhnou v lednu až březnu 2005. Přesné termíny školení budou stanoveny na schůzi metodické komise dne 14. 8. 2004. (Poznámka MM: Na serveru ČHS byly umístěny zveřejněné seznamy instruktorů ČHS - <http://www.horosvaz.cz/metodika/index.phtml?id=768>)

Martin Mellan

Bezpečnostní komise

Základní informace pro zajištění bezpečnosti v horských oblastech SR

V prvním pololetí tohoto roku došlo v oblasti slovenských Tater k řadě závažných, mnohdy i smrtelných úrazů českých občanů, při provozování vysokohorských turistiky, skialpinismu a horolezectví. BK ČHS v této souvislosti upozorňuje na podceňování bezpečnostních opatření, které mnohé z těchto případů provázelo. Značnou roli zde pravděpodobně sehrálo podceňování Tater jako takových, podcenění důležitosti zajištění si předpovědi počasí a sledování vyhlášených lavinových výstrah. Předběžný rozbor devíti případů smrtelných úrazů Čechů ve Vysokých a Západních Tatrách z 1. poloviny r. 2004, zveřejněn BK na oficiálních stránkách ČHS.

BK zároveň upozorňuje na nutnost zajistit si při cestách do slovenských hor vhodné pojištění, které bude zahrnovat v rozumné míře náklady na záchranou akci a bude se vztahovat i na provozování horských sportů. V SR je občanům ČR na základě smluv s českými pojišťovnami hrazena nutná lékařská péče, jsou-li s touto péčí spojeni náklady související s výjezdy Rychlé záchrané služby i Letecké záchrané služby, pak v jisté míře i ty.

Bez dalšího připojištění však nejsou ve všech případech kryty náklady na organizaci záchranné akce v horách. Před odjezdem se informujte o možnostech pojištění a o aktuálním stavu a rozsahu zdravotní služby kryté na základě mezistátních smluv, popř. smluv uzavřených vaší zdravotní pojišťovnou.

Při pohybu v horách a velehorách je nutné zachovávat základní bezpečnostní opatření, chovat se zodpovědně a při provozování všech sportovních aktivit snižovat riziko na co nejmenší míru. Ve Slovenské republice je od r. 2002 v účinnosti zákon o Horské záchranné službě, která v podobě obecně závazného předpisu vydala „Pokyny Horské záchranné služby z 2. 1. 2004 č. 1/2004 na zaistenie bezpečnosti osôb v horskej oblasti“. Celé znění pokynů, obsahujících základní bezpečnostní pravidla pro pohyb v horách najdete zde: <http://www.hzs.sk/index.php?lang=sk&site=pokyny>.

BK varuje před pobytem a pohybem v horách bez znalosti předpovědi počasí a případných vydaných výstrah HZS. Před odjezdem si zajistěte aktualizaci předpovědi např. pomocí mobilního telefonu.

Více informací: www.hzs.sk

Telefonní čísla, která byste měli znát při cestách do slovenských hor

Všechna tísňová volání z horského terénu a žádosti o pomoc bezodkladně oznámit na NON STOP dispečink Horské záchranné služby 18 300!

■ NON STOP dispečink Horské záchranné služby SR: 18300

■ Tísňové volání integrovaného záchranného systému SR: 112

■ NON STOP dispečink Letecké záchranné služby ATE: 18155

■ Oblastní střediska horské služby na Slovensku:

1. Vysoké Tatry: 052/442 28 55, mobil: 0903/624 869

2. Nízke Tatry sever: 044/559 16 78, mobil: 0903/624 070

3. Nízke Tatry juh: 048/619 53 26, mobil: 0903/624 078

4. Západné Tatry sever: 043/539 51 01, mobil: 0903/624 066

5. Západné Tatry juh: 044/558 62 18, mobil: 0903/624 061

6. Malá Fatra, Vrátna: 041/569 52 32, mobil: 0903/624 028

7. Malá Fatra, Orava: 043/586 31 04

8. Velká Fatra: 048/419 97 24, mobil: 0903/624 049

9. Slovenský raj: 053/429 79 02, mobil: 0903/624 092

10. Riaditeľstvo HZS: 052/787 77 11

11. Stredisko lavínovej prevencie: 044/559 16 95

Více informací: opět na www.hzs.sk

Na žádost LZS ATE, BK připojuje soubor základních rad o chování v horách a způsobu přivolání i spolupráce s Leteckou záchrannou službou:

Ako privolať Leteckú záchrannú službu v slovenských horách

■ Do hôr si vezmite pestrý odev.

■ Majte pri sebe funkčný mobilný telefón.

■ Volajte tiesňové číslo 18155.

■ Volajte v každom čase cez deň i v noci aj v nečase.

■ Stručne informujte o mieste nešťastia.

■ Popíšte zranenia a situáciu, v ktorej sa nachádzate, dajte spätný kontakt na mobilný telefón.

■ Nepremiestňujte sa, zostaňte na mieste nešťastia.

■ Pri prílete vrtuľníka zdvihnite ruky nad hlavu do tvaru V. Nemávajte!

■ Po prílete záchranárov dodržujte ich inštrukcie.

Více informací: www.ate.sk

Za BK ČHS:

Tomáš Frank; 7.7.04

Zrušení dočasného omezení lezení v CHKO Broumovsko

Správa CHKO Broumovsko tímto oznamuje, že byl obnoven režim výjimky pro ČHS v NPR v Teplických skalách i v Adršpachu - a to 17. 5. 04 poté, co nabylo právní moc rozhodnutí Správy CHKO Broumovsko o zrušení rozhodnutí z důvodu ochrany kriticky ohroženého živočicha.

Děkujeme všem rozumným lezcům, kteří nám se zajištěním ochrany našich opeřenců pomohli a děkujem také těm, kteří pochopili, že ve skalách nejsou sami a respektovali nutná omezení z naší strany.

Jiří Malík

zástupce vedoucího
Správa CHKO Broumovsko

ČHS, Atletická 100/2, pošt. schránka 40, 160 17 Praha 6 – Strahov
tel./fax: 220 513 697, tel.: 233 017 347
e-mail: info@horosvaz.cz
<http://www.horosvaz.cz>

To krásné horolezecké stáří!

Podle moudrých Indů má člověk projít čtyřmi obdobími. Obdobím učení, užitím vědomostí a schopností, obdobím moudrého pohledu a naposled opustit dům, rámec svého pobytu na světě a odejít do bezdomoví, zbavit se svého „Já“ ještě před tím, nežli ho bude zbaven smrtí tak, jako tak.

V lezení by to mohlo být také tak. Jenže dnes je požadavek být mlád, i když jsem stár. Smutný je pohled na nebohé zpěváky a zpěvačky, jakési generační transvestity, stařečky a stařenky převlečené za středoškoláky, na tváři umakartovou masku mládí, předstírající rozechvění z maturity a prvního letného polibku.

A v lezení? Smutný je pohled na důstojného kmeta, který vykřikuje „Cool“ a snaží se strečinkem dodat reumatickému tělu pružnost mládí. Věru nedůstojný je kmet, který při spatření dívky pod skalinou v jarním úsporném oděni propadá rozechvění. A nedůstojné asi je propadat s hlavou šedou či holou nereálným touhám při pohledu na nějakou smělou skalní „Velkou výzvu“.

Mne z prvního vyvede dívčino uctivé „Dobrý den“ a otázka na horolezecké zvyklosti za vlády císaře Josefa z Boží milosti, z rozechvění druhého pak odezva oběhového aparátu na prudší, či, ne-dejbože, namáhavější pohyb.

Prošel jsem už zahradou mládí, kdy jsem své nejlepší síly vyplýval na to, abych byl co nejdříve stár. Prošel jsem i zahradou dospělosti, kdy jsem své síly potřeboval většinou na to, abych se dožil dalšího dne. Tak se alespoň snažím užít si přicházejícího stáří, které na mne zřetelně hledí ze zrcadla, když se do něj po ránu neprozřetelně podívám.

Ano! Já vlastně konečně žiju na plný pecky! Nemusím se honit za kariérou společenskou, protože ji stejně nedoženu. Nemusím se honit za výkony lezacími, protože stejně nebudou. Lezu si, co mě baví! Lezu si lehýnké vzdušné a krajinomalebne cesty a s nadhledem sleduji úporné snahy ostatních! S vlídným úsměvem mudrce, který ví...

...proč si ale před těma holka-ma tak snažím narovnat chromý záda a vykračovat krokem pardálím? Proč jsem se zase naštipal do týchle šílený cesty?

J. Autsajd Puš

K Vildovu okénku

V minulém Montaně jsme na str. 42 až 43 nechali prostor jistému Vildovi Pavelkovi.

V předslouvi jsme rovněž uvedli, že vítáme jakékoliv reakce. Cítím na tomto místě potřebu uvést věci na pravou míru.

1. Prostor pro podobné postřehy dávám proto, že jsme přesvědčeni, že poznání se rodí hlavně ve střetu názorů. Zejména informace ohledně lezeckých materiálů, na nichž závisí lidský život, by měly být co možná nejširší. V tomto ohledu nechceme ani nemůžeme být zprostředkovateli informací pouze od výrobců.

2. Ten, „kdo se zajímá a ví“, se dověděl, že v textu se píše o lanech firmy Lanex. Na (nejen) Pavelkovu kritiku různé délky lan vydala firma Lanex před časem oficiální stanovisko, které najdete níže na této stránce. Další názory jsou čistě subjektivní. A to jak pasáž o tenčích lanech či nových testech, které vyznívají negativně, tak i autorův názor, že vyjma různých délek je s „lanexáckými“ lany spokojen.

3. Na ilustrační fotografii, která má dokumentovat to, na jakých lanech jsou někteří lidé schopni lézt, je vyobrazeno lano Edelrid.

4. „Proč Vilém, kdo to vlastně je?“ Pavelka dostal prostor v minulém čísle i proto, že leze dobře a ví proto, o čem píše a zároveň není na nikom a ničím závislý – nic od nikoho nedostává, vše, co má, si musel koupit. A to dnes není tak úplně běžné.

5. Na závěr chci poznamenat, že názory čtenářů budeme publikovat i nadále. Zvažujeme výraznější grafické oddělení takových textů, tak, aby bylo jasné, že uvedené je subjektivní názor pisatelův. Takový postup není ani nebude myšlen proti nikomu (či pro nikoho). Ba naopak, myslím si, že výrobci (zadavatelé reklamy), kteří se k případným výtčkám svých zákazníků postaví čelem, nebudou mít o své klienty nouzi ani v budoucnu.

Tomáš Roubal
šéfredaktor

V minulosti jsme skutečně řešili reklamace způsobené nedodržením garantované délky

lana. K omezení výskytu reklamací tohoto typu jsme proto přijali nápravná opatření a na podzim 2002 jsme investovali do nákupu převíjecího (adjustážního) stroje značky DOTEK, který délku lana měří s přesností $\pm 0,5\%$. Přijatým opatřením se nám podařilo snížit reklamace způsobené nedodržením délky na nulu. V letošním roce připravujeme doplnění tohoto kontrolního prvku o další krok – kontrolu délky lana zjištěním jeho skutečné hmotnosti při výstupní kontrole na speciálních digitálních vahách. Podle interního předpisu naší společnosti je v technických podmínkách stanovena tolerance délky lana 1–3%, což vyplývá rovněž z fyzikálně-mechanických vlastností použitého materiálu.

Případnou reklamaci délky lana můžete uplatnit nejen u svého prodejce, ale rovněž u nás. Všem, kteří u našeho nového, nepoužitého lana s rokem výroby 2003 a 2004 naměří kratší délku, než je délka uvedená na visačce, zašleme 2 nová lana stejného typu.

Alena Měřínská
brand manažer, LANEX

■ Přírodní katastrofa ve skupině Cinque Torri

Horská skupina Cinque Torri patří k nejznámějším útvarům Dolomit. Nikoliv pro horolezecký význam, ale spíše vzhledem k charakteristickému seskupení této formace. Proto je oblíbeným cílem turistů v oblasti Cortiny d'Ampezzo a sedla Passo Falzarego. Patří také ke klasickým námětům pohlednic.

Název Cinque Torri, tzn. Pět věží, však není přesný, protože věží je v tomto seskupení celkem 11.

Nyní však tento údaj neplatí. Jedna z menších věží La torre Trepkor se v noci z neděle na pondělí 7. června 2004 zcela zřítla. A tak se na úpatí základních věží, z nichž nejmohutnější je 140 m vysoká Torre Grande (2.361 m), nachází rozsáhlý chaos sutí a velkých balvanů.

Významný italský deník Corriere della Serra napsal mírně sakrasticky: „Dnes k dosažení vrcholu věže Trepkor není zapotřebí ani lan, ani skob.“

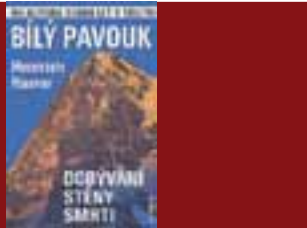
Geologové zahájili okamžitě zkoumání příčin této mimořádné přírodní katastrofy.

Jiří Novák

Bílý Pavouk

Heinrich Harrer

Textů o severní stěně Eigeru byla napsána spousta. Všechny měly dramatický náboj, zpravidla podle hrůz a úsilí, které protagonis-

té museli skousnout na cestě za stěžejním alpským výstupem. Kronika všech výstupů až do r. 1999 je nejuplnějším dílem tohoto druhu a velice se ostatním článkům vymyká. Jak také jinak, když jejím autorem je jeden z legendárních prvovýstupců, Heinrich Harrer (1912). Jméno velmi známé díky jeho knize Sedm let v Tibe- tu – těmi pro něho skončila německá expedice na Nanga Parbat těsně před vypuknutím 2. světové války. Harrer není jen vynikající horolezec („Výborných horolezců je spousta, ale starý horolezec, to je vzácnost!“ – V. Šírl), ale neméně dobrý autor. Jeho autentické líčení prvovýstupů bude patřit ke klenotům horolezecké literatury minulého století. Se stejným napětím dokáže převyprávět i další příběhy stěny, nazývané někdy Mordwand místo nordwand. Ale všichni, kdo stěnou vystoupili, vědí, že pověst smrtonosné stěny nebyla důvodem k jejímu prostoupení. Ten pravý důvod nikdy neřekli, protože snad ani nevěděli. Možná po přečtení Bílého pavouka na to přijdete sami. A když ne, také nevádí. Ale určitě si dobře počtete.

Kniha je doplněna i přehledem výstupů a pokusů od r. 1924, jmenovým rejstříkem a fotografickou přílohou jak z prvního průstupu, tak i z nových cest posledních let. Zkrátka kniha, ke které se budete vracet.

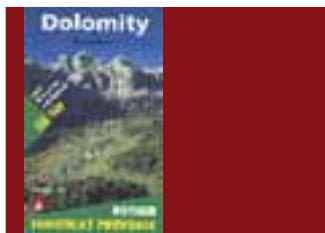
Formát 14,5 x 21,5 cm, 284 stran, 16 stran barevných příloh, pevná vazba s přebalem, cena v horokupectví: 250,-

-šp-

Dolomity

Franz Hauleitner

Dolomity jsou rájem nejen pro horolezce, ale i pro turisty všech úrovní. To si uvědomoval autor, když na průvodci pracoval a využil při tom svých letitých zkušeností a znalostí svých zamilovaných hor. Je zde popsáno padesát

polodenních, celodenních i vícedenních túr mezi údolími Eisacktal, Pustertal a Piavetal. Jsou tu jak oblíbené „klasiky“, tak i tajné tipy, pohodlná horská turistika „od chaty k chatě“, ale i náročné vrcholové túry s lehkými lezeckými úseky. Každá cesta je popsána slovně, je doplněna výřezem z detailní turistické mapy oblasti, ilustračním snímkem a grafem převýšení. Samozřejmostí je kapitola o pohybu v terénu, rejstřík vrcholů a cest. Zkrátka vynikající pomůcka na horskou dovolenou.

Formát 20 x 12 cm, laminovaná obálka, celobarevný tisk, 190 stran. Cena v horokupectví: 260 Kč. Vydalo nakladatelství freytag-berndt Praha v licenci Bergverlag Rother GmbH Mnichov.

-šp-

Sportovní lezení

Stefan Winter

Trochu zavádějícím názvem se nenechtejте zmást! Celé lezení je totiž sportovní – i horolezecké. Překladatel tohoto moc pěkného

dílka z pera odborníka a metodika na slovo vzatého, tím myslí také své lezení na skalách a překlíče, kdy sto procentní jistění je samozřejmostí a jde jen a jen o přelezení co nejobtížnější cesty. Samozřejmě je také v knize zpracována i metodika boulderingu, formy lezení stále populárnější. Umožňuje totiž trávení volného času v přírodě bez složitých manévru s jistícími prostředky a každý může s minimálním rizikem nalézt svoji hranici možností.

Velmi cennou je kapitola o možnostech zranění z přetížení, o vhodném a nejméně rizikovém (z hlediska zdraví) využívání chytů a také o léčení nejběžnějších lezeckých neduhů. Samozřejmostí je převodní tabulka obtížnosti, seznam a telefonní seznam s inter-

netovými adresami užitečných informačních center v celé Evropě. O tom všem se ve velmi čtivém textu, doplněném řadou názorných i „namlsávajících“ snímků, můžete dozvědět. I ti, co už dávno kouzlu tohoto odvětví podleli, se určitě nebudou nudit. Totiž – nikdy nemůžete znát vše.

Formát 15,5 x 20,5 cm, 128 stran, laminovaná obálka, celobarevný tisk. Vydalo nakladatelství KOPP v květnu 2004. Cena v horokupectví: 220 Kč.

-šp-

Westwand

Malte Roeper

V podtitulku knihy je uvedeno „Vysoké hory, zrychlený puls a náruživý sex“. Není to červená knihovna

-šp-

v alpské scenérii ani Hemingway – ale určitě si dobře počtete. Ono románů z lezeckého prostředí není až tolik. Rozhodně to není styl „zatlouču skobu a jdu dál“. Je to spíš zábavný i provokativní pohled na životní osud kdysi divokých horolezců, kteří časem vymění nespoutaný život za práci, rodinu a všední den. Ti, kdo lezou, svůj obraz v knize určitě naleznou, ostatní, zvláště dříve narození, nahlédnou na horolezecké oči dnešní generace. Ani oni se určitě nebudou nudit. Zkrátka pěkná knížka na deštivá odpoledne nebo na dovolenou – víc už se o románu psát nedá (nebo nesmí?)

Formát 13 x 19,5 cm, 184 stran, pevná vazba. Vydala ALTITUDA v květnu 2004.

Na stránkách www.horokupectvi.cz dostanete knihu za 250 Kč.

-šp-

Ötztaler Alpen

edition BERGE

Nejčerstvější přírůstek do knihovny prestižních obrazových publikací edition BERGE nakladatelství Bergverlag Rother pochází od Berndy Ritschela. Jeho prvotřídní fotografie a kratší text dalším slovem doprovázejí B. a M. Burtšcher, P. Freiberg, C. Geitner, G. Hirtreiter, A. Kammhuber, A. Klemmer, K. Scharr, R. Schiestl, Ch. Schneeweiß a A. Strauß.

Ötztalky jsou pro mnohé milovníky hor (a nemusí to být jen horolezci) ideálem vysokohorské scenerie, a od nálezu „ledového muže“ Ötziho jsou také v centru pozornosti alpské archeologie. Mimořádní znalci Ötztalských Alp přibližují vývoj krajiny, změny zalednění a ledovců, historii osídlení stejně jako možnosti vandrování, horolezecké i skialpinismu, vše, co si v této mnohotvárné horské skupině lze užít.

Bernd Ritschel ukazuje Ötztalky na krásných fotografiích ze všech ročních období a často také z neobvyklých úhlů záběru. Přitom svůj hledáček nezaměřuje „jen“ na velkolepé horské kulisy a horolezecké a další lidské hemžení, ale také na drobnosti u kraje cesty. Pestrost motivů veliká, od kytek a struktur skály i ledu po horská panoramata, od klidu a míru horských luk a jezer po divokost rozeklaných hřebenu a čistou krásu sněhových svahů. Mistrovské umění, barvy, tvary a stále se měnící světlo nabízejí oku skutečné lahůdky. Na celkovém dojmu má podíl i dynamická úprava, fotky (jen výjimečně černobílé) jsou malé i velké třeba přes celou dvoustranu.

Fotografie a texty tu však nejsou jen pro radost, ale i k užžitku. V závěru publikace nalezneme souhrn nejdůležitějších turistických informací: adresář turistických spolků, horských vůdců, chat, autobusové dopravy, seznam doporučené literatury a podrobných map. Dva překrývající se výřezy z turistické mapy f&b 1:75.000 zdobí předsádky publikace. V knize najde poučení i ten, kdo se bez velkých ambicí chce vydat na poznávací túru.

Parádní pozvánka do Ötztalských Alp má čtvercový formát 28,5 x 28,5 cm, 160 stran se 136 fotkami, tuhou vazbu s laminovaným přebalem a doporučenou cenu 39,90 EUR (www.rother.de).

Vladimír Procházka

Bergell

Populární systematické „zelené“ průvodce mnichovského naklada-

telství *Bergverlag Rudolf Rother*, zpracované podle směrnic UIAA, v posledních letech vycházejí ve dvou řadách, *alpin* a *extrem*. *Alpin* pro horské turisty a horolezce se všemi vrcholy oblasti, používanými turistickými stezkami a horolezeckými výstupy většinou nepřesahujícími II, ale objevují se tu i „trojky“ (IV spíše výjimečně). *Extrem* pro horolezce a „sportovní“ lezce zahrnuje výstupy těžší. Vypuštěny jsou vrcholy, na něž nevede nic nad III, a všeobecné informace jsou redukovány na minimum.

Na titulu nového aktualizovaného a zcela přepracovaného 7. vydání průvodce *BERGELL* od *Paula Nigga* však označen *alpin* či *extrem* chybí. Jde totiž o všeobjímajícího průvodce jak pro vysoké turisty, tak horolezce i lezce. Jinak se od ostatních „zeleňých“ neliší.

Vše se vešlo na 360 stránek, na nichž kromě popisů najdeme 65 fotografií se zakreslenými trasami, 62 schémat výstupů, 4 mapové skicy a na předšládkách 2 přehledné barevné mapky 1:100.000 od f&b. Autor, vedoucí horoškolky Bernina-Bergell v Pontresině, je desítky let jedním z nejkompentnějších znalců oblasti. Záběr jeho průvodce je od Val Bregaglia na JV, od skupiny Bernina na SV po Pizzo Ligoncio na JZ. Oblast důvěrně známá mnoha našim horolezcům i horolezkyňm, kde řada z nich i významně „zabodovala“. Piz Badile, Pizzo Cenglalo, Pizzi Gemelli, Bondanasca, Sciora... nádherný pravý bergellský granit stále přitahuje! A přestože těžště průvodce je pochopitelně ve výstupech na vrcholy, na své si přijdou i „prostí“ horští vandrovníci (např. vícedenní přechod přes Sentiero Roma na jižní straně hlavního hřebene Bergellu).

Průvodce kapesního formátu 167 x 119mm v měkkých plastových deskách a s kvalitní šitou vazbou (žádný salát po pár otevření!) stojí 19,90 EUR (www.rother.de).

Vladimír Procházka

■ **Ahoj horolezci!**

Na Festivalu horolezeckých filmů v Teplících v roce 1999 jsem společně s Heřmanem Jirkou Škopem a Ádru Kadlecem, kterým tímto děkuji za pomoc, prováděl průzkum veřejného mínění. Až teď jsem si našel čas vše převést do grafů. FHF jsme vybrali záměrně, protože se tam sjíždějí všechny skupiny lezců. Jsou tu pískaři, lezci z nepískovcových oblastí, lezci sváteční, ale i ti nejlepší. Také se tam každoročně konají závody v lezení. V Teplících večer je možné potkat spíše mladší lezce a v Ádru spíše starší generaci. Zvažovali jsme i další možnosti, Internet, ale ten nečte spousta lezců ani dnes, natož v roce 1999. Uvažovali jsme i o lístcích otištěných v Montaně, ale obávali jsme se toho, že nám je vrátí málo lezců.

V dotazníku lezci odpovídali na 22 otázek, které lezce nejvíce pálí. Výzkum byl proveden tímto způsobem: U vstupu do kinosálu Teplických ležela v pátek a v sobotu hromádka formulářů, kde si jej kdokoliv mohl vzít, vyplnit a vhodit do zapečetěné krabice, v které se jich posléze našlo 82 vyplněných. I nám se po festáku zdálo být toto číslo malé. Po konzultaci s odborníkem, ze střediska empirických výzkumů, je sice náš výzkum přibližný, ale lze jej směle publikovat.

Jedním z hlavních důvodů provedení průzkumu byla rozjitřená atmosféra mezi horolezci. Pravidla lezení sice existují, ale je spousta horolezců, kteří je porušují, což se pochopitelně nelíbí jejich zastáncům. Tento výzkum měl napovědět například nám členům Vrcholové komise Adršpach, jakým způsobem

řešit tyto protiklady. Jsme toho názoru, že pokud tato komise má něco rozhodovat, musí na základě nějakých konkrétních věcí, a tím suché statistické údaje nepochybně jsou. Pokud se vám tento průzkum líbí, můžeme uskučtečnit další. V současné době již mám kontakty na odborníky v oboru sociologie. Ve spolupráci s nimi je možné uskutečnit přesnější výzkum. Proces je to velmi složitý, lépe proveditelný za určité finanční podpory, ale možný. Výsledky nebudu příliš hodnotit, to je na vás, jak posoudíte věk lezců, jejich dosažené výkony s odpověďmi na konkrétní věci. Některé výsledky překvapily i mě samotného.

A nyní se můžete ponořit do světa otázek a odpovědí převedených na čísla a procenta.

Hezké lezení a méně emocí přeje
Lubomír Beněš Hronov

Průzkum veřejného mínění provedený v r. 1999 na FHF v Teplících

Kolik let lezeš?								
Počet os.	17	26	24	12	2	1		
Otázka	1-2 roky	3-5 roků	6-10 roků	11-20 roků	21-30	Nad 31 (45r.)		
%	21%	32%	29%	15%	2%	1%		
Do jaké obtížnosti jsi schopen lézt (v saské stupnici)?								
Počet os.	1	1	5	9	21	31	12	2
Otázka	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
%	1%	1%	6%	11%	26%	38%	15%	2%
Jsi spokojen s dosavadní prací Vrcholových komisí na pískovcových skalách?								
Počet os.	6	24	18	8	18	8		
Otázka	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne	Nevím	Je mi to jedno		
%	7%	29%	22%	10%	22%	10%		
Jsou důležité Vrcholové komise jako orgány, které bdí nad dodržováním pravidel lezení? (Předpokládá se, že v těchto komisích budou zást. všech důležitých směrů lezení, že to budou lidé schopni dialogu, ochotní kompromisu a lidé pracovití.)								
Počet os.	50	23	2	1	3	3		
Otázka	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne	Nevím	Je mi to jedno		
%	61%	28%	2%	1%	4%	4%		
Jsou nutná pravidla lezení?								
Počet os.	62	18	0	0	0	2		
Otázka	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne	Nevím	Je mi to jedno		
%	76%	22%	0%	0%	0%	2%		
O kolika vysekaných chytech víš? (počet)								
Počet os.	58	3	9	5	4	2	1	
Otázka	Nejsou	Jeden	Dva	Tři	Pět	Deset	Čtrnáct	
%	71%	4%	11%	6%	5%	2%	1%	
Co navrhuješ udělat s cestou (jejím autorem), ve které je vysekaný chyt? S zacementováním souhlasilo celkem 21 dotázaných. Pozor, se zastřením autora souhlasilo celkem 27 dotázaných.								
Počet os.	19	3	25	17	8	3	7	
Otázka	Chyty zacementovat	Cestu zrušit	Cestu ponechat	Autora zastřelit	Je mi to jedno	Zacementovat, zrušit, zastřelit	Zrušit, zastřelit	
%	23%	4%	30%	21%	10%	4%	9%	
Uvítal bys, kdyby v Ádru vznikly spáry určené pro trénink?								
Počet os.	31	18	10	12	6	5		
Otázka	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne	Nevím	Je mi to jedno		
%	38%	22%	12%	15%	7%	6%		
Uvítal bys, kdyby v Teplících a Ádru (ve městě) vzniklo více lehčích, zajištěných cest?								
Počet os.	39	21	7	5	2	8		
Otázka	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne	Nevím	Je mi to jedno		
%	48%	26%	9%	6%	2%	10%		
Souhlasíš s dodáním dalšího jistění do cest, kde se pravidelně stávají úrazy?								
Počet os.	51	13	7	9	1	1		
Otázka	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne	Nevím	Je mi to jedno		
%	62%	16%	9%	11%	1%	1%		
Souhlasíš s dodáním dalšího jistění do míst, kde cesta pozbyla původního jistění? (strom, vylomené hodiny, klíčový chyt)								
Počet os.	58	10	6	2	3	3		
Otázka	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne	Nevím	Je mi to jedno		
%	71%	12%	7%	2%	4%	4%		
Souhlasíš s dodáním dalšího jistění do cest, které se pro svoji nezájímavost nelezou? (Počítá se pouze s několika málo významnými cestami a po dohodě s prvovýstupcem.)								
Počet os.	32	25	9	7	3	6		
Otázka	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne	Nevím	Je mi to jedno		
%	39%	30%	11%	9%	4%	7%		
Uvítal bys, kdyby bylo možno cesty zajištit vedle kruhu také nýttem, či borhákem?								
Počet os.	17	13	16	19	5	12		
Otázka	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne	Nevím	Je mi to jedno		
%	21%	16%	20%	23%	6%	15%		
Pohlaví								
Počet os.	71	11						
Otázka	Muž	Žena						
%	87%	13%						
Kolik je ti let?								
Počet os.	34	33	12	3				
Otázka	12 - 22 let	23 - 30 let	31 - 40 let	nad 40 let				
%	41%	40%	15%	4%				

Skorosmrt na laně

aneb Skoromrtvý fotograf

Čirou shodou okolností jen pár dnů po vyjití minulé Montany s matroščlánkem *Komu zvoní hrana* jsme dostali zvláštní vydání amerického *Climbingu*, *Photo Annual 2004 Special Edition*. Tam nám padla do oka reportáž *The Wake-Up Call*. Význačný lezecký fotograf *Michael Clark* v ní popisuje „veselou příhodu z natáčení“ o setkání s hranou, která jej málem stála život.

Stalo se to v *Black Hills* v Jižní Dakotě, třetího „cvakacího“ dne. Lezci *Larry Schaffer* a *Cheryl Mayer* pro fotografa zavěsili šedesátimetrové statické lano do lehce převislé stěny *East Gruesome Spire*. Při pohledu zdola lano asi po padesáti metrech mizelo za břichatým podvrcholovým převisem.

Když se Michael jumarováním přiblížil pod převis, všiml se, že lano je ostře ohnuté přes velký křemenný krystal, vyhřezlý ze skály nějakých šest metrů nad ním. Odrazil se ve snaze lano z krystalu uvolnit, ale přitom si všiml, že lano tam vypadá podivně tenké. Další pohled byl ještě horší, viděl bílý materiál jádra lana včetně několika roztrpčených pramenů. Vypadalo to, že visí jen na posledních zbytcích opletu! Pokud by nevydržely, znamenalo by to nevyhnutelný pětapadesátimetrový pád na ubíhající žulové plotny...

Mike volal na lezce, kteří byli na vrcholu nad převisem, aby mu hodili lano. Odpověděli mu, že musí počkat, že to bude chvíli trvat. Zařval: „*Hodte špagát hned ted!*“ Nad převisem se objevil Larry a na první pohled pochopil překerní situaci. Michael zatím v bezchytové stěně visel nehybně jak jen mohl a čekal, že fixní lano praskne. Hlavou se mu bezmyšlenkovitě honily podvědomé modlitby a připravoval se na konec.

Záchranné lano mu spadlo přímo před nos. V životě se tak rychle nenavázal jako teď. Jakmile byl jistěn, jumaroval nahoru přes poškozené místo fixu. Tam zjistil, že visel na posledních třech pramenech jádra lana!

Po návratu na „pevnou zem“ přišlo obrovské uvolnění. Nebe hned bylo modřejší, kytky pestřejší. Život vypadal neskutečně, smrt se nezdála tak blízká jako předtím. To Michaela přinutilo

přemýšlet o tom, co je opravdu důležité.

O pár dnů později už zase visel v *Cathedral Spires*. Byl pořád ve střehu, nervózní, kdykoli slyšel jak lano dře o skálu – a nervózní z toho už nejspíš navždy zůstane...

Podle uvedeného článku volně zpracoval

Chroust

Quo vadis, špagáte?

Když na scénu vstoupili v šedesátých letech *The Beatles* tak to způsobilo docela slušný šruml. Ne všichni brouci na scéně ovšem mají stejný ohlas. A stejně je tomu i se špagáty. Jeden seržant *Pepř* například tvrdí, že já tvrdím, že on tvrdí, že basa tvrdí. *Safraporté*, teď vážně. Byl jednou jeden Řek a ten mi řekl, že jsem prý řekl, že něco je a pak to není. A tak to není. Ono to je. Co je? Na „*Singsing*“ webu opravdu bylo a je vyčerpávající povídání o *Traverz Edži*, jak bylo slíbeno. Je to tam od apríla a nikdo to neodpáře. Akorát seržant *Pepř* haní práci lidí, kteří to připravovali. Takže tak.

Tedka teda: „*Quo vadis špagáte, kam kráčí vývoj horolezeckých lan?*“ Když v osmdesátym pátým *Kurzbock* vynesl na světlo *Stratos* byla to la-bomba. 10,5mm single lano s hmotností 75g/m s jádrem opleteným dodatečně silonovým monofilamentem. A dneska? Dá se říci, že obyčejná dobře upletená, dobře tepelně stabilizovaná 10,5mm vydrží stejný pád přes ostrou hranu jako „*mirákl*“ *Stratos*. Proč to je? V roce 1985 byla chemická čistota vláken a jejich pevnost na nižších hodnotách než v roce 2004 (rozdíl je téměř 20 let ve vývoji polymeru nylon = polyamid = silon). Poměrná pevnost vláken je u dnešní suroviny až o 20% vyšší než před dvaceti lety. Dnešní nylon má vyšší modul pružnosti v tahu, nižší trvalou deformaci.

Za vším stojí hmota, přátelé. *Nikoli voodoo* a *black magic*. Termo-stabilizační procesy, kterými

se z nylonu dělají jojo horošpagáty jsou také na nepoměrně vyšší úrovni. Dnešní techno-hip-hop kouzelník dokáže např. z původních 20% tažnosti přetruhu surového nylonu udělat až 70% tažnosti při přetruhu u hotového *climblana* (odtud pramení nízké rázovky a počty pádů). K tomu přidejme teflon a podobné lektvary, a máme „*majstrštyk*“ v lanařině. Dnešní lana prostě umí daleko více absorbovat energii pádu. A proto ani *EN 892* (norma na testy horolan) není irrelevantní. Ona velmi přesně monitoruje absorpci energie. A dál se ptám.

Quo vadis, vývoji špagátů? On se totiž náš špagát moc nikam nechystá. Dnešní horolana jsou závislá na vývoji nylonu, případně dalších polymerů, které spadnou jako droby ze stolu obrovských odvětví, např. kordy do pneumatik. Na konferenci v Turíně, pár let nazad, to byl de facto oficiální závěr. *Outdoor lanařství* je ve stagnaci z toho pohledu, že současný nylon je na vrcholu výkonu (pevnost, tažnost, chemická čistota) a je to příliš malý obor, aby pro něj speciálně někdo vyvíjel „*spešší*“ polymer.

Spotřeba celého *outdoor lanařství* je cca 2.800 tun nylonu/rok (odborný odhad). Považte, že jenom v USA vzniká ročně 500.000 tun odpadu z nylonových a polyesterových koberců. *Outdoor lanařství* musí čekat co *giga* firmy na výrobu nylonu vyrobí pro někoho a co se náhodou bude hodit pro *outdoor lana*. Tohle odvětví je textilním trpajzlíkem. Kam jde dnešní vývoj lan? Lehčí lana, menší průměr, nižší rázovka, informační čipy na sdělení informace o laně, zplstňovaný oplet pro větší oděruvzdor. Dává to něco tomu základnímu dilematu? Mám bezpečnější lano na evakuaci, když mi jej poničí ostrá hrana, *pendl*, spára, pád šutru? Dnešní *outdoor lanařství* a koncepce lana se v podání špičkových firem nachází na vrcholu. Koncepce toho lana je téměř vyčerpána. Tou dnes již starou koncepcí je oplet a uvnitř např. 12 jader. Stejně jako budou brzy vyčerpány zdroje ropy (z toho je, kamarádi, vaše horolano). Auta budou jezdit brzy na hydrogén aka vodík. Ale na čem poleze moje pravnučka, až se za ropu bude platit diamanty? Asi zase na konopí. Zase to tady zavoní starým dobrým indickým konopím.

Radek Fáborský

CamelBak® M.U.L.E.

Vak na vodu v podobě malého lehkého batůžku není mezi našimi čtenáři jistě věcí neznámou. Firma *CamelBak®* připravila pro letošní rok novinku.

M.U.L.E. nabízí třílitrovou nádrž na tekutiny, plus dalších 4,9 litru využitelného objemu. Různé drobnosti můžete lehce přenášet ve třech kapsách na zip a ve zvláštní vnitřní kapse batohu. A kdyby i to bylo málo, k dispozici máte ještě další dvě kapsy na vnější straně batůžku. Komfortní nošení zaručují odvětrávaná záda a odnímatelný berdní pás.

Poněkud úsměvně zní v tiskové zprávě zmínka o tom, že vysoce moderní „*maskáčová*“ barva batůžku udržuje nápoje po dlouhou dobu chladnější (nebo v zimě teplejší), než je okolní teplota. Každopádně je v tomto ohledu ve srovnání s jinými podobnými výrobci *CamelBak®* na špičce.

Objem:	3 l
Rozměry:	45,7 cm x 20,3 cm x 10,1 cm
Obsah nákladního prostoru:	4,9 l
Váha prázdného rezervoáru:	0,76 kg
Barvy:	Maskáčová, Oranžová, Černá, Zelená
Doporučená cena:	79,90 Euro

Dealer pro ČR:
 Progress Cycle, a.s.
 V Náklích 7
 147 00 Praha 4
 www.progresscycle.cz
 tel.: +420 241 771 181
 fax: +420 244 401 575

JAVOROVÉ BAŠTY

(južná stena)

Štít v hlavnom hrebeni, ktorý má spoločnú základňu s Malým Javorovým štítom. Od Javorového štítu ho oddeľuje Javorová škára. Má dva vrcholy, a to východný a západný, ktorý zas rozdeľuje Javorová štrbina. Kým do severných dolín vysiela cez Malý Javorový štít dlhý Javorový hrebeň, zatiaľ na južnú stranu do Veľkej Studenej doliny krátky hrebeň, s kamenistým plateau.

Južná stena, vysoká zhruba 200 až 250m, poskytuje kvalitné výstupy v perfektnéj skale. Výstupy, ktoré tu uvádzam, umožňujú každému horolezovi vybrať si od klasických ciest až po extrémne výstupy.

Najjednoduchší zostup do Veľkej Studenej doliny jeho J stenou – ľavou časťou steny v pohľade na štít alebo hrebeňom do sedla sedla Malý Závrat a roklinou do doliny. (CH – I, 1,5 hod.), alebo roklinou vpravo od výstupu č. 32 (exponované)

1. výstup: A.Englischová, K. Englisch, J. Hundsdorfer sen., 13.VII.1897

1. zimný výstup: G. A. Hefty, G. Komarnický, 9.XII.1911

Prehľad výstupov:

1. A. Grosz, B. Palencsár, A. Wiegandt, O. Zuber, 10.X.1920, kl. III, hore I, 2 hod., AP/74, K.1378

zima: M. Cikánek, V. Vaculín, J. Slovaček, O. Valečka, 8.IV.1955

2. Antoníčková, R. Antoníček, Forejtník, Grosz, O. Lásková, M. Mackú, Ruchovská, 24.II.1956, kl. III, 1 hod. AP/97

3. J. Lukáč, A. Rapoš, 23.VI.1951, kl. IV, 2 hod. AP/79, K.1379

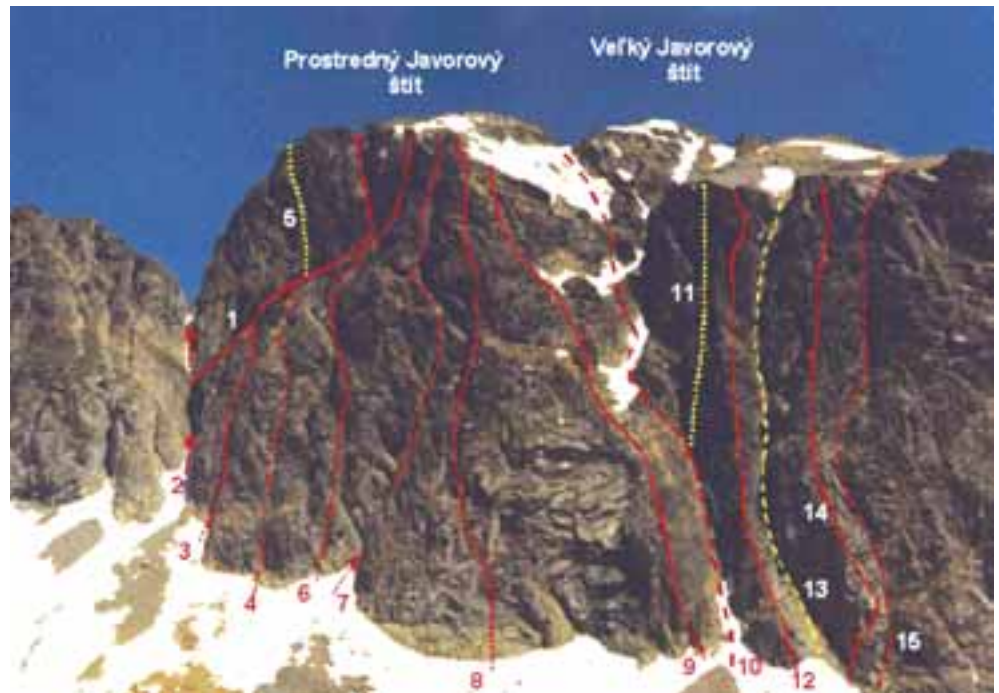
4. J.Sawickí, Š.Zamkovský, 29.VIII.1932, kl. IV, AP/75, K.1380

5. „Z rampy“

V. Šastinská, V. Beránek, 10.X.1973, kl. IV-, (bez bližších podrobností)

6. V. Bretová, B. Karasová, J. Mašek, L. Vodháněl, 5.VIII.1951, kl. V, 3 hod. AP/81, K.1381

7. Z. Brüll, S. Motyka, Š. Zamkovský, 30.IX.1934, kl. IV, 2,5 hod. AP/77, K.1382

zima: M. Jaškovský, J. Velička, 18.IV.1956

8. A. Gramowski, K. Spáth, leto 1961, kl. V, (pravdepodobne len horná časť)

1. zima: P. Bednařík, V. Šmat, 21.III.1971, kl. V, A1, 4 hod. (opis)

1. leto: S. Borák, L. Králíček, 23.X.1976

2. leto: J. Drahonovský, L. Kořínek, 9.VI.1979

9. T. Orłowski, A. Puškáš, W. Żulawski, 25.VII.1953, kl. IV, 2 hod. AP/84, K.1383

10. K. L. Horn, J. Serényi, 26.VIII.1911, kl. II-III, 2 hod. AP/73, K.1384

zima: S. K. Zaremba, 29.XII.1930

1. zlyžovanie: V. Tatarka, 6.IV.1986

11. Rusnák, Kozub, 8.VIII.1973, kl. V, A1, (bez bližších podrobností)

12. F. Kelle ml., J. Šuna, 28.VIII.1951, kl. III-IV, 2 hod. AP/82, K.1385

2. leto: I. Hrablíková, M. Valovič, IX.1957

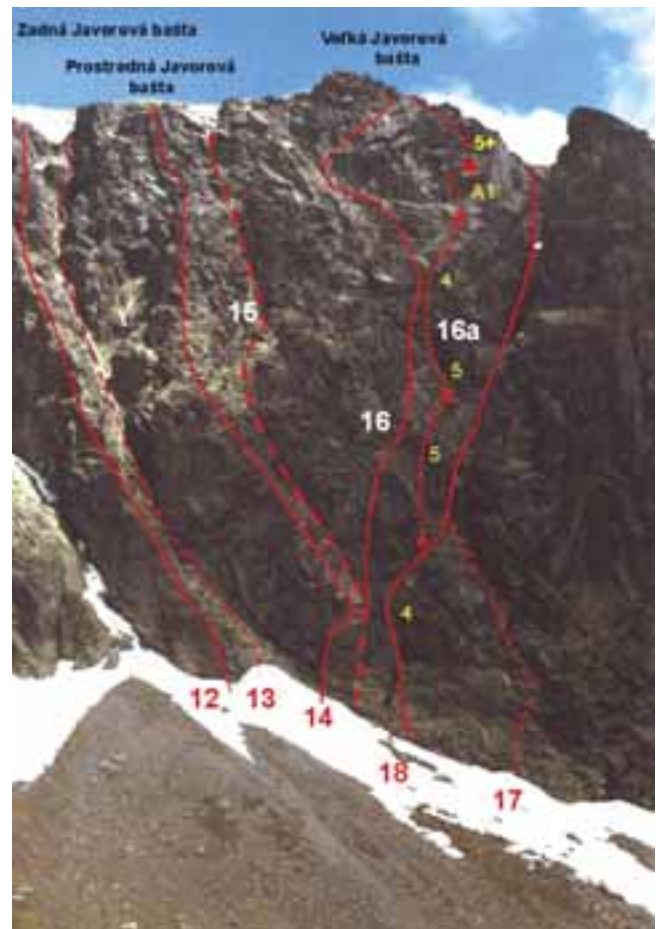
13. V. Fronc, J. Kvasnička, J. Pubiš, F. Ždiarsky, 9.VIII.1950, kl. IV, V, 4 hod.

14. O. Hala, L. Vodeřacký, 10.VIII.1971, kl. V, 3 hod.

2. leto: E. Vališová, L. Králíček, 12.IX.1976

3. leto: S. Drlík (sólo) 10.X.1978, s novým nástupovým variantom

4. leto: J. Gurník, D. Viest, 29.X.1983

15. „Bendíkova cesta“

J. Bendík, A. Štolc, 29.III.1958, kl. V, 5 hod. AP/85, K.1387

16. „Paleníčková cesta“

L. Paleníček, M. Laco, 6.VII.1969, kl. V-

2. leto: A. Pavlů, J. Kučera, 1.IX.1970

3. leto: E. Bobačicová, A. Andráš, V. Tatarka, 13.X.1977

4. leto: M. Kořínková, L. Kořínek, 8.VII.1981

16a. „Tatarkove pokusy“

P. Jackovič, J. Gurník, 27.VIII.2000, kl. V+, A1, 5 hod.

17. „Krupitzerov komín“

Z. Brüll, A. Krupitzer, J. Novák, J. Lux, Z. Lux, T. Rundfeld, J. Ullmann, M. Winternitz, 14.VII.1930, kl. V, 4 hod. AP/76, K.1388

1. zima: B. Hoftych, J. Novák, M. Turek, 3.IV.1956

2. zima: M. Jaškovský, J. Velička, 17.IV.1956

3. zima: J. Sláma, J. Weincziller, 20.XII.1958

18. „Puškašov variant“

F. Kele ml., A. Puškáš, 1.V.1952, kl. **V**, 3 hod. AP/83

19. pravdepodobne už J.Mašek, L.Vodháněl, leto 1950, kl. **IV**, 3 hod. AP/80, K.1389
popis A. Rapoš, K. Zlatník, 8.VII.1951

1 zima: M. Jaškovský, J. Velička, 19.IV.1956

20. „Jojo“

Adamek, Packo, Hromkovič, 5.X.1985, kl. **VI**, 5 hod.

2. leto: P. Jackovič, P. Hamor, 20.VI.1993

21. „Žltý kút“

B. Adam, V. Tatarka, 3.XI.1982, kl. **V+**, 4 hod. (možno lezené už skôr)

2. leto: P. Jackovič, P. Hamor, 10.VI.1993

22. K. Hauschke, M. Doubek, 23.VIII.1962, kl. **V+**, **A1**, 6 hod.

2. leto: M. Orolín, Mičoch, leto 1967

3. leto: V. Farkaš, M. Neuman, M. Kriššák, leto 1970

4. leto: A. Pavlů, V. Starčala, 12.IX.1973 (opis)

5. leto: M. Milová, J. Zarkocy, S. Lacko, 16.IX.1973

23. „Septembrová“

Králíček, Lučeníč, 22.IX.1979, kl. **V+**, **A1**, 7 hod.

2. leto: M. Krajč, Macek, leto 1979

3. leto: J. Gazík, Čížik, leto 1979, od 6 stanovišta cestou Vlček – Svoboda

24. Vlček, Svoboda, leto 1970, kl. **V**, **A1**, 4 hod.

2. leto: L. Benešová, V. Tatarka, (opis), 17.IX.1973

3. leto: S. Lacko, J. Zarkócy, s narovnávajúcim variantom, 21.IX.1973

4. leto: E. Vališová, L. Králíček, 27.IX.1976

1. zima: L. Szabo, V. Beránek, III.1978

2. zima: M. Krajč, XII.1978

25. „Tatarkova cesta“

V. Tatarka, Korecký, 6.IV.1974, kl. **V+**, **Ao**, 4 hod.

2. leto: I. Čevan, J. Lamačka, V. Paulík, P. Kopernický, 31.VII.1974

3. leto: S. Pálešová, J. Milo, L. Králíček, 17.VI.1976

1. zima: A. Rössler, M. Žáček, 6.III.1980, 7 hod

1. OS: P. Jackovič, Kallo, 3.IX.1987, kl. **VI**

1. RP: českí horolezci, 28.IX.1987

26. „Ťažký kút“

L. Králíček, J. Milo, 25.VI.1983, kl. **VI**, 4,5 hod.

2. leto: F. Hudek, M. Kuchar, VIII.1983

3. leto: O. Vincze, J. Samel, 28.VIII.1984

1. solo: P. Jackovič, 2.VII.1994

27. „Cesta Martinčanov“

Prochádzka, P. Mížera, VIII.1971, kl. **V**

2. leto: V. Beránek, J. Štelbasky, 20.V.1973

3. leto: V. Slivka, V. Tatarka, 29.VIII.1973, s variantom vľavo

4. leto: J. Zorkócy, S. Lacko, 15.IX.1973

1. solo: P. Jackovič, 31.VIII.1988

28. „Návraty“

L. Králíček, J. Milo, 25.VI.1983, kl. **V+**, **Ao**, 5,5 hod.

2. leto: Frič, Karabinoš, 31.VIII.1984, s variantom vľavo poza vežu, kl. **V+A1**

1. solo: P. Jackovič, 2.VII.1994 – pôvodný smer

29. „Platňami“

M. Belica, V. Tatarka, 6.X.1973, kl. **V+A2**, 7 hod.

2. leto: Karafa, Michalik, 18.VIII.1974, s variantom vľavo poza vežu, kl. **V+A1**

3. leto: P. Košík, J. Štefanatný, J. Civilis, 13.IX.1974

4. leto: L. Králíček, J. Milo, 9.V.1976

1. zima: Teplý, Vaníček, 6.III.1980

1. RP: P. Jackovič, D. Viest, 27.VI.1987, kl. **VI**

30. „Depresia“

M. Pelc, L. Pálinček, 24.X.1976, kl. **IV+**, 4 hod.

2. leto: Z. Demján, P. Hargaš, 11.VI.1977

3. leto: V. Beránek, M. Hoholík, 13.XI.1978

4. leto: J. Hyžný, Holý, VII.1980

1. zima: T. Grajpek, P. Grzesik, P. Kwiek, K. Mosingiewicz, 10.II.1980

2. zima: M. Dorociak, L. Kořínek, 22.II.1982

31. „Spišská cesta“

M. Bušovský, M. Hutlák, 10.VII.1971, kl. **V A2**

3. leto: M. Kořínková, L. Kořínek, P. Hybner, 4.IX.1975

1. RP: M. Pelc + druh, leto 1978
2. RP: J. Gumík, L. Sochor, 14.VII.1979

3. RP: P. Jackovič, D. Viest, 27.VI.1987

Poznámka: v súčasnosti sa táto cesta lezie prevažne voľne, kl. **V+**, mnohí však lezú z 3. štandu priamo hore, čo je vlastne variant kl. **IV**.

32. „Platňami“

J. Gurník, Š. Zajac, 29.V.1977, kl. **IV**, 2 hod.

1. zima: L. Kořínek, J. Drahoňovský, 26.II.1979

2. zima: J. Voderacký, V. Šatava, 5.II.1983

1. solo: P. Jackovič, 19.IX.1993

33. „Variant cez biely vylom“

Barabaš, V. Zahor, V. Zboja, 5.X.1980, kl. **IV+**, 3,5 hod.

1. solo: P. Jackovič, 4.VII.1994

Text a foto: Jozef Gurník

Spazzacaldera (2.487 m)

Východní stěna
Převýšení: 100–200 m

Jedná se o výraznou širokou skalní stěnu na orograficky levé (západní) straně údolí Albigna. Tvoří základ masivu, který kulminuje výraznými věžemi Il Dente a La Fiamma. Stěna je snadno přístupná od konečné stanice lanovky u přehradní hráze Albigna. Také sestupy jsou jednoduché, a tak lze stěnu Spazzacaldera v podstatě označit za velkou „sportovní lezeckou stěnu“.

Ve východní stěně vede v současné době 36 cest. K oblíbeným klasickým výstupům velehorského charakteru patří výstup normální cestou V stěnou a SZ hřebenem s případnou kombinací na elegantní věže La Fiamma (n.c., V/VI) a Il Dente (n.c., V/A1 a Via Aria, VIII).

Spazzacaldera vyniká velmi pevnou skálou a většina cest je kvalitně zajištěna.

Východiska:

■ Vicosoprano (1.067 m), camping, cca 1 km ke stanici lanovky.

■ Pranzaira (1.200 m), parkoviště u lanovky vedoucí k přehradě v údolí Albigna.

■ Capanna da l'Albigna CAS (2.336 m).

Přístup: lanovkou z lokality Pranzaira – v provozu od 1. 6. do 30. 9. v době od 7.00 hod do 16.45 hod., jízdu lze objednat s úhradou celé kapacity osmi osob i v jiném období. Od horní stanice po pohodlné cestě 40 – 50 min. k chatě. Od údolní stanice pěšky po značené cestě celkem 3,5 hod.

Nástup:

■ Konečná stanice lanovky u přehrady Albigna.

Nástup od objektu Casa dei Guardiani (2.163 m) – po výrazné cestě k úpatí stěny, 10 až 15 min.

■ Rifugio Albigna (2.340 m).

Nástup: po sestupu k hrázi přehrady, výstup k úpatí stěny, 20 min.

Výstupové cesty:

1. Via Seifert

Siffredo Negrini, 2002

Obtížnost: 1 délka VII+, 3 délky VII- a VII.

Sestup slaněním.

2. Nebel des Grauens (Leni Links)

Prvovýstupci neznámi, 1985

Obtížnost: 1 úsek VIII (VII+, AO), 3 délky VI+ až VII+, zajištění spity, dále sada vklíněnců, 5 délek, 2–2,5 hod.

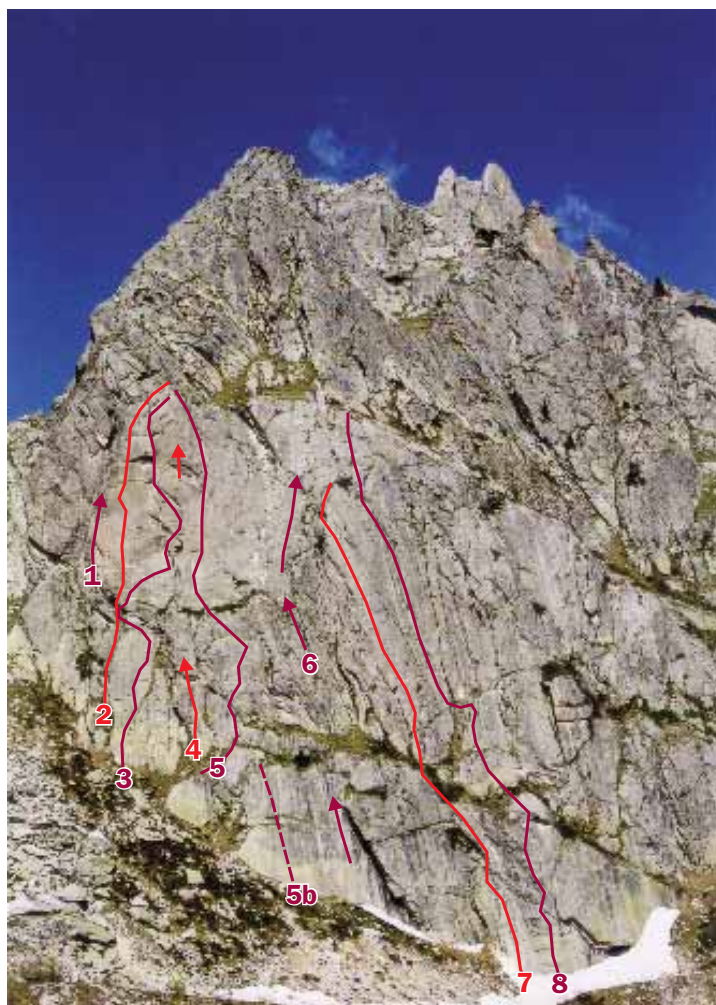
Obtížná cesta po strmých plotnách.

3. Via Leni (Variante Erwin)

V. Eggenberger, J. Bardill, P. Müller, 15. 9. 1978

E. Kilchör, E. Frei, S. Negrini, 1981 (varianta ve spodní části)

Obtížnost: 1 úsek VII- (AO), často V+ až VI, dobré stabilní zajištění, dále sada vklíněnců a smyčky, 2 hod.

Nádherná cesta v plotnách a koutech. Původní nástup se dnes nepoužívá.

4. Va'col vento

S. Negrini, 2003

Obtížnost: úvodní délka VIII-, další 3 délky VII až VII+.

5. Tirami su

F. Giacomelli, R. Rossi, F. Gallegioni, 25. 7. 1986

Obtížnost: 1 úsek VII, řada míst VI až VII-, kvalitní vysokobování, k dalšímu jistění vklíněnce a friendy 2 a 2,5, čas 2–2,5 hod.

Varianta nástupu přes „spodní plotny“, obtížnost: VII- a VIII- (6c+), 2 délky.

6. La stria

F. Giacomelli, R. Rossi, 24. 6. 1993

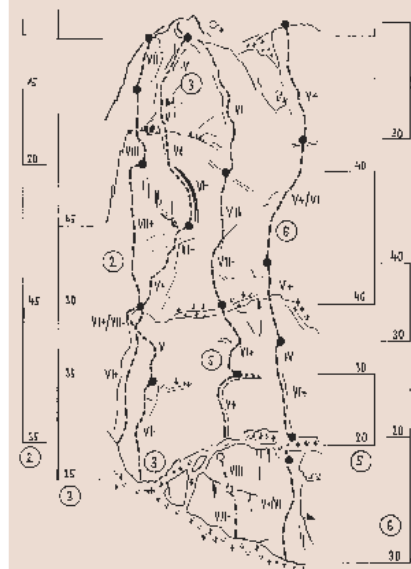
Obtížnost: 1 úsek VI+, dále V+ až VI, k jistění vklíněnce a friendy velikosti 2 až 3,5, 3 hod.

Sestup:

Z vrcholu pilíře, kde končí cesta Via Leni, sestoupíme k travnatému sedátku. Ze stanoviště slanění 20 m do žlabu za věží. Po pěšince sestup k malému výšvihu (cca 5 m), slaněním nebo sestupem k travnatým svahům.

■ Většinou cest lze slaniť.

Poznámka redakce: Tyto a mnoho dalších podobných informací najdete v průvodci, který spolu s Jiřím Novákem připravuje vydavatelství Montana. Vyjít by měl na sklonku podzimu.

Jiří Novák

Simona Ulmonová

(Hudy Sport) a Tomáš Bardas jeli nasát první jarní slunce do Saint Leger, kde Simona během dvou týdnů vylezla Cool Frenesis 7c+/8a, Barbule 7c+/8a, Hilti Blues 8a, Hilti 8a, Tomáš přidal několik 8a, 8a+.

Nic těžšího se nezkoušelo, prsty ještě zlobí. V Labských pískovcích Simona vylezla Skurutí běh Xb (fotografie je na 3. str. obálky), Bestseller Xa, Hop nebo Trop Xa, Psí život IXc, Tvrdolín IXc.

T.B.

Severní Morava jede na plný plyn

Osa Ostrava – Havířov – Třinec už zase jede na plný plyn. Skupina individualit a párů jede ve starých kolejkách. Potkává se na trénincích, na skalách, fandí si a výkony padají.

Míša Drlíková: Z Francie si letos na jaře přivezla podle mne nejhodnotnější sérii. Sice tu není další 8b, ovšem cesty jako **Le Placard 8a+/b** či **Stiqueul man 8a+**, mají pro zasvěcené neméně váhu. Obě cesty vylezla v St. Leger. Odtud též pocházejí její další trofeje **Legitime demence 8a+** a **Le Prince du lactique 8a+**. V Lourmarin přidala **Le Zimbrecoude 8a+** a **The Troopier 7c flash**. K tomu můžeme připočítat ještě dvě 7c+ ve stejné oblasti, O.P.M. a Hard Rock, obě PP. No, to už je něco, to je výčet!

Saša Gendová: Nejsilnější bouldristka severní Moravy zatím dolezla jen starý rest z Ospu, třicetimetrový **Oktoberfest 8a**, ovšem jakmile se přeorientuje z boulderingu na vytrvalost, mohou padat hodně těžké cesty.

Simona Ulmonová: Na dálku monitorujeme i výkony Simony, která je už sice trvale v Čechách, ale několik let patřila do srdce tohoto týmu a v našich srdcích zůstává. Simča podala krásné výkony v St. Leger: **Cool Frenesie 8a**, **Barbule 8a**, **Hilti blues 8a** a **Spit blues 8a**.

Milan Genda: Se svou ženou Sašou provozují vlastní bouldrovku, kde rozvíjí svoji vrozenou sílu. Trénink zúročil již v březnu v **St. Leger: Abregenief 8b**.

Petr Pen Šindel: Náš skalní Paganini (koncertuje na housle a nejen v hospůdkách pod skalami!) má fazónu, je našláplý, ačkoli se nám to snaží vymluvit (a rozehnat na kole, cha cha). Už druhý rok se zaměřuje na sportovní lezení. Prospívá mu to, stále se

zlepšuje. **El Chorro: 8a, OS. Višňové: Haremheb 8b/b+. Labák: Šílený tanec Xc/Xla (8a+/b), 3.p. Skurutí běh Xb (8a), 4.p. El Niño IXc, OS. Teplice: Ztracený sen Xc (8a). Ceredo: L'eterno Riposo 8a+, 2.p. Apokatastasis 1.dl. 7c+, OS. Súlov: Chimera 8a, 2.p.**

Aleš Fiala: Čerstvý padesátník pokračuje na své „cestě za extrém“. V červnu vylezl v **Súlově** své první **7c+, Scarabeus**.

Michal Cienciala: Letos zažívá comeback. Ruce bolí mnohem méně než dosud, čehož s radostí využívá na nové tvrdé a časté tréninky. Ambice nejsou malé, potřebuje se však ještě dobře rozlézt na skalách. Zatím po mnoha pokusech **Kumm Ombo 8b, Višňové**. Jeho první 8b od zranění v roce 2000. V Súlově moc nechybělo, aby flashl 8a (Chimera) a první vylezl nové 8a+. C'est comme 8a+, Súlov 1. přelez.

A autor článku? Po zranění prstu znovu objevuje radost z prvního 7b flash, 7c+ na druhý pokus a 8a na třetí. 8b nebo 7b? To je stejné. Radost přichází, když člověk překoná sám sebe. Těsně před uzávěrkou tohoto čísla stihnul druhý přelez C'est comme 8a+, Súlov.

RT

Hubeři běhají v Zodiacu

Na El Capu ještě zůstaneme. Thomas a Alexander Huberové vylez-

li touto legendární stěnou cestu **Zodiac (5.13+)** za méně než dvě hodiny! Nešlo o náhodu. Oba Němci systematicky snižovali původní rekord (2 hod. a 31 min.). Jak se vyjádřil Alex, důležitý byl jejich dřívější pokus přelézt cestu volně. Díky tomu znali všech šestnáct délek do nejmenších detailů. V červnu se jim podařilo srazit čas na 2 hod. 10 min. Nejprve si celou cestu znovu prolezli a zkoušeli najít nejrychlejší možnou lezeckou sekvenci. Thomas vyváděl první polovinu cesty (8 délek), a to v čase 57 minut. V té době už Alex podle svých slov věděl, že se nemohou dostat pod dvě hodiny – druhá část cesty je delší a těžší, a tak nešel „naplno“. 17. června se bratrům cíl splnil. V půlce stěny předal Thomas Alexovi vedení v čase pod 51 min., a ten vyrazil nejrychleji jak jen mohl. Celkově oba bratři vylezli stěnou za 1 hod. a 51 minut. Až si jednou splníte svůj lezecký sen a vypravíte se do Yosemite, kde naložíte haulbag a pomalu začnete stoupat, dejte si pozor, bedlivě se dívejte. Možná kolem proběhnou bratři Huberové.

Gaskins „dal“ 5.15

Briton John Gaskins přelezl krátkou silovou cestu **Violent New Breed (5.13a, tedy 9a+)**. Cesta vede přes dva nýty a je siše bouldrového charakteru. Gaskins je

Je tady nový boulder,

který se mi po dlouhém zkoušení podařilo přelézt v Labáku, celkem má asi 25 kroků s nepříliš dobrým odpočinkovým místem uprostřed. Navržená klasifikace 8B+, jméno *Piece of my life*. Další úspěchem z poslední doby je celkově pátý přelez údajně nejtěžšího frankenjurského traverzu **Crashpad Dummy 8B+**. Asi sedmimetrový traverz v sobě nemá žádné extrémně těžké místo, ale stejně tak zde není jediný chyt, na kterém by se dalo alespoň trochu sklepnout. Obtížnost graduje těsně před koncem. Obě věci jsou si charakterem lezení poměrně blízké, nicméně *Piece of my life* se mi zdá, především pro svou délku, těžší. Na závěr poděkování firmám Hudysport a PAD.

Rosta Štefánek

(vedle Steva McClureho) považován za jednoho ze dvou dnes nejsilnějších britských lezců. Na svém kontě má několik boulderů za V15 a pár skutečně těžkých cest. Historie výstupu je zajímavá. Již před lety byl Briton blízko přelezu, a ohodnotil jej na 5.14d. Jednoho dne však našel pod skálou useknutý klíčový chyt a magnetizovaný nápis „Tut, Tut“ na skále. Rozladěn přemýšlel o dolepení chytu, ale pak se ně celou věc vykašlal a dal se na boulderig. Nedávno však přišel na to, že nabral takovou sílu, že je schopen klíčové místo přelézt bez chybějícího chytu. Topo a foto na: www.ukc-climbing.com.

3.– 4.6. 2004

se ve Skaláku uskutečnilo přelánění z Čertovy Ruky na Maják. Akci pořádal „CC Koupák“ a spol. Délka přelánění 96 m. Tímto děkujeme za materiální podporu firmě Singing Rock.

Bojsa

Dobrodružství objektivem videokamer soutěžně

Soutěž OKEM DOBRODRUHA je letos opět otevřena všem amatérským filmařům, kteří objektivem videokamer objevují svět dobrodružství, dalekých cest a krás přírody. Tradičně proběhne jako součást cestovatelско-outdoorového festivalu **Rajbas*OUTDOOR*Kotlík** v Blansku (18. – 21.11.2004) a stane se příležitostí prezentace zajímavých dílek v širším kruhu lidí stejných zájmů. Do letošního pátého ročníku vstupuje s novinkou – zvláštní ocenění poroty získá i dokument zaznamenávající opravdové dobrodružné záběry, přičemž pro hodnocení nebude hlavním kritériem technická kvalita filmového zpracování, nýbrž akčnost a poutavost záběrů. V hlavní soutěži nejsou žádné kategorie stanoveny, zařazení je podmíněno pouze amatérismem, tematickým zaměřením na cestování, přírodu, outdoorové a adrenalinové sporty a maximální délkou 15 minut.

Konání akce podpořilo Ministerstvo kultury ČR, hlavními partnery jsou brněnské firmy GEMMA a AV MEDIA a blanenské studio AUDIOVISUAL.

Uzávěrka soutěže je **22. 10. 2004**. Bližší informace a přihlášky: Sdružení HORIZONT, Oblá 69, 634 00 Brno, tel.: 723 091 241, e-mail: horizont.cz@seznam.cz nebo na www.horizont.bk.cz.

Telegraficky z Chamonix

V promrzlém a deštivém Chamonix se na venkovní zastřešené stěně konal další závod SP. Výsledky finále z 13.7.:

Muži:

1. Chabot, 2. Mrázek, 3. Millet

Ženy:

1. Sarkany, 2. Eiter, 3. Eyer

Nový ženský rychlostní rekord v Yosemitech

V půli června se Heidi Wirtzová a Věra Schultzová-Pelkumová vypravily do Údolí, pokusit se přelézt co možná nejrychleji některé tamní klasické cesty. Během devíti dní postupně vylezly na Leaning Tower (5 hod. a 15 min.), Half Dome (cestou: *Regular Route*, 5 hod. 19 min.) a na El Capitana (*Nose* 12 hod. a 15 min.). Překonaly tak dosavadní ženské časové rekordy. Původně měly obě lezkyňe ještě v plánu spojit lezení na Half Dome a El Capitana v jeden den, ale takovýto „trénink“ si nechaly na někdy přístě.

Tip na výlet

Zhruba před rokem se Stoupovi z Brna podařilo přelézt projekt Krvavý román na Henryho stěně v Moravském krasu a klasifikaci odhadl na 8b. Zkoušel ji sice Pavel Kořan z Brna nebo Pavel Jonák z Vysočiny, ale cestu zatím nikdo nezopakoval. Protože se o cestě moc neví, objevuje se jako tip v A jdi. Jedná se o narovnané cesty Jedna dvě, spadlá jde, vlevo od cesty Zodiac. Klíčová pasáž má asi deset převyšlých metrů a představuje necelých dvacet kroků za bočáky a spodáky. Berte a vychutnávejte.

MoP

Mládí vpřed

Adam Ondra je podle serveru www.8a.nu osmým nejlepším lezcem v jejich žebříčku.

Se čtyřmi 8a+ onsight a spoustou 8a na OS se Adam může těšit, až bude moci za tři roky startovat v nejmladší kategorii SP Mládeže.

Třináctiletý David Lama (už přelezl i 8c) vylezl Total brutal 8b+ (Zillertal) a přidal OS jednoho 8a+ (Surfers Paradise) v Grimmelwaldu.

Zázračným dítětem mezi ženami je Charlotte Durif (13), která vylezla OS stylem jedno 8a. Na neoficiálním žebříčku lezců je na 54. místě, a to včetně mužů (!). No řekněte - v kolika sportech může třináctiletá dívka soupeřit s dospělými muži?

Isolitudine 8b

Mauro „Bubu“ Bole, spolu se Simonem Satrim, přelezl volně Isolitudine (Gole di Gorropu, Sardinie). Původně 6b+, A4 oklasifikovali jako 8b. Cesta je jistěna nýtý, starými skobami a stoppery. Jak komentoval přelez Bubu: „Vše šlo podle plánu. Žádný chyt se nevylomil, počasí bylo vynikající, chladno a větrno... Spolu se Simonem jsme si skvěle zalezli.“

Golden Gate má další volný přelez

Justen Sjong a Steve Schneider volně přelezli *Golden Gate* (5.13b), cestu na El Capitana z dílny bratří Huberů. „Zlatou bránu“ zkoušeli už v květnu, ale

nakonec je odradilo nepříjemné místo – možný dlouhý pád do dvou pochybných nožovek. V červnu se do cesty vrátili, to už měli od Huberů souhlas přidat na problematické místo nýt. Pro ty, kteří by si cestu chtěli vyzkoušet v „původní“ podobě, však nechali skoby na místě. V šesti dnech (včetně jednoho dne odpočinku), každý z lezců volně přelezl na prvním nebo na druhém konci lana každou z 41 délek v cestě. Pro Sjonga to byl už druhý volný přelez El Capa v tomto roce (v dubnu s Adamem Stackem přelezli *Salathé Wall*) a zdá se, že je Sjong stále velmi nadšený pro yosemitské lezení. Prohlásil, že stráví celý podzim a zimu na El Capu.

Psikoterapia 9a?

Patxi Usobiaga otevřel novou cestu obtížnosti 9a (celkově jeho třetí „devětáčko“) ve španělské oblasti Villanueva de Valdegobía. Cesta má název *Psikoterapia*, obtížností si Pataxi není stoprocentně jist, ale říká, že je cesta těžší než jakékoliv 8c+, které lezl.

Vadim Vinokur v Undergroundu (8c+/9a)

Po SP v Imstu měl před svým odletem do New Yorku Vadim Vinokur pár dní volno. Rozhodl se věnovat *Undergroundu* ještě jeden pokus. Tři předchozí pokusy mu nevyšly až těsně před koncem. Tentokrát se necítil ničím stresován, a tak po odpolední v Arcu vyrazil pod skálu a .. úspěš! Vadim je celkově čtvrtým lezcem, kterému se legendární cestu podařilo přelézt. Na serveru www.climbing.com najdete podrobnější popis výstupu i s úsměvnou zmínkou o Tomáši Mrázkovi. Ten při svém přelezu vynechal jedno obtížné cvaknutelné jištění, a vzhledem k tomu, že celá cesta vede jeskyní a reálně nízko nad zemí, domnívá se komentátor listu, že měl český šampion pravděpodobně lepší pojištění.

Eliza Sprecher - 5.14a

Šestadvacetiletá Eliza Sprecher vylezla po deseti dnech trénování cestu *Strict Scrutiny* (5.14a) v Rumney, New Hampshire. Práce v cestě začala lezkyňe již vloni na podzim, ale pro nepřízeň počasí musela celý projekt odsunout až na letošní rok. Cesta je prodloužením původní *Dark Star* (5.13c/d).

Well Wales

Ve dnech 9.–16. května 2004 se v kolébce tradičního britského lezení v severním Walesu konalo 5. mezinárodní lezecké setkání organizované Britským horolezeckým svazem.

Díky organizační péči A. Čepelkové a finanční podpoře ČHS se podařilo tento rok setkání navštívit čtyřem zástupcům z ČR: P. Jonákovi, V. Šatavovi, R. Lienerthovi a D. Janákovi. Tradice těchto setkání sahá do roku 1996 a setkání jsou střídavě organizovaná v sudý rok v létě ve Wallesu a v liché roky v zimě ve Skotsku. Ten letošní sraz byl 5. letní a sešlo se na něm oficiálně přibližně 50 zahraničních a 40 britských lezců.

Seznámení s Anglií

proběhlo záhy na letišti v Manchesteru, odkud jsme se potřebovali dostat taxíkem do centra. Na pokyn britského řidiče se Stoupa nahnul s věcmi dopředu na místo spolujezdce a chvilku mu trvalo, než mu došlo, proč je tam volant. Chlapáci kolem se mohli zatím potřáhat smíchy, když po-

ostrovech, začalo dotazování se našich hostitelů na podrobnosti nad fotografiemi z místních lezeckých magazínů. S výrazem „kdy už tam budem“ a „to bych chtěl taky zkusit“ jsme listovali hromadou časopisů plných akčních lezeckých obrázků a popisů obličejů a nebezpečných dopadů. Výsledkem bylo hluboké rozčarování. Tam, kam zítra jedeme, není po pískovci ani památky. Gritstone („tvrdej písek“) je pouze jedna z mnoha lezeckých oblastí, i když relativně rozsáhlá, a nachází se v Lake District, což je region na druhou stranu od Manchesteru než Wales. Hmm. Tak snad někdy jindy.

Well Wales

Wales je fakt hezký zvlněný kraj, kde se chovají ovce a mluví welšsky, jazykem zcela nepodobným angličtině. Welšani se učí angličtinu jako druhý jazyk až ve škole, originál angličtina welštině nerozumí ani fuk. Charakteristická je i architektura s domky stavěnými i dnes často z kamenů.

Lezení v Tremadogu

zorovali ochotu vyhovět taxikáři a směs údivu a zděšení v řidičově tváři, smíšenou s obavami, zda není svědkem vychtralého únosu vlastního vozu. Nakonec se všichni i se zavazadly nasoukali do správného otvoru a řidič vyrazil do protisměru, ostatně jako všichni, takže jsme se uklidnili a nechali se zavézt k domu našeho jednodenního hostitele Alexe v centru Manchesteru.

Severní Wales není Hard Grit

Namotivování známým filmovým dokumentem Hard Grit z historie a současnosti lezení na Britských

lezením ve Walesu je poměrně různorodé co do materiálu i výšky a charakteru výstupů. Společným jmenovatelem je etika, tj. minimální použití skob a téměř žádné nýty. Čestnou výjimku tvoří vápencový „klif“ Pen Trwyn, který se však díky nýtům podle slova legendárního místňáka Johnyho Davese stal hromadou starého šrotu a sutí, a to i se svými „věhlasnými“ cestami typu Liquid Amber (8c) od Moffata. Welšské lezecké oblasti jsou rozházené asi jako oblasti pískovcové, ale většinou menší. Ujedete např. vzdálenost jako z Labáku do Ostrova, kde vás

Wales – pohled z okna ubytovny

čekají jen tři pěkné stěny, ale stačí to. Větší jsou např. útesy u moře, které se táhnou často několik kilometrů nebo břidlicový lom Llanberis Slate, který má zase mnoho pater. Všechny oblasti jsme za těch pár dní navštívit nestihli, ale ty neznámější, kterým věnuji pár dalších řádků níže, ano. Dostávali jsme se do nich mikrobusem, patřícími ke školicímu středisku, kde jsme byli ubytovaní.

Gogarth

Slavná tradiční oblast, asi jako Ádr u nás. Pěkné na pohled, docela hnus na omak. Cesty často na více délek, nezřídka jste limitováni přílivem. Nastupuje se většinou tak, že najdete nahoře na louce nějaký šutr, tam zavěsíte fix a slápnete na nástup k moři. V cestách jsou místy staré skoby, nebo erární vklíněnce, kterým není radno věřit. Do jednoho jsem si taky hups-

nul a nevydržel, přetřhlo se lanko, naštěstí jsem měl o dva metry níž vlastní „blbý“ friendly. V přímořském slaném a vlhkém vzduchu jde železo rychle do háje. Skála je často mokrá, šupinkovitá (odlupující se v šupinách) a porostlá mechem, který připomíná růžičkovou kapustu. Prý jsou ale oblasti s nádhernou pevnou, vodou vymletou skálou. Místní se baví novou disciplínou, sólovým lezením nad vodou. Zní to bezpečně, ale sem tam někdo spadne blbě a zabije se. V informačních materiálech o Gogarthu psali, že je to „britský neznámější mořský útes a Mekka dobrodružného lezení“. A ať nezapomeneme prusíky, protože když nevylezeme včas nahoru na louku, tak se utopíme.

Llanberis Slate

Úžasně lezení v břidlicovém lomu. Sem tam vynýtované (asi

Jeden z nejlepších UK lezců Leo Holding v akci na útesech u moře

jako v Ádru). Co nám přišlo trochu divné bylo, že nýtý jsou dávávané shora a přitom celkem morálově. V informačních materiálech upozorňovali, že skála „klouže, má tendenci tvořit volné bloky, je shnilá a rozbitá“, a že hrozí dlouhé držky, tak ať si vybíráte adekvátní klasifikaci, na kterou máte. My jsme lezli v sektoru, kde vede známá cesta Very Big and Very small (8b+/c) od Johnyho Davese a která je jen o trochu kolmější než rajbas Kutzbühl v Ádru, ale nějak jsme se k jejímu přezení nedostali. V lomu je to docela úletácké lezení, rajbák v hladké břidlici, kde se leze za mikrolističky, občas za díru po vrtáku jako v Massone, občas k jistění obhodíte vodovodní trubku, co čumí ze stěny. Ale jedno z nejlepších lezení, které jsme vyzkoušeli. Velkým nebezpečím je, když jde někdo po lomovém patře nad vámi, kde jsou všude na zemi velké i malé desky břidlice, který rozjet do pohybu není vůbec problém. Lom je v současné době národním parkem s muzeem hornictví.

Tremadog

Lezení kousek nad silnicí v oblasti s lepším počasím, kde i rychle vyschnou stěny po dešti. Skála je velmi pevná, připomíná lezení na Vysočině.

Llanberis pass

Pěkné lezení v pěkné skále připomínající Vtáčník (Hrádok), ale asi 50 m dlouhé cesty. Dostali jsme se sem až posledního lezeckého dne. To by zas tak nevdalo, i počasí přálo, ale lezení zde nám překazil Venca Šatava, který ráno zapůjčil boulder matku, že jako třebas i zabouldrujem, neb na sedle jest mnoho významných kamenných problémů. Tím ale zcela rozložil lezeckou morálku družstva, a když nás vyložili z mikrobusu, tak jsme se na tu boulder matku svalili a na lezení nějak nezbylo moc času.

Hilgram

Rozbitý, dunivé bloky, porostlý ostružiním, totální kvak u cesty, na který by se u nás nikdo ani nepodíval. Protože je zcela bez nýtů, nabízí bomba lezení, chcete-li vypláchnout mozek ve stěně, která se tváří, že se co chvíli celá sesune.

Klasifikace

Je v tom ještě větší zmatek než u nás na pískovcích, tak to ani nebudeme komentovat. Jenom pro

Lezení v lomu Llanberry Slate (leze Stoupa)

uvedení do problému, součástí klasifikace je udání nejtěžšího kroku a ne RP nebo AF přelez. Takže jestli máte jeden osmičkový krok na nástupu nebo čtyřicet takových kroků bez odpočinku za sebou, tak je to pořád za osm. Nějak to doladují druhým celkovým čísličkem, ale ne moc úspěšně.

Meeting

Pár slov o samotném setkání. Organizace a náplň určité na

jedničku s hvězdičkou. Typický den vypadal asi takto: v 8 h sňadaně v 9 h sraz ve společenské místnosti a domluva, kdo, kam a s kým pojedete. V půl desáté odjezd, lezení a návrat mezi 18–20 h večere a promítání domácích i zahraničních příspěvků nebo diskuse na určité téma a kuloární řeči v baru. Někoho třeba napadne otázka, k čemu je takové setkání dobré, kromě toho, že si parta udělá výlet na zahraniční skalky? Myslíme si, že podobná

setkání jsou dobrá pro prezentaci českého lezení ve světě, i když se to svěří takovým existencím, které tam jely letos. Taková prezentace je nezbytná, jestliže má být umožněna nějaká oficiální mezinárodní lezecká spolupráce (organizace expedic, výměna názorů na řešení určitých lezeckých problémů – spolupráce (nebo boj?) s ochráněři, organizace závodů, vzájemné poskytování informací a institucionálního zájmu v dané zemi příchozím lezcům atp.). Jistě, většina lezců o něco takového nemá zájem.

Za druhé je to vynikající možnost pro zúčastněné zjistit lezecké standardy a názory o lezení v jiných zemích a z nich si vybrat další podněty pro vlastní činnost. Na takové akci se lze dozvědět spoustu konkrétních lezeckých tipů a navázat kontakty na lezce z různých koutů světa. Tak jsme například pokecali a otevřeli možnou „družbu“ nejen s některými angly, ale i s Francescem z Portugalska, Adamem Pustelníkem z Polska, Grmovšekovými ze Slovinska nebo Alexem Klenovem z Jekatěrinburgu, s Nory a dalšími.

Celkové hodnocení akce z naší strany, jednoznačně kladné, včetně kvalitního závěrečného večírku, kam dorazili také dva „krajani“, žijící v Anglii, Štěpán Ptáček s „druhem“.

text a foto:

Stoupa

+ další účastníci zájezdu

Lucy Cramer – patří k nejlepším lezkyním v tradičním stylu

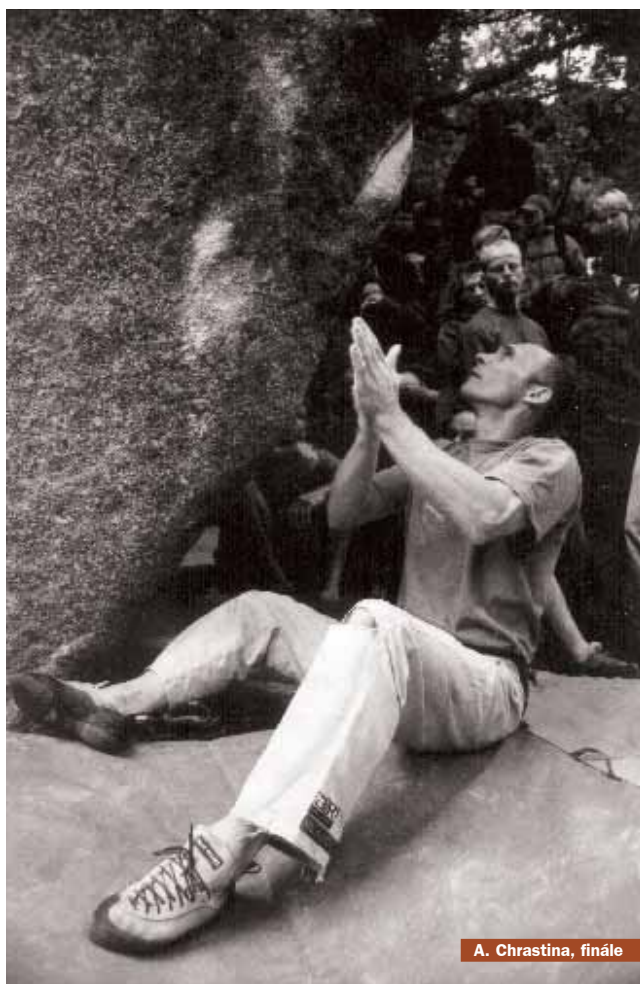
Petrohradské PADání 04

Každý den sleduji jako blázen předpověď počasí, ale Zákopčaník se sluncem v duši nevěšit nic dobrého. Zataženo a přeháňky – to je poslední verdikt na nadcházející víkend. Na bouldrovce se snažím přemluvit partičku, abychom společně vyrazili na Petrohradskou žulu a změřili síly s borci z Čech. „Vole, podívej se na předpověď počasí. Na to ti kašlem, abychom se štrachali přes celou republiku a pak tam někde seděli pod převisem.“ Asi mají pravdu! Raději zůstanu doma a půjdu si zalézt na překližku. Jenomže brouk v hlavě nedá pokoj. A tak abych nezešlel (pokud se tak už dávno nestálo) dělám radikální rozhodnutí. Volám do Prahy Andrejovi, zjišťuji ranní vlak, balím lezečky, pytlík na maglajz a frčím do přírody. Na hlaváku přestupuji do autíčka plného bouldrmatek. „Boha, trochu nestiháme,“ hlásí Andrejko a zapalují si se Smolkem další cigaretu. Bravurní jízdou přes centrum Prahy, během které Andrej telefonuje a vykonává mnoho dalších aktivit, se dostáváme na výpadovku směr Petrohrad. Během cesty volá Petr Resch, kde vězíme, že prý se čeká

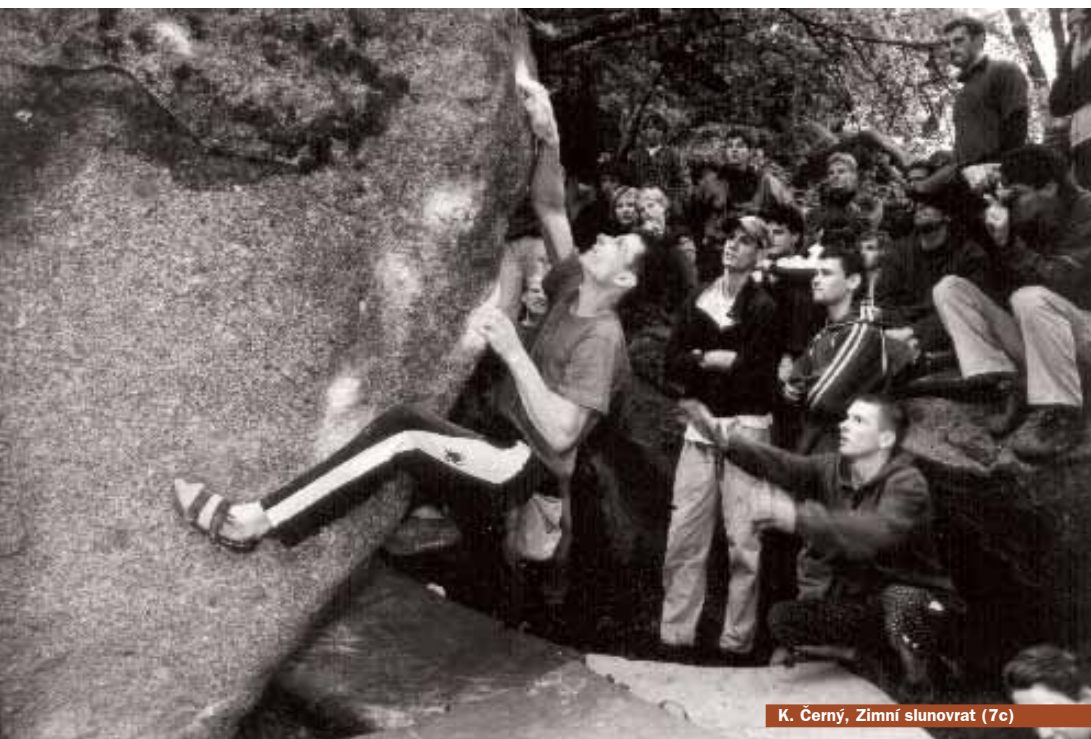
už jen na nás. V duchu si říkám, že těch pár lidí, co tam bude, snad chvíli počká.

Když však dorazíme na Petrohradské náměstí, nevěřím vlastním očím. Místo několika nadšenců tam na nás čeká dobrá sedmdesátka lidí! Po registraci se celé procesí s podivnými skříněmi na zádech dává do pohybu směr les, kde Petr Resch a Karel Hegr připravili přes sto bouldrů od 4 po 7c+fb. Pravidla jsou jednoduchá. Každý bouldr má podle své náročnosti body – čím těžší, tím více bodů. Na postup do finále museli muži nasbírat 400 a ženy 100 bodů – taktiku si každý mohl zvolit podle svých schopností. Kdo na to měl, vylezl par prásků a pak už jen sledoval dění. Ti slabší museli běhat po lese jak splašení srnci a snažit se nabouldrovat co nejvíce. Ale aby to siláci neměli tak jednoduché, v pravidlech stálo, že pro postup do finále je potřeba vylézt alespoň čtyři z osmi tzv. povinných technických bouldrů s obtížností 5b až 7b.

Kvalifikace byla parádní a vůbec neměla podobu klasických závodů. Lezci, kteří se scházeli u jednotlivých problémů, se na-

A. Chrastina, finále

K. Černý, Zimní slunovrat (7c)

vzájem hecovali k lepšímu výkonu. Mistrovský výkon kvalifikace byl OS přelez „Ligy mistrů“ 7c+ v podání Rosti Štefánka. Jediní, kdo ještě tento bouldr překonali, byli Karel Černý, Andrej Chrastina a Aron Urbanovič. Drsné žuly se nezalekly ani něžné dívky, které bušily jak o život. Nejlépe si vedla Zuzka Ulrichová, která jako jediná dolezla na metu 103 bodů. Hned za ní s 95 body dobouldrovala dvanáctiletá čertice Monča Kuhn-Gáberová.

Před finále trochu začalo zlobit počasí a deštík zapříčinil seškrtnání mužských finalistů na nejlepší pětici. Boj o stupínek nejvyšší byl do poslední chvíle otevřený a dramatický. Andrej Chrastina dal na prvních čtyřech bouldrech tři topy na šest pokusů. Karel Černý a Rosta Štefánek mlaskli dva topy, oba na OS. Na technickém traverzu, který přišel na závěr, byl k přežení, a tím pádem i k vítěz-

R. Štefánek, Tramburátor (7a+)

ství nejlíže Rosta Štefánek, ale ani on nedal. A tak zvítězil univerzální Andrejko Chrastina.

Večer u ohně a bečky piva se bohužel nesešlo tolik lidí, jako ráno na návsi, což zřejmě způso-

Ravenna 2005

Co se děje s Italy? Takovou otázku si letos položil snad každý, kdo se pravidelně účastní neoficiálního Mistrovství Evropy mládeže v italské Raveně.

Meeting s občerstvením. Třídenní závody v bouldringu, ob-

bilo špatné počasí a Zákopčanicem slibovaný déšť. Ale i tak si organizátoři Petr a Karel mohli zvesela zazpívat, protože měli za sebou jeden z nejlepších závodů této sezóny.

PS: Druhý den nebyla po dešti ani památka, a tak jsme zvesela bouldrovali, dokud kůže na prstech stačila.

Výsledky:

Děvčata:

1. Zuzka Ulrichová
2. Monča Kuhn-Gaberová
3. Jana Stehlíková
4. Alena Kabátová
5. Jana Tůmová

Chlapi:

1. Andrej Chrastina
- 2.–3. Rosta Štefánek a Karel Černý
4. Aron Urbanovič (Maďarsko)
5. Luboš Mázl

Text a foto: **P.Piechowicz**

Ravenna

tížnosti, rychlosti a závěrečné vyhlášení.

To vše NA ČAS! A tak jsme zjistili, že nám ty pozdní noční návraty s uzávoděnými dětmi snad i trochu chybí.

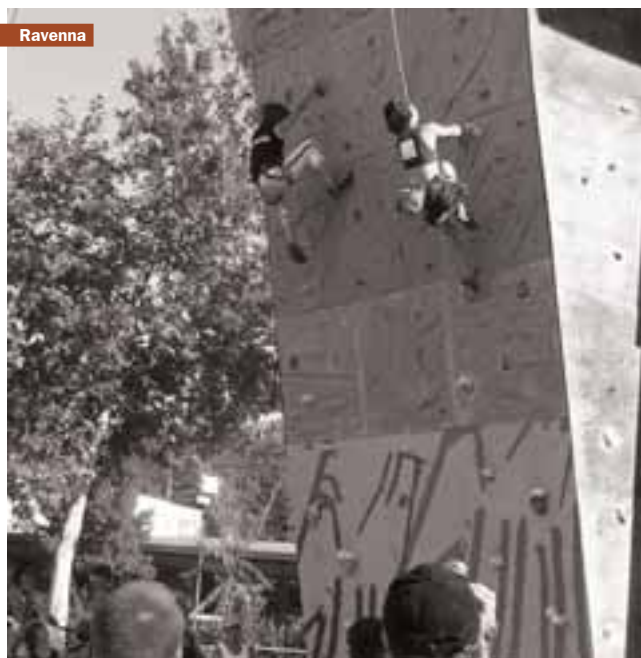
Mezi 110 dětmi z 8 zemí se

ani tentokrát našich 16 mladých reprezentantů neztratilo. Celkové 2.–3. místo (společně s Rakušany) tomu nasvědčuje. V nezáviděníhodné situaci byl Adam Ondra, od něhož se už jiné než první místo nečeka-

lo. A tak to Aďa pro jistotu splnil ve všech disciplínách. Silva Rajfová a Martin Stráník obsadili celkově druhá místa. Pěkný výkon podala také Anička Wágnerová, která v rychlosti „frnkla“ všem soupeřkám.

Ravenna

Ravenna

Ravenna

Taneční vystoupení našich děvčat se změnilo v show všech zúčastněných. Není divu, že při závěrečném vyhlášení fandili všichni všem.

Díky ČHS, který tuto mladou reprezentaci podpořil, díky super

tričkám firmy Rejoice, díky všem trenérům, rodičům, závodníkům, pořadatelům a taky trochu díky za koupání v moři. Už se těšíme na Ravenu 2005.

Jura Čermák

foto: archiv autora

Světový pohár v lezení očima reprezentanta

■ Dosavadní průběh SP, jak jej viděla Helena Lipenská

Lezení na obtížnost

První závody v obtížnosti, SP, Puurs Belgie, 23.–25.4.

První místa: Tomáš Mrázek a mezi ženami Natalia Gros

Pořadatelé se nezalekli Světového poháru a uplatnili zkušenosti z Masters závodů. Závody byly skvěle zorganizovány, avšak i dvacet lezců skončilo na stejném místě. Proto se rozhodli usnesli, že do semifinále postoupí přes čtyřicet (!) závodníků místo klasických dvaceti šesti. Což pro závodí-

cí představovalo celý den v izolaci. Do finále překvapivě nepostoupili Chabot ani Usobiaga.

U žen se konalo příjemné překvapení, protože vyhrála Natalia Gros, která si dávala v loňském roce pauzu. Avšak, kdo ji někdy viděl lézt, tak věděl, že to zase takové překvapení nebylo.

Tom dal jako jediný ve finále top a zaslouženě vyhrál. Závěrečný ceremoniál připomínal tak trochu olympiádu, pochodovalo se s vlajkami medailistů a slyšet naši hymnu bylo potěšením.

Druhý závod SP, Imst, Rakousko, 15.–16.5.

První místo: Alexander Chabot a Angela Eiter

Spousta lezců nezávodí, protože je jim líto promrhaného času v izolaci. My závodníci jsme zvyklí a dalo by se říct, že nám to nevadí, avšak Imst byl výjimkou. Pořadatelé neodhadli počet startujících mužů a pro 71 závodníků postavili pouze jednu kvalifikační cestu. A protože se startuje v opačném pořadí rankingu SP, tak si Tomáš Mrázek počkal v izolaci na svůj start deset a půl hodiny. Ještě že postoupil! Ve finále lezl stejně jako Alex Chabot (oba drželi stejný chyt), a o celkově druhém místě rozhodlo horší umístění v kvalifikaci.

Z našich žen startovala Nelly Kudrová z Prahy, která skončila na 41. místě. Tereza Kysilková postupovala z 26. místa, avšak v semifinále se zlepšila na 17. místo. Velkou zajímavostí byla účast pěti Rakoušank ve finále žen, z toho tři juniorky.

Bouldering

Birmingham 2.–4.4.

První místo: Daniel Dulac a Sandrine Levet

Na těchto závodech nestartoval žádný náš reprezentant.

Erlangen 16.–17. 4.

První místo: Kilian Fischhuber a Sandrine Levet

Závody se konaly v univerzitním městečku blízko Norimberku.

Byly perfektně zorganizovány, boulderové profily stály seřazené vedle sebe, což bylo příjemné pro diváky, kteří se stárali o skvělou atmosféru. Z našich jsem nejlépe uspěla já na osmém místě.

Fiera di Primiero, Itálie

18.–20.6.

První místo: Kilian Fischhuber a Sandrine Levet

V tomto dolomitském městečku se pořádaly skutečně tvrdé boulderové závody. Oproti Německu zde byla hrozná, takříkajíc italská, atmosféra. Já skončila dvacátá.

Helena Lipenská

Pro úplnost ještě dodejme, že koncem června se konalo ME v italském **Leccu**.

V lezení na obtížnost obsadili první místa: R.J. Puiqblangue a Bettina Schöpf

Českého čtenáře jistě zaujme, že podle zpráv S. Vomáčka jury neuznala Mrázův top (jediný mezi finalisty!), protože dle jejího názoru v jednom místě zasáhl špičkou boty mimo vymezenou cestu. Nicméně po tomto údajném incidentu rozhodli Mrázů nezastavili, jak by se v takovém případě mělo dle pravidel stát, a nechali ho dolézt až nahoru a jeho výkon přehodnotili až později.

Mezi boulderisty kralovali Daniel Dulac a Olga Bibik.

■ **Festák**

Příští, už 21. Mezinárodní horolezecký filmový festival, se koná jako již tradičně poslední srpnový víkend, tedy ve dnech 26. 8.–29. 8. 2004 v Teplicích nad Metují.

Více najdete na: www.teplicenadmetuji.cz nebo na internetových stránkách Montana.

Lezci lezcům

Výzva správcům lezeckých oblastí!

Časopis Montana se chce podílet na přejistění cest a údržbě skal. V rámci našich možností bychom rádi pomohli malým lezeckým oblastem, které obvykle nezískají žádné dotace a kde nezdědka rozhoduje skutečně každá koruna. Vyzýváme proto všechny správce takových lezeckých oblastí, kteří si myslí, že by jim Montana mohla v jejich práci nějak pomoci, aby se nám se svými nápady, připomínkami či požadavky ozvali.

redakce

Výstupy s Tilakem

Ve spolupráci s firmou Tilak jsme pro vás připravili soutěž o nejzajímavější lezecký počín

Soutěže se mohou zúčastnit všichni ti, kteří nejsou sponzorovaní a kteří si myslí, že by se o jejich výpravě měli ostatní dozvědět.

Musí jít o výpravy, které podnikli amatéři (tedy nesponzorovaní lidé), výpravy musí být kolektivní (tedy žádná osamělá sóla) a musí se při nich lézt. Více než stupeň lezeckých obtíží hodnotíme originalitu celého počínu a následnou zprávu o celé akci! Nejzajímavější akce bude odměněna dvěma sadami GORE_TEXOVÉHO® oblečení podle vlastního výběru od firmy **Tilak**.

Projekty nesmí být starší než jeden rok a v jednom kalendářním roce můžete přihlásit jenom jednu akci. Bližší informace v redakci.

hovory z montany

Doba přeje obsahu spíše než formě. Dnešní informace musí být rychlé, krátké a zajímavé. Dvě SMS zprávy bez háčků a čárek, pár fotek z „digitálu“ a je to. Z tohoto úhlu pohledu je časopis dítkem minulého tisíciletí. Na druhou stranu, žádná z forem masové komunikace dosud nezanikla a každá má své stoupence, a to i tištěné slovo.

Montana, kterou právě čtete, nám dala celkem dost práce. Najít to své by si v ní měl snad každý. Pravda, tentokrát jsou trochu ochuzeni horolezci, tedy dobrovolní masochisté velkých (nejlépe zasněžených či alespoň věčně mokrych) stěn, ale tak už to v létě bývá. Jejich čas přijde zase v zimě.

Z toho, co máte možnost si „ve čtverce“ přečíst, mne nejvíce zaujala zpověď Stephanie Davisové, která volně přešla El Capitana. Však také můžete být díky fotografiím Heinze Zaka takřka při tom. Co však dalo nejvíce redakční práce, byl rozhodně článek o Martinu Čermákovi. Chtěli jsme, aby svůj prostor v čísle kromě Martina samotného dostali jak jeho stoupenec, tak i odpůrci. Názor na celou věc si ovšem musíte udělat sami.

Dalo by se říci, že jsou jenom dva základní druhy autorů. První z nich je „Kerouac“. Slova mu jdou sama na papír (či do počítače), prsty neúnavně tloučou do klávesnice, a až vše napíše, pošle to e-mailem do redakce a někam si odjede. Co na tom, že občas nějaká věta nedává smysl, a sem tam probleskne nějaký nepublikovatelný výraz? Však oni si s tím v redakci nějak poradí. Typ druhý, „Hugo“ (čti: igo), je pro redaktory snad ještě větší pohromou. Pečlivě váží každé písmenko, nová verze textu střídá verzi starší, ... doplňte prosím to a tohle, toto by se mělo ještě zjistit, tamto přepsat...

Jsem přesvědčen, že ten správný časopisový koktejl lze namíchat jenom z obého. A proč o tom všem vlastně píšete? Ať si myslíte, že patříte spíše k prvním nebo druhým, neváhejte a podělte se s ostatními o své zážitky ve skalách či horách. Je to celkem problém dělat čistě lezecký časopis. A dělat český lezecký časopis je ještě horší. V dnešní „digitální“ době se někdy dřív dozvíme o hodnotném lezeckém počínu v Yosemitech, než třeba v Labáku. Ale to už jsme zase na začátku tohoto sloupku.

Léto se zatím jaksi nekoná, a tak se zdá, že namísto extrémů prožívají renesanci klasické výstupy lezení v dešti a zimě. Mám pro vás v této souvislosti malou radu. Nenechávejte si křehké cennosti jako fotoaparát či mobil v horní kapse lezeckého báglu. Já vím, je to pěkně po ruce, ale letící kámen si nevybírá.

Hezký zbytek léta,

Tomáš Roubal

ČASOPIS PRO HOROLEZCE
SKIALPINISTY A SKALKÁŘE

4/04
(č. 92)

ročník XV
(Hotejl XXXVIII)

Vydavatelství a redakce:
Moravské náměstí 13, 602 00 Brno

www.montana.cz
www.horokupectvi.cz

Horolezectví je nebezpečný sport a redakce nezodpovídá za škody na zdraví a majetku vzniklé při jeho provozování.

Posílejte jen obrázky naskenované profesionálními studii. V opačném případě pošlete rovnou předlohu (dia, foto).

Prosíme autory, aby uvedli celé jméno i kamennou adresu.

Vydavatel:
Jiří Ružička
tel.: 541 243 333
e-mail: montana@montana.cz

Šéfredaktor:
Tomáš Roubal
tel.: 541 243 333
e-mail: roubal@montana.cz

Sekretariát:
Radim Výrubek
tel.: 532 163 627
e-mail: vyrubek@d-net.cz
Externí redaktor:
Vladimír Procházka
Vzdušná 10, 460 01 Liberec 1

Stálí spolupracovníci:
Vilém Pavelka, Jiří Novák,
Petr Piechowicz, Vladimír Slouka,
Rostislav Tomanec, Yhu Abuwa

Jazyková korektura:
Pavel Bubla

Grafická úprava a sazba:
Martina Petrová
petrova.m@worldonline.cz

© autoři článků

Za věcnou správnost příspěvků zodpovídají jednotliví autoři.

Autorem nevyžádané rukopisy a fotografie nevracíme.

Redakce si vyhrazuje právo zveřejnit publikované články na Internetu.

Tisk: Moravská typografie Brno

Vychází 6x ročně
cena výtisku 50 Kč,
roční předplatné 300 Kč
ISSN 1212-7957

Registrováno MK ČR pod číslem
E5208 ze dne 6.4.1990. MÍČ: 46913.

Bankovní spojení:
ČS, a.s. č.ú. 1345370319
kód banky: 0800
název účtu: Jiří Ružička

Distribuce v ČR:
společnosti holdingu PNS, a.s.,
Mediaprint & KAPA, s.r.o.

Distribuce na Slovensku:
Mediaprint – Kapa Pressegrasso, a.s.
oddelenie inej formy predaja
P.O.BOX 183, 830 00 Bratislava
tel.: 02/44458821, 44442773,
44458816

Příští číslo vyjde 6. 10. 2004

Redakční
uzávěrka
č. 5/04
je 3. 9. 2004